

เจตนาารมณ

พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. ๒๕๕๘
(เรื่องเสร็จที่ ๘๓๒/๒๕๕๘)

ฝ่ายกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน
ธันวาคม ๒๕๕๘

สารบัญ

	หน้า
๑. ความทั่วไป	๑
๒. แนวความคิด หลัก และทฤษฎีกฎหมายและหลักกฎหมายต่างประเทศซึ่งเป็นที่มาของหลักการในกฎหมาย หรือซึ่งนำมาประกอบการพิจารณา	๒
๓. ความเป็นมาของกฎหมาย	๖
๔. สาระสำคัญของกฎหมาย	๑๐
๕. คำอธิบายรายมาตรา	๑๒
มาตรา ๑ ชื่อร่างพระราชบัญญัติ	๑๒
มาตรา ๒ วันใช้บังคับ	๑๓
มาตรา ๓ บทนิยาม	๑๔
มาตรา ๔ การรองรับบทบัญญัติในกฎหมายอื่นที่กำหนดสิทธิหน้าที่ในการรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร	๑๙
มาตรา ๕ มาตรารักษาการ	๒๑
มาตรา ๖ องค์ประกอบของคณะกรรมการกำลังพลสำรอง	๒๑
มาตรา ๗ วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ	๒๔
มาตรา ๘ การพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ	๒๕
มาตรา ๙ การแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างหรือแต่งตั้งเพิ่ม	๒๖
มาตรา ๑๐ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ	๒๗
มาตรา ๑๑ การประชุม	๒๘
มาตรา ๑๒ การขอให้ส่งข้อมูลหรือเอกสารหรือมาชี้แจง	๒๘
มาตรา ๑๓ สำนักงานเลขานุการ	๒๙
มาตรา ๑๔ อนุกรรมการ	๓๐
มาตรา ๑๕ การรับบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรอง	๓๐
มาตรา ๑๖ การบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรอง	๓๓
มาตรา ๑๗ การบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองแตกต่างไปจากสังกัดหน่วยทหารตามภูมิลำเนาทหาร	๓๔
มาตรา ๑๘ การเปลี่ยนการบรรจุรายชื่อไปหน่วยทหารอื่น	๓๔
มาตรา ๑๙ เหตุแห่งการพ้นจากการเป็นกำลังพลสำรอง	๓๕
มาตรา ๒๐ อำนาจหน้าที่ของกำลังพลสำรอง การแต่งตั้งและการเลื่อนยศ การผ่อนผันไม่ต้องเข้ารับราชการทหาร	๓๖
มาตรา ๒๑ หลักเกณฑ์และวิธีการเรียกกำลังพลสำรอง	๓๘
มาตรา ๒๒ กรอบการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ	๓๘
มาตรา ๒๓ กรอบการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร	๓๙
มาตรา ๒๔ กรอบการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อปฏิบัติราชการ	๔๐
มาตรา ๒๕ กรอบการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อทดลองความพร้อม	๔๑
มาตรา ๒๖ การระดมพล	๔๒

	หน้า
มาตรา ๒๗ การได้รับยกเว้นการเรียกพลและระดมพลตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร	๔๔
มาตรา ๒๘ หน้าที่ของกระทรวงกลาโหม	๔๕
มาตรา ๒๙ การหลีกเลี่ยงขัดขืนไม่เข้ารับราชการทหารและเหตุยกเว้น	๔๕
มาตรา ๓๐ การรับสมัครกำลังสำรองเพื่อเข้ารับราชการทหารเป็นการชั่วคราว	๔๗
มาตรา ๓๑ การแจ้งคำสั่งเรียกกำลังพลสำรอง	๔๘
มาตรา ๓๒ การแจ้งโดยวิธีการอื่น	๔๙
มาตรา ๓๓ การเปลี่ยนแปลงสถานที่ติดต่อ	๕๐
มาตรา ๓๔ การแจ้งเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล หรือเลขประจำตัวประชาชน	๕๐
มาตรา ๓๕ วินัยของกำลังพลสำรอง	๕๑
มาตรา ๓๖ สิทธิประโยชน์ของกำลังพลสำรอง	๕๒
มาตรา ๓๗ บทกำหนดโทษกรณีหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับราชการทหาร	๕๓
มาตรา ๓๘ บทกำหนดโทษกรณีไม่อยู่รับราชการทหารจนครบกำหนด	๕๔
มาตรา ๓๙ บทกำหนดโทษกรณีการไม่แจ้งเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล หรือแก้ไขเลขประจำตัวประชาชน	๕๖
มาตรา ๔๐ บทกำหนดโทษนายจ้าง	๕๗
มาตรา ๔๑ บทเฉพาะกาลรองรับกฎหมายลำดับรอง	๕๘
ภาคผนวก ๑ ร่างพระราชบัญญัติกำลังสำรอง พ.ศ. .... ที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ	
ภาคผนวก ๒ ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒)	
ภาคผนวก ๓ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.	
ภาคผนวก ๔ บันทึกวิเคราะห์สรุปร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.	
ภาคผนวก ๕ พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. ๒๕๕๘	

เจตนาธรรม
พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. ๒๕๕๘

๑. ความทั่วไป

(๑) จุดประสงค์การจัดทำเจตนาธรรมพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. ๒๕๕๘

เจตนาธรรมพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. ๒๕๕๘ ฉบับนี้มีจุดประสงค์เพื่อช่วยผู้อ่านในการทำความเข้าใจกฎหมายและเป็นข้อมูลประกอบในการบังคับใช้กฎหมาย แต่ไม่มีจุดประสงค์เพื่อใช้อ้างอิงในการบังคับใช้กฎหมายหรือในการพิจารณาตัดสินคดีของศาล

กระบวนการจัดทำร่างกฎหมายของรัฐบาลจะเริ่มต้นจากหน่วยงานของรัฐได้เสนอร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของตนเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลหรือเพื่อให้ภารกิจของตนลุล่วง โดยหลักการของร่างกฎหมายนั้นอาจมีที่มาจากนโยบายของรัฐบาลโดยตรงจากการประชุมของคณะกรรมการร่างกฎหมายที่หน่วยงานแต่งตั้ง จากงานวิจัยของนักวิชาการที่หน่วยงานของรัฐได้จัดจ้าง จากการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ จากแนวคิดหลักหรือทฤษฎีกฎหมาย หรือจากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เมื่อคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบกับหลักการของร่างกฎหมายแล้ว จะส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการกฤษฎีกาจะศึกษาปัญหาข้อกฎหมายและประเด็นเรื่องถ้อยคำและรูปแบบของร่างกฎหมาย เพื่อจัดทำบันทึกเจ้าหน้าที่พร้อมเอกสารประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา ในขั้นพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีการ่วมกับผู้แทนของหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องจะมีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและมีมติในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งฝ่ายเลขานุการฯ จะได้จัดทำบันทึกประจำวันสรุปประเด็นที่ได้มีการพิจารณาในการประชุมแต่ละครั้งรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบและจัดทำรายงานการประชุมโดยละเอียด

เมื่อคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาเสร็จ ฝ่ายเลขานุการฯ จะจัดทำเรื่องพิจารณาเสร็จ ประกอบด้วย บันทึกเรื่องพิจารณาเสร็จ รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น โดยสรุปความเป็นมาของเรื่อง ตั้งแต่มติคณะรัฐมนตรี ความเห็นและข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แนวคิด หลัก หรือทฤษฎีกฎหมาย ผลการพิจารณาของคณะกรรมการฯ และข้อสังเกตของฝ่ายเลขานุการฯ ร่างกฎหมายที่ผ่านการพิจารณา บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างกฎหมาย (ซึ่งมีเนื้อหาทำนองเดียวกับบันทึกเรื่องพิจารณาเสร็จ ทั้งนี้ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี) เมื่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอร่างกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาต่อคณะรัฐมนตรี) บันทึกวิเคราะห์สรุปร่างกฎหมาย (เพื่อประกอบการพิจารณาของรัฐสภาเมื่อร่างกฎหมายได้เสนอต่อรัฐสภา) ในขั้นตรวจพิจารณาเรื่องเสร็จของผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ระดับผู้อำนวยการกองกฎหมาย กรรมการร่างกฎหมายประจำ รองเลขาธิการฯ และเลขาธิการฯ ก็อาจจะมีการแก้ไขหรือมีข้อสังเกตต่าง ๆ เมื่อเลขาธิการฯ สั่งให้ดำเนินการได้ ก็จะมีการส่งร่างกฎหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีหนังสือยืนยันร่างมาอีกครั้งหนึ่ง เมื่อหน่วยงานต่าง ๆ มีหนังสือยืนยันร่างกฎหมายแล้ว สำนักงานฯ จะดำเนินการเสนอเรื่องไปยังคณะรัฐมนตรีต่อไป

จากนั้นเมื่อร่างกฎหมายเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาและมีการแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างกฎหมาย ในการประชุมจะมีการอภิปรายแสดงความคิดเห็น และมีมติให้แก้ไขร่างกฎหมายในประเด็นต่าง ๆ

อย่างไรก็ตาม หลังจากที่กฎหมายได้ประกาศบังคับใช้ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประชาชน ทนายความ เจ้าพนักงานตำรวจ พนักงานอัยการ ตลอดจนผู้พิพากษา มักจะประสบปัญหาในการทำความเข้าใจหลักการและรายละเอียดของบทบัญญัติต่าง ๆ ว่ามีเจตนารมณ์ที่แท้จริงอย่างไร ส่วนเหตุผลของกฎหมายในหมายเหตุท้ายกฎหมายที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาก็อธิบายเพียงภาพกว้าง ๆ เท่านั้น จึงเกิดมีความคิดเห็นและความเข้าใจกฎหมายแตกต่างกันออกไป และความเห็นซึ่งเป็นที่ยุติจะอยู่ที่ศาล แต่ผู้พิพากษาที่พิจารณาคดีส่วนใหญ่จะอาศัยการตีความกฎหมายจากการอ่านบทบัญญัติกฎหมายประกอบกับเอกสารวิชาการต่าง ๆ ที่อาจมีผู้เขียนอธิบายไว้ หรือจากการสัมมนาทางวิชาการ หรือจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายได้จัดสัมมนาหรือฝึกอบรมเกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าว ซึ่งเอกสารดังกล่าวมีอยู่เป็นจำนวนน้อยมากและมีไม่ครบถ้วน ส่วนเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในชั้นการยกร่างกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นในชั้นหน่วยงานของรัฐ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และรัฐสภา ไม่ได้เป็นข้อมูลที่มีการเผยแพร่และไม่สามารถเข้าถึงได้ง่าย หรือหากสามารถเข้าถึงได้ ก็ไม่สามารถค้นหาเหตุผลหรือทำความเข้าใจในประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นที่มาของการบัญญัติกฎหมายได้โดยง่ายนัก สภาปัญหาดังกล่าวก่อให้เกิดผลเสียจากการที่มีการบังคับใช้กฎหมายไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

(๒) ผู้จัดทำ

นายอรรถสิทธิ์ กันมล และนางสาวจรรยาพร พงศาวิบูลย์ ซึ่งเป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ที่รับผิดชอบในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... ในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา และเข้าร่วมเป็นกรรมาธิการวิสามัญหรือผู้ชี้แจงในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๒. แนวความคิด หลัก และทฤษฎีกฎหมายและหลักกฎหมายต่างประเทศซึ่งเป็นที่มาของหลักการในกฎหมายหรือซึ่งนำมาประกอบการพิจารณา

๒.๑ แนวความคิดในการจัดให้มีกำลังพลสำรอง

(๑) การจัดระบบกำลังพลสำรองก่อนที่จะมีการตราพระราชบัญญัติกำลังพลสำรองนี้ เป็นไปตามมาตรา ๓๖^๑ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ที่กำหนดให้

^๑มาตรา ๓๖ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพล

กระทรวงกลาโหมมีอำนาจกำหนดให้ทำการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อมตามที่เห็นสมควร ส่วนการระดมพลให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

การเรียกเข้ารับราชการทหารตามวรรคหนึ่ง ให้กระทรวงกลาโหมเป็นผู้จัดเตรียมและอำนวยความสะดวก และให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ดำเนินการเรียกและส่งทหารเข้ารับราชการตามความประสงค์ของกระทรวงกลาโหม

การผ่อนผันไม่ต้องเรียกหรือไม่ต้องเข้ารับราชการทหารตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพล ซึ่งกระทรวงกลาโหมมีอำนาจกำหนดให้ทำการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อมตามที่เห็นสมควร ส่วนการระดมพลให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งในการเรียกเข้ารับราชการทหารดังกล่าว ให้กระทรวงกลาโหมเป็นผู้จัดเตรียมและอำนวยความสะดวก แต่ให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ดำเนินการเรียกและส่งทหารเข้ารับราชการตามความประสงค์ของกระทรวงกลาโหม

แต่อย่างไรก็ดี การดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวยังมีข้อจำกัด เนื่องจากในภาวะปกติกระทรวงกลาโหมไม่อาจเรียกทหารกองหนุนและทหารกองเกินมาปฏิบัติราชการที่ต้องการความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะ หรือปฏิบัติราชการในการให้ความช่วยเหลือประชาชนในกรณีที่มีภัยพิบัติสาธารณะ ตามภารกิจของกระทรวงกลาโหมที่กำหนดพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นภารกิจที่นอกเหนือไปจากภารกิจทหารตามปกติได้^๒ นอกจากนี้ การที่พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ กำหนดให้การเรียกเข้ารับราชการทหารต้องให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ดำเนินการเรียกและส่งทหารให้แก่กระทรวงกลาโหมนั้นทำให้เกิดปัญหาความล่าช้าในการเรียกและไม่คล่องตัว

(๒) เนื่องจากภารกิจด้านการป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคง การพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ และการพัฒนาประเทศ เป็นภารกิจหลักของกระทรวงกลาโหม ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว กระทรวงกลาโหมจำเป็นต้องจัดให้มีกำลังพลที่พร้อมปฏิบัติหน้าที่ แต่ด้วยข้อจำกัดด้านงบประมาณจึงไม่สามารถดำรงสถานภาพกำลังรบไว้ในคราวเดียวกันเป็นจำนวนมาก จำเป็นต้องใช้การหมุนเวียนกำลัง ซึ่งการจัดระบบกำลังพลสำรองที่เข้มแข็งจะทำให้กองทัพสามารถเรียกกำลังพลสำรองเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับกำลังประจำการได้ด้วยความสะดวกและมีประสิทธิภาพ ในยามที่เกิดภัยคุกคามทางทหารที่ต้องใช้กำลังทหารขนาดใหญ่ และในยามปกติต้องมีการจัดเตรียมความพร้อมของกำลังสำรอง โดยเรียกกำลังสำรองเข้ารับการฝึกวิชาทหารร่วมกับทหารประจำการ เพิ่มพูนความรู้ทางการทหาร การแก้ไขปัญหาภัยคุกคามในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

^๒ มาตรา ๘ กระทรวงกลาโหม มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิทักษ์รักษาเอกราชและความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้งภายในและภายนอก และภายในราชอาณาจักร ปรามปรามการกบฏและการจลาจล โดยจัดให้มีและใช้กำลังทหารตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือตามที่มีกฎหมายกำหนด

(๒) พิทักษ์รักษา ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ ตลอดจนสนับสนุนภารกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์

(๓) ปกป้อง พิทักษ์รักษาผลประโยชน์แห่งชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคง ตลอดจนสนับสนุนภารกิจอื่นของรัฐในการพัฒนาประเทศ การป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติ และการช่วยเหลือประชาชน

(๔) ศึกษา วิจัย พัฒนา และดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ และด้านกิจการอวกาศเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนภารกิจของกระทรวงกลาโหมและความมั่นคงของประเทศ

(๕) ปฏิบัติการอื่นที่เป็นการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงครามเพื่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือปฏิบัติการอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่มีกฎหมายกำหนดหรือตามมติคณะรัฐมนตรี

ในการดำเนินการตาม (๔) กระทรวงกลาโหมอาจมอบหมายให้ส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมหรือหน่วยงานอื่นในกำกับของกระทรวงกลาโหมเป็นผู้ดำเนินการก็ได้หรืออาจร่วมงาน ร่วมทุนหรือดำเนินการกับภาคเอกชนตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายก็ได้

การบรรเทาภัยพิบัติ เพื่อให้มีความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจดังกล่าว อันจะเป็นส่วนเสริมให้การปฏิบัติหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น^๓

ดังนั้น จึงสมควรกำหนดให้มีระบบกำลังพลสำรอง โดยกำหนดประเภทบุคคลที่จะเป็นกำลังพลสำรอง การดำเนินการทั้งหลายเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง รวมถึงการกำหนดหน้าที่และสิทธิของกำลังพลสำรองในการเข้ารับราชการทหารให้ชัดเจน เพื่อเป็นการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองอันจะทำให้การจัดเตรียมและการใช้กำลังพลสำรองมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒.๒ กฎหมายซึ่งเป็นที่มาของหลักการในพระราชบัญญัตินี้

(๑) หน้าที่ของบุคคลในการรับราชการทหารได้มีการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหลายฉบับ ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒^๔ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๑^๕ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗^๖ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑^๗ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔^๘ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘^๙ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐^{๑๐} รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐^{๑๑}

(๒) มาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้กระทรวงกลาโหมจัดให้มีกำลังสำรองเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของกระทรวงกลาโหม การดำเนินการเกี่ยวกับกำลังสำรองให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

^๓ คำชี้แจงของเจ้ากรมสรรพกำลังกลาโหมต่อที่ประชุมสภากลาโหม เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติกำลังสำรอง พ.ศ. .... หน้า ๑, เอกสารที่ผู้แทนกระทรวงกลาโหมเสนอเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๔ มาตรา ๔๖ บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ

มาตรา ๔๗ บุคคลมีหน้าที่รับราชการทหารตามที่กฎหมายบัญญัติ

^๕ มาตรา ๔๕ บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ

มาตรา ๔๖ บุคคลมีหน้าที่รับราชการทหารตามที่กฎหมายบัญญัติ

^๖ มาตรา ๕๕ บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ

มาตรา ๕๖ บุคคลมีหน้าที่รับราชการทหารตามที่กฎหมายบัญญัติ

^๗ มาตรา ๔๗ บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ

มาตรา ๔๘ บุคคลมีหน้าที่รับราชการทหารตามที่กฎหมายบัญญัติ

^๘ มาตรา ๕๒ บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ

มาตรา ๕๓ บุคคลมีหน้าที่รับราชการทหารตามที่กฎหมายบัญญัติ

^๙ มาตรา ๕๑ บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ

มาตรา ๕๒ บุคคลมีหน้าที่รับราชการทหารตามที่กฎหมายบัญญัติ

^{๑๐} มาตรา ๖๙ บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ รับราชการทหาร เสียภาษีอากร ช่วยเหลือรับการศึกษาอบรม พิทักษ์ ปกป้อง และสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

^{๑๑} มาตรา ๗๓ บุคคลมีหน้าที่รับราชการทหาร ช่วยเหลือในการป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติสาธารณะ เสียภาษีอากร ช่วยเหลือราชการ รับการศึกษาอบรม พิทักษ์ ปกป้อง และสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

๒.๓ ระบบกำลังสำรองต่างประเทศ^{๑๒}

(๑) **กำลังสำรองสหรัฐอเมริกา** ใช้การรับสมัครจากประชาชนทั้งชายและหญิง ที่มีอายุ ๑๗ ปีขึ้นไป โดยจะทำสัญญาเบื้องต้น ๘ ปี และสามารถต่อสัญญาได้จนถึงอายุ ๖๐ ปี ซึ่งกำลังสำรองแบ่งได้เป็น ๓ ประเภท คือ กำลังสำรองพร้อมรบ (Ready Reserve) กำลังสำรองเตรียมพร้อม (Standby Reserve) และกำลังสำรองนอกราชการ (Retired Reserve)

หน้าที่ของกำลังสำรอง กำหนดไว้ดังนี้

๑) กำลังสำรองพร้อมรบ จะทำหน้าที่เสริมกำลังประจำการในภาวะสงครามหรือภาวะฉุกเฉิน พร้อมถูกเรียกระดมพลภายใน ๒๔ ชั่วโมง

๒) กำลังสำรองเตรียมพร้อม จะถูกเรียกระดมพลเมื่อมีความจำเป็น หากต้องการกำลังที่มีความชำนาญพิเศษ

๓) กำลังสำรองนอกราชการ อาจถูกเรียกใช้เพื่อสนับสนุนและบริหารด้านการฝึกหรือการยุทธ เพื่อแบ่งเบาภาระของกำลังประจำการและกำลังสำรองพร้อมรบ

การเรียกใช้กำลังสำรอง แบ่งได้ ๒ กรณี

กรณีที่ ๑ หากไม่มีการประกาศภาวะฉุกเฉินแห่งชาติ ประธานาธิบดีอาจสั่งกำลังสำรองพร้อมรบได้ ๒๐๐,๐๐๐ นาย ให้เข้าประจำการเต็มเวลาไม่เกิน ๒๗๐ วัน และหากมีการประกาศภาวะฉุกเฉินแห่งชาติโดยประธานาธิบดี ประธานาธิบดีอาจสั่ง กำลังสำรองพร้อมรบได้ ๑ ล้านนาย ให้เข้าประจำการเต็มเวลาเป็นระยะเวลา ๒๔ เดือน

กรณีที่ ๒ เมื่อรัฐสภาประกาศภาวะสงครามหรือภาวะฉุกเฉินแห่งชาติ ประธานาธิบดีอาจสั่งกำลังสำรองพร้อมรบทั้งหมดให้เข้าประจำการโดยไม่สมัครใจในช่วงระยะเวลาของสงครามหรือภาวะฉุกเฉิน และยังให้ขยายระยะเวลาเพิ่มได้อีก ๖ เดือน

กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกำลังสำรอง ได้แก่

๑) บรรพ ๑๐ แห่งประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา เป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับกำลังสำรอง ทั้งการแบ่งประเภท การเรียกใช้ และสิทธิต่างๆ

๒) The Uniform Services Employment and Re-employment Rights Act of 1994 (USERRA) เป็นกฎหมายที่ว่าด้วยเรื่องการปกป้องสิทธิของกำลังสำรองในเรื่องเกี่ยวกับการทำงานในภาคพลเรือน และสิ่งที่นายจ้างต้องปฏิบัติ

สิทธิประโยชน์กำลังสำรอง สหรัฐอเมริกาให้สิทธิประโยชน์แก่กำลังสำรอง เพื่อเป็นแรงจูงใจให้มาสมัคร เช่น ค่าตอบแทน ค่ารักษาพยาบาล ทุนการศึกษา ประกันชีวิต การยกเว้นภาษี การเลื่อนยศ และบำนาญ

(๒) **กำลังสำรองออสเตรเลีย** จะใช้การรับสมัครจากประชาชนทั้งชายและหญิงที่มีอายุ ๑๗ ปีขึ้นไป โดยจะทำสัญญาเบื้องต้น ๕ ปี และสามารถต่อสัญญาได้จนถึงอายุ ๖๕ ปี ซึ่งกำลังสำรองแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ กำลังสำรองประจำการ (Active Reserve) และกำลังสำรองเตรียมพร้อม (Standby Reserve)

^{๑๒} คำชี้แจงของเจ้ากรมสรรพกำลังกลาโหมต่อที่ประชุมสภากลาโหม เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติกำลังสำรอง พ.ศ. .... หน้า ๗, เอกสารที่ผู้แทนกระทรวงกลาโหมเสนอเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

หน้าที่ของกำลังสำรอง กำหนดไว้ดังนี้

๑. กำลังสำรองประจำการ จะปฏิบัติงานไม่เต็มเวลา ไม่น้อยกว่า ๒๐ วันต่อปี และมีการฝึกประจำปีไม่น้อยกว่า ๒ สัปดาห์ต่อปี

๒. กำลังสำรองเตรียมพร้อม ไม่ต้องเข้ารับการฝึกประจำปี และจะถูกเรียกเมื่อภาวะฉุกเฉินแห่งชาติ หรือเพิ่มเติมในตำแหน่งพิเศษเมื่อจำเป็น

การเรียกใช้กำลังสำรอง ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ (Governor General) จะเรียกกำลังสำรอง โดยการออกประกาศคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ปฏิบัติงานเต็มเวลาอย่างต่อเนื่อง ในสถานการณ์ที่จำเป็น เช่น การปฏิบัติในภาวะสงคราม การป้องกันประเทศ ในภาวะฉุกเฉิน การรักษาสันติภาพ รวมถึงการช่วยเหลือประชาชนและการบรรเทาภัยพิบัติ

กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกำลังสำรอง ได้แก่

๑. Defence Act 1903 เป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับกำลังสำรอง ทั้งการกำหนดประเภทและการเรียกใช้กำลังสำรอง

๒. Defence Reserve Service (Protection) Act 2001 เป็นกฎหมายที่ว่าด้วยเรื่องการปกป้องสิทธิของกำลังสำรองในเรื่องเกี่ยวกับการทำงานในภาคพลเรือน และสิ่งที่นายจ้างต้องปฏิบัติ

สิทธิประโยชน์กำลังสำรอง ออสเตรเลียให้สิทธิประโยชน์แก่กำลังสำรอง เพื่อเป็นแรงจูงใจให้มาสมัคร เช่น ค่าตอบแทน การยกเว้นภาษีรายได้ ค่าที่พักและอาหาร เครื่องแบบ และอุปกรณ์ต่างๆ

๓. ความเป็นมาของกฎหมาย

๓.๑ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๓๐๖๙ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๙ ความว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติกำลังสำรองแห่งชาติ พ.ศ. .... ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ ตามมติคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๓ (ฝ่ายความมั่นคง) และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาโดยให้ความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและประเด็นอภิปรายของคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๓ ไปประกอบการพิจารณา

๓.๒ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว โดยมีผู้แทนกระทรวงกลาโหม และผู้แทนกระทรวงแรงงาน (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด ซึ่งร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยกำลังพลสำรอง (เรื่องเสร็จที่ ๑๐๗/๒๕๕๒) และร่างพระราชบัญญัติรับราชการทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งมีสาระสำคัญเป็นการยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดให้ทหารกองเกินและทหารกองหนุนมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลหรือระดมพล และโทษสำหรับการฝ่าฝืนไม่เข้ารับราชการทหารดังกล่าว (ยกเลิกมาตรา ๓๖ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๗) เพื่อให้มีการบังคับใช้กฎหมายซ้ำซ้อนกัน (เรื่องเสร็จที่ ๑๐๘/๒๕๕๒) ต่อมาเนื่องจากการยุบสภา ร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับจึงตกไป

๓.๓ คณะกรรมาธิการการทหาร สภาผู้แทนราษฎร และคณะกรรมาธิการการทหารวุฒิสภาได้ประชุมเพื่อศึกษาเรื่อง “กำลังสำรองตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑” โดยคณะกรรมาธิการฯ มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะที่สำคัญ ๔ ประการ ดังนี้

(๑) ร่างกฎหมายที่จะจัดทำควรเป็นร่างที่สมบูรณ์ เพื่อให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุดในด้านสิทธิส่วนบุคคลและด้านแรงงาน ซึ่งกระทรวงกลาโหมควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว เพื่อคณะกรรมาธิการการทหารจะได้ผลักดันเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรต่อไป

(๒) การระดมสรรพกำลังด้านบุคลากร ไม่ใช่เพียงแต่ต้องการใช้ในด้านทหารหรือการป้องกันประเทศ เมื่อประเทศเกิดภัยพิบัติต่างๆ กำลังสำรองจะเป็นส่วนสำคัญที่แก้ปัญหาเรื่องขาดแคลนบุคลากรเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย

(๓) ควรให้ทหารที่ปลดจากกองประจำการเป็นกำลังสำรองเพื่อปฏิบัติการกิจการบรรเทาสาธารณภัยและภัยรูปแบบอื่น เนื่องจากได้รับการฝึกมาอย่างดีแล้ว

(๔) มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีกฎหมายว่าด้วยกำลังสำรองขึ้นมาใช้เพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑

๓.๔ เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมได้แต่งตั้ง “คณะกรรมการศึกษาและยกร่างพระราชบัญญัติกำลังสำรอง พ.ศ. ....” และมอบนโยบายและประกาศเจตนารมณ์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบกำลังสำรองไว้ ๒ ประการ คือ

ประการที่ ๑ ให้ปรับปรุงระบบกำลังสำรอง และหลักสูตรการฝึกนักศึกษาวิชาทหารให้เหมาะสม และนักศึกษาหญิงเมื่อสำเร็จการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรแล้ว กระทรวงกลาโหมจะใช้ประโยชน์อย่างไร

ประการที่ ๒ ให้ทบทวนวัตถุประสงค์การเรียนวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหาร และสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเข้ามาเป็นทหาร

๓.๕ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๓๒๔๓๖ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติกำลังสำรอง พ.ศ. .... ตามที่กระทรวงกลาโหมเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้ความเห็นของคณะรัฐมนตรีและสำนักงาน ก.พ.ร. ไปประกอบการพิจารณาด้วย เพื่อให้เกิดความชัดเจนทั้งขั้นตอน วิธีการปฏิบัติ และบทกำหนดโทษ แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) พิจารณา โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงบประมาณและสำนักงาน ก.พ.ร.) ผู้แทนกระทรวงกลาโหม (สำนักงานปลัดกระทรวงกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ) และผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวง) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด

๓.๖ หลักการของร่างพระราชบัญญัติที่กระทรวงกลาโหมเสนอ

(๑) กำหนดประเภทบุคคลที่เป็นกำลังสำรอง ได้แก่ บุคคลที่มีใช้ทหารประจำการและทหารกองประจำการ ที่กระทรวงกลาโหมคัดเลือกตามคุณสมบัติที่ได้กำหนดไว้จาก

นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน นายทหารสัญญาบัตรนอกราชการ นายทหารสัญญาบัตรนอกกอง นายทหารประทวนกองหนุน ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ หรือทหารกองเกิน และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งสำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหารตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนดเพื่อบรรจุลงในบัญชีแสดงรายชื่อและตำแหน่งหน้าที่ตามอัตรากิจการจัดของหน่วยทหาร ซึ่งกระทรวงกลาโหมจะทำการเรียกเข้ารับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างเดิมมาตรา ๓ บทนิยามคำว่า “กำลังสำรอง”)

(๒) กำหนดให้มีคณะกรรมการกำลังสำรอง (คกส.) มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กำหนดแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับกิจการกำลังสำรอง ซึ่งเป็นกลไกการบริหารจัดการกิจการกำลังสำรองในระดับชาติ และมีอำนาจเรียกให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐส่งข้อมูลหรือเอกสาร หรือเรียกบุคคลมาชี้แจง (ร่างเดิมมาตรา ๖ ถึงร่างมาตรา ๑๔)

(๓) กำหนดให้กรมการสรรพกำลังกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของ คกส. (ร่างเดิมมาตรา ๑๓)

(๔) กำหนดให้กระทรวงกลาโหมบรรจุรายชื่อกำลังสำรองในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหาร และแจ้งให้กำลังสำรองทราบ รวมถึงกำหนดแนวทางในการควบคุมกำลังสำรอง อาทิ การเปลี่ยนแปลงภูมิลำเนา กำลังสำรอง การเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล เพื่อประโยชน์ต่อการเรียกกำลังสำรองเข้ารับราชการทหารต่อไป (ร่างเดิมมาตรา ๑๕)

(๕) กำหนดหน้าที่ในการเข้ารับราชการทหารของกำลังสำรอง โดยให้กำลังสำรองมีหน้าที่เข้ารับราชการทหาร ๕ ประเภท ประกอบด้วย การเรียกกำลังสำรองเพื่อตรวจสอบเพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ เพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพล ให้กำลังสำรองต้องไปรายงานตนเองยังที่ตั้งหน่วยทหารที่ตนมีรายชื่อบรรจุอยู่โดยเร็วที่สุดแม้จะไม่ได้รับคำสั่งเรียกพลเมื่อมีภาวะไม่ปกติเกิดขึ้น หรือมีการประกาศกฎอัยการศึก หรือประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินของทางราชการในเขตท้องที่ซึ่งเป็นที่ตั้งภูมิลำเนาของกำลังสำรองหรือที่ตั้งหน่วยทหารที่กำลังสำรองมีรายชื่อบรรจุอยู่ โดยให้กระทรวงกลาโหมเป็นผู้จัดเตรียมอำนวยความสะดวก และดำเนินการเรียกกำลังสำรองเข้ารับราชการทหาร รวมถึงให้นายจ้างต้องสนับสนุนให้ลูกจ้างเข้ารับราชการทหาร สำหรับวิธีปฏิบัติ กระทรวงกลาโหมจะจัดทำเป็นข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการเรียกกำลังสำรองเข้ารับราชการทหาร พ.ศ. .... (ร่างเดิมมาตรา ๑๖)

(๖) กำหนดให้กระทรวงกลาโหมมีอำนาจรับสมัครบุคคลที่มีสถานะเป็นกำลังสำรองเพื่อเข้ารับราชการทหารเป็นการชั่วคราวตามระยะเวลาที่กระทรวงกลาโหมกำหนด (ร่างเดิมมาตรา ๑๘)

(๗) กำหนดให้กำลังสำรองที่เข้ารับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องอยู่ในวินัยทหารตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร มีฐานะเช่นเดียวกับข้าราชการทหาร หรือทหารกองประจำการ (ร่างเดิมมาตรา ๑๙)

(๘) กำหนดสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่กำลังสำรองพึงจะได้รับเมื่อเข้ารับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างเดิมมาตรา ๒๐)

(๙) กำหนดโทษทางอาญาสำหรับกำลังสำรองที่หลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่เข้ารับราชการทหาร หรือรับราชการทหารไม่ครบระยะเวลาตามที่กำหนด หรือไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงภูมิลำเนา หรือการเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล หรือเลขประจำตัวประชาชน

๓.๗ ข้อสังเกตและความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๑) **คณะรัฐมนตรี** เห็นว่า มาตรา ๑๖ วรรคสาม แห่งร่างพระราชบัญญัติกำลังสำรอง พ.ศ. .... บัญญัติให้เมื่อมีภาวะไม่ปกติเกิดขึ้น หรือมีการประกาศกฏอัยการศึก หรือประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินของทางราชการในเขตท้องที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาของกำลังสำรอง หรือที่ตั้งหน่วยทหารที่กำลังสำรองมีรายชื่อบรรจุอยู่ ให้กำลังสำรองไปรายงานตนเองโดยเร็วที่สุด แม้จะไม่ได้รับคำสั่งเรียกพล และมาตรา ๒๒ บัญญัติให้หากกำลังสำรองหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่ไปรายงานตนเองต้องระวางโทษนั้น กรณีดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ เนื่องจากกำลังสำรองในเขตท้องที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาของกำลังสำรอง หรือที่ตั้งหน่วยทหารที่กำลังสำรองมีรายชื่อบรรจุอยู่ไม่ทราบเรื่อง และไม่ได้ไปรายงานตนเอง อาจทำให้ถูกลงโทษ ประกอบกับพิจารณาว่าการกำหนดให้กำลังสำรองมีฐานะเช่นเดียวกับข้าราชการทหาร หรือทหารกองประจำการอาจจะไม่เหมาะสม

(๒) **สำนักงาน ก.พ.ร.** เห็นชอบในหลักการร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยมีข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างมาตรา ๑๖ และร่างมาตรา ๑๘ ซึ่งกำหนดแนวทางการเรียกกำลังสำรองและการรับสมัครกำลังสำรองเพื่อเข้ารับราชการทหารเป็นการชั่วคราว ดังนี้

๑) การเรียกกำลังสำรองตามมาตรา ๑๖ วรรคสาม ซึ่งกำหนดว่า “เมื่อมีภาวะไม่ปกติเกิดขึ้น หรือมีการประกาศกฏอัยการศึก หรือประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินของทางราชการในเขตท้องที่ซึ่งเป็นที่ตั้งภูมิลำเนาของกำลังสำรองหรือที่ตั้งหน่วยทหารที่กำลังสำรองมีรายชื่อบรรจุอยู่ แม้จะไม่ได้รับคำสั่งเรียกพล กำลังสำรองก็ต้องไปรายงานตนเองที่ที่ตั้งหน่วยทหารที่ตนมีรายชื่อบรรจุอยู่โดยเร็วที่สุด” มีประเด็นพิจารณาว่า การให้มารายงานตัวในกรณีดังกล่าวนี้ ควรเรียกมารายงานตัวเฉพาะในภาวะไม่ปกติหรือสถานการณ์ฉุกเฉินที่เกี่ยวกับการป้องกันประเทศและการป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติสาธารณะเท่านั้น สำหรับในกรณีประกาศกฏอัยการศึก ควรศึกษาถึงเจตนารมณ์ของการเรียกมารายงานตัวและภารกิจที่จะมอบหมายให้ดำเนินการให้มีความชัดเจน

๒) การรับสมัครกำลังสำรองตามมาตรา ๑๘ ซึ่งกำหนดว่า “กระทรวงกลาโหมมีอำนาจรับสมัครกำลังสำรองเพื่อเข้ารับราชการทหารเป็นการชั่วคราวได้ในอัตราชั้นยศหรือตำแหน่ง ตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด” โดยมีเจตนารมณ์เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนกำลังพลในอัตราสิบเอกหรืออัตราร้อยเอกในส่วนกำลังรบของเหล่าทัพที่ปัจจุบันขาดอัตราและมีเกณฑ์อายุเฉลี่ยสูง นั้น เห็นว่าปัจจุบันกระทรวงกลาโหมได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนกำลังพลในส่วนกำลังรบ โดยการจัดทำโครงการเกษียณอายุราชการก่อนกำหนดประจำปีงบประมาณ ๒๕๔๗-๒๕๖๑ และจัดทำโครงการจัดตั้งหน่วยทหารพรานซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติการรบพิเศษหรือกำลังประจำถิ่น เพื่อสนับสนุนกำลังรบหลักซึ่งจะเป็นการเพิ่มอำนาจกำลังรบและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและเอื้อประโยชน์ในการถอนกำลังรบหลักกลับมาปฏิบัติภารกิจหลักในด้านการป้องกันประเทศ จึงเห็นว่ากระทรวงกลาโหมยังมีความจำเป็นที่จะต้องบรรจุกำลังสำรองดังกล่าวเข้ารับราชการทหารเป็นการชั่วคราวเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนกำลังพลดังกล่าวหรือไม่

(๓) **สำนักงานประมง** เห็นชอบในหลักการร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า สำหรับภาระงบประมาณที่เพิ่มขึ้นจากสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่กำลังสำรองพึงจะได้รับเมื่อกฎหมายมีผลบังคับใช้นั้น เห็นสมควรให้กระทรวงกลาโหมเสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีรองรับตามความจำเป็นและความเหมาะสมต่อไป

(๔) **กระทรวงยุติธรรม** เห็นชอบในหลักการร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยมีข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำลังสำรองในร่างมาตรา ๑๒ ที่บัญญัติ

ให้อำนาจคณะกรรมการกำลังสำรองมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่งข้อมูลหรือเอกสารใดๆ ที่เกี่ยวข้องมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาได้ ซึ่งเมื่อพิจารณาประกอบร่างมาตรา ๑๐ อำนาจหน้าที่ของ คคส. เป็นอำนาจหน้าที่เฉพาะในทางการกำหนดนโยบาย เสนอแนะแนวทางและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับกิจการกำลังสำรองเท่านั้น ไม่มีอำนาจหน้าที่ในเชิงของการตรวจสอบ พิจารณา หรือวินิจฉัยชี้ขาดเรื่องใดๆ อีกทั้งการดำเนินกิจการกำลังสำรองตามร่างพระราชบัญญัตินี้ เป็นภารกิจของกระทรวงกลาโหมที่อาจไม่เกี่ยวข้องกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือบุคคลใดโดยตรง การกำหนดให้ คคส. มีอำนาจตามร่างมาตรา ๑๒ จึงอาจเป็นการเกินไปกว่าความจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของ คคส. ตามร่างมาตรา ๑๐

๔. สาระสำคัญของกฎหมาย

พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. ๒๕๕๘ มีหลักการสำคัญ ดังต่อไปนี้

๔.๑ คณะกรรมการกำลังพลสำรอง

กำหนดให้มีคณะกรรมการกำลังพลสำรอง เรียกโดยย่อว่า “คคส.” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นรองประธานกรรมการ และในกรณีที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน ๒๐ คน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอแนะของกรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนไม่เกิน ๕ คน (มาตรา ๖) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี (มาตรา ๗) มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรองและการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับกำลังพลสำรอง กำหนดแนวทางการปฏิบัติและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง เสนอแนะแผนพัฒนากิจการกำลังพลสำรองและกำลังสำรองอื่น ๆ และเสนอแนะการกำหนดสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ให้แก่กำลังพลสำรองและนายจ้างที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนให้ลูกจ้างซึ่งเป็นกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๐)

๔.๒ สำนักงานเลขานุการ คคส.

กำหนดให้กรมการสรรพกำลังกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของ คคส. มีอำนาจหน้าที่วางแผนและประสานงานการดำเนินการของ คคส. รวบรวมเอกสารและข้อมูล ตลอดจนส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ในกิจการกำลังพลสำรอง เป็นศูนย์กลางการติดต่อประสานงานในการดำเนินงานทั้งปวงเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง หรือปฏิบัติการอื่นใดตามที่ คคส. มอบหมาย (มาตรา ๑๓)

๔.๓ การรับบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรอง

ดำเนินการโดยวิธีการรับสมัครจากบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับ หรือคัดเลือกจากนายทหารสัญญาบัตรกองหนุน นายทหารสัญญาบัตรนอกราชการ นายทหารสัญญาบัตรนอกกอง ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ หรือทหารกองเกินตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร (มาตรา ๑๕) แล้วบรรจุรายชื่อลงในบัญชีบรรจุกำลัง (มาตรา ๑๖) แล้วแจ้งให้กำลังพลสำรองทราบ (มาตรา ๓๑)

กรณีที่มีการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองผู้ใดลงในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารต่างไปจากสังกัดหน่วยทหารตามภูมิลำเนาทหาร ให้หน่วยทหารที่กำลังพลสำรองมีรายชื่อบรรจุอยู่ แจ้งการบรรจุรายชื่อของกำลังพลสำรองให้หน่วยทหารตามภูมิลำเนาทหาร ซึ่งกำลังพลสำรองผู้นั้นสังกัดอยู่ทราบ เพื่อมิให้มีการเรียกกำลังพลสำรองเข้าซ้อนกับการเรียกทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร (มาตรา ๑๗) และกำลังพลสำรองอาจขอเปลี่ยนการบรรจุรายชื่อในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารหนึ่งไปอีกหน่วยทหารหนึ่งได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับ (มาตรา ๑๘)

๔.๔ ระยะเวลาการเป็นและการพ้นจากการเป็นกำลังพลสำรอง

ระยะเวลาการเป็นกำลังพลสำรองจะเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๕) ส่วนการพ้นจากการเป็นกำลังพลสำรองนั้น จะพ้นเมื่อครบกำหนดเวลาการเป็นกำลังพลสำรองตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเมื่อเข้ารับราชการทหารเป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือกรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๙ และมาตรา ๓๐)

๔.๕ หน้าที่ของกำลังพลสำรอง

๑) กำลังพลสำรองมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพล (มาตรา ๒๐) หากหลีกเลี่ยงขัดขืนไม่เข้ารับราชการทหารต้องระวางโทษอาญา (มาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘) เว้นแต่มีเหตุที่ทำให้กำลังพลสำรองไม่อาจเข้ารับราชการทหารตามที่กำหนดได้ ซึ่งเป็นเหตุทำนองเดียวกับมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ (มาตรา ๒๙) และในขณะที่เข้ารับราชการทหาร กำลังพลสำรองต้องอยู่ในวินัยทหารตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร เช่นเดียวกับทหารประจำการหรือทหารกองประจำการ แล้วแต่กรณี (มาตรา ๓๕)

๒) กำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้จะได้รับการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และการระดมพลตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร และให้การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้แทน ทั้งนี้ เพื่อมิให้เข้าซ้อนกับหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร (มาตรา ๒๗)

๓) กำลังพลสำรองซึ่งเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล หรือแก้ไขเลขประจำตัวประชาชน ให้แจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไปยังหน่วยทหารที่ตนมีรายชื่อบรรจุอยู่ (มาตรา ๓๔) หากไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษอาญา (มาตรา ๓๙)

๔.๖ การเรียกกำลังพลสำรองและการระดมพล

๑) กำหนดกรอบให้การเรียกกำลังพลสำรองและการระดมพลต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตและวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ โดยได้นำหลักการการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อทดลองความพร้อม และการระดมพลมาจากข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการเตรียมพล พ.ศ. ๒๕๑๕ (มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖) สำหรับการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อปฏิบัติราชการ ให้กระทำได้เฉพาะในกรณีจำเป็นในการปฏิบัติการที่ต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะ หรือการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาจากภัยพิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อมิให้เป็นการสร้าง

ภาระให้แก่บุคคลเพิ่มขึ้นไปมากกว่ากฎหมายที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน และเพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๑๐๕ ว่าด้วยการยกเลิกแรงงานบังคับ และสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการเกณฑ์แรงงานที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๑ เคยให้การรับรองไว้ (ร่างมาตรา ๒๔)

๒) การเรียกกำลังพลสำรอง หรือการระดมพล ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียก แล้วแต่กรณี ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ณ สถานที่ตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๓๑) หากไม่อาจดำเนินการได้ให้ปิดหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกนั้น เว้นแต่ในกรณีที่มีการระดมพล การแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้กระทำโดยวิธีอื่นใดเพื่อให้กำลังพลสำรองรับทราบคำสั่งได้อย่างสะดวกและชัดเจนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๓๒)

๓) กระทรวงกลาโหมมีอำนาจหน้าที่จัดเตรียม อำนวยการ และดำเนินการในกิจการกำลังพลสำรองตามวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด (มาตรา ๒๘)

๔.๗ สิทธิประโยชน์ของกำลังพลสำรอง

กำลังพลสำรองมีสิทธิได้รับค่าตอบแทน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าอาหาร ค่าพาหนะ ค่าเช่าที่พัก การรักษาพยาบาล และสิทธิประโยชน์อื่น ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง (มาตรา ๓๖)

๔.๘ สภาพบังคับนายจ้าง

กำหนดโทษนายจ้างซึ่งไม่จ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นกำลังพลสำรองในวันลาเพื่อรับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมีอัตราโทษเช่นเดียวกับบทบัญญัติมาตรา ๑๔๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ (มาตรา ๔๐)

๔.๙ บทเฉพาะกาล

๑) กำหนดให้ในวาระเริ่มแรก คณะกรรมการกำลังพลสำรองประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่เท่าที่จำเป็นไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๔๑)

๒) กำหนดให้การรับบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรอง ให้กระทำได้เมื่อพ้นสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๔๒)

๓) กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับให้นำกฎกระทรวง กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ แบบแผน ประกาศ คำสั่ง หรือมติของสภากลาโหมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดให้ทหารกองเกิน และทหารกองหนุนมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลหรือระดมพล ที่ออกตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๔๗ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับกับการรับราชการทหารของกำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้ขึ้นใช้บังคับ แต่ทั้งนี้ ต้องดำเนินการดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔๓)

๕. คำอธิบายรายมาตรา

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. ๒๕๕๘”	(ชื่อร่างพระราชบัญญัติ)
--	-------------------------

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดชื่อพระราชบัญญัติเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการและสาระสำคัญของพระราชบัญญัติที่มีหลักการเกี่ยวกับกิจการของกำลังพลสำรอง

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๑๓}

ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอได้กำหนดชื่อร่างพระราชบัญญัติว่า “ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. ....” เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่บัญญัติให้กระทรวงกลาโหมจัดให้มีกำลังพลสำรองเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของกระทรวงกลาโหม การดำเนินการเกี่ยวกับกำลังพลสำรองให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้แก้ไขชื่อร่างพระราชบัญญัติเป็น “ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. ....” เพื่อให้สอดคล้องกับชื่อเรียกกำลังประเภทดังกล่าวของกองทัพบก โดยกำลังพลสำรองตามร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นเพียงกำลังสำรองประเภทหนึ่งตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๑๔}

คณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	(วันใช้บังคับ)
---	----------------

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ เพื่อให้กลไกในการขับเคลื่อนกิจการกำลังพลสำรองเริ่มดำเนินการได้ในทันที เช่น การปฏิบัติหน้าที่ของ คกส. และกระทรวงกลาโหมในการดำเนินการออกอนุบัญญัติที่สำคัญ

^{๑๓}โปรดดูบันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๗ วันศุกร์ ที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๑

^{๑๔}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ หน้า ๗, ครั้งที่ ๗/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๑

- รายงานของคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๑๕}

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) พิจารณาแล้วเห็นชอบตามร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ ที่กำหนดวันใช้บังคับร่างพระราชบัญญัตินี้เมื่อพ้นกำหนดสองร้อยสี่สิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เพื่อให้เวลาแก่เจ้าหน้าที่ในการเตรียมความพร้อม ในการจัดทำข้อบังคับเพื่อกำหนดรายละเอียดในการปฏิบัติต่างๆ ตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๑๖}

๓.๑ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ได้แก้ไขวันใช้บังคับจากเดิมที่กำหนดให้ใช้บังคับ “เมื่อพ้นสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา” เป็น “ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา” เนื่องจากหากร่างพระราชบัญญัตินี้ยังไม่มีผลใช้บังคับ แม้กระทรวงกลาโหมจะเตรียมการร่างกฎหมายลำดับรองไว้แล้ว แต่ก็ไม่สามารถที่จะเสนอร่างกฎหมายดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีหรือสภากลาโหมเพื่อพิจารณาได้ ดังนั้น เพื่อคลายข้อจำกัดดังกล่าวและเพื่อให้การดำเนินการเตรียมความพร้อมในเรื่องต่างๆ เป็นรูปธรรมขึ้น จึงกำหนดให้กฎหมายมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๓.๒ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ เห็นว่าเพื่อให้เกิดความพร้อมและความชัดเจน เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของกำลังพลสำรอง แนวทางการปฏิบัติของกระทรวงกลาโหมในการดำเนินการกำลังพลสำรอง รวมทั้งสิทธิประโยชน์ที่กำลังพลสำรองหรือนายจ้างของกำลังพลสำรอง จะได้รับ ก่อนที่จะมีการรับบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรอง จึงได้กำหนดบทเฉพาะกาลไว้ในมาตรา ๔๒ ให้ในวาระเริ่มแรก การรับบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๕ จะกระทำได้เมื่อพ้น ๒๔๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ เพื่อให้ คกส. กระทรวงกลาโหม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการออกอนุบัญญัติตามที่กำหนดในข้อ ๒ ข้างต้นให้แล้วเสร็จก่อน

<p>มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้</p> <p>“กำลังพลสำรอง” หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นกำลังสำรองประเภทหนึ่งตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหมที่มีการบรรจุในบัญชีบรรจุกำลังตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>“กิจการกำลังพลสำรอง” หมายความว่า การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดเตรียมและการใช้กำลังพลสำรอง เช่น การบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง การผลิตกำลังพลสำรอง การฝึกศึกษากำลังพลสำรอง การควบคุมกำลังพลสำรอง และการเรียกกำลังพลสำรองหรือการระดมพล</p>	(บทนิยาม)
--	-----------

^{๑๕}โปรดดูบันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๗ วันศุกร์ ที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๑

^{๑๖}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ หน้า ๗-๘, ครั้งที่ ๖/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๘ หน้า ๗, ครั้งที่ ๗/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ หน้า ๔-๕, ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๓-๘

- รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

“บัญชีบรรจุกำลั้ง” หมายความว่า บัญชีแสดงรายชื่อและตำแหน่งหน้าที่ตามอัตรากาการจัดของหน่วยทหาร

“หน่วยทหาร” หมายความว่า หน่วยทหารตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม

“นายจ้าง” หมายความว่า นายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดความหมายของถ้อยคำและย่อคำที่ใช้ในร่างพระราชบัญญัตินี้

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๑๗}

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีการแก้ไขจากร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ ดังนี้

๒.๑ บทนิยามคำว่า “กำลั้งพลสำรอง” ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอกำหนดบทนิยามคำว่า “กำลั้งสำรอง” โดยมีการกำหนดความหมายถึงวิธีการและประเภทของบุคคลที่กระทรวงกลาโหมจะรับสมัครและคัดเลือกไว้ด้วย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) แก้ไขบทนิยามคำว่า “กำลั้งสำรอง” เป็น “กำลั้งพลสำรอง” เพื่อให้สอดคล้องกับชื่อเรียกกำลั้งประเภทดังกล่าวของกองทัพ และได้แก้ไขเพิ่มเติมความหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่ากำลั้งพลสำรองเป็นกำลั้งสำรองประเภทหนึ่งตามมาตรา ๒๖^{๑๘} แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีการบรรจุรายชื่อในบัญชีบรรจุกำลั้งตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่ากำลั้งพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้เป็นเพียง “กำลั้งสำรอง” ประเภทหนึ่งตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังนั้น หากมีกรณีที่กระทรวงกลาโหมจำเป็นต้องตรากฎหมายขึ้นใหม่เพื่อบริหารจัดการกำลั้งสำรองประเภทอื่นจึงยังสามารถกระทำได้ และได้ตัดการกำหนด

^{๑๗}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๔ วันศุกร์ ที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๑-๒ ครั้งที่ ๗ วันศุกร์ ที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๑-๒ และครั้งที่ ๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๑

- รายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๒-๔, ๒๔

- บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติกำลั้งพลสำรอง พ.ศ. .... (เรื่องเสร็จที่ ๘๓๒/๒๕๕๘) หน้า ๓-๔

^{๑๘}มาตรา ๒๖ ให้กระทรวงกลาโหมจัดให้มีกำลั้งสำรองเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของกระทรวงกลาโหม การดำเนินการเกี่ยวกับกำลั้งสำรองให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการและประเภทของบุคคลที่กระทรวงกลาโหมจะรับสมัครคัดเลือกเป็นกำลังพลสำรองไปกำหนดไว้ในเนื้อหาของกฎหมายมาตรา ๑๕

ทั้งนี้ นอกจากกำลังพลสำรองตามร่างพระราชบัญญัตินี้แล้ว ผู้แทนกระทรวงกลาโหมชี้แจงว่ายังมีกำลังสำรองประเภทอื่นอีก เช่น ทหารกองหนุนหรือทหารกองเกินตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.)^{๑๙} สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน^{๒๐} อาสาสมัครทหารพราน เป็นต้น

๒.๒ บทนิยามคำว่า “กิจการกำลังสำรอง” ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ เป็นกระบวนการที่จะทำให้อำนาจพลสำรองมีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย ๕ ระบบย่อย คือ

การบรรจุและใช้กำลังพลสำรอง หมายถึงกำลังพลสำรอง หมายถึงการดำเนินการคัดเลือกกำลังพลสำรองที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เพื่อบรรจุในตำแหน่งต่างๆ ในหน่วยทหารตามลักษณะการใช้กำลังพลสำรอง

การผลิตกำลังพลสำรอง หมายถึง กรรมวิธีเพื่อให้ได้มาซึ่งกำลังพลสำรอง โดยจะเป็นการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร ส่วนการฝึกศึกษาเป็นการเรียกกำลังสำรองมาฝึกเพิ่มเติมเพื่อทบทวนความรู้จากสิ่งที่ได้จากชั้นการเป็นนักศึกษาวิชาทหาร หรือทหารประจำการ ฝึกทบทวนร่วมกับทหารประจำการ หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในงานป้องกันภัย

การฝึกศึกษากำลังพลสำรอง หมายถึง การฝึกกำลังพลสำรองเพื่อให้ความรู้ความสามารถตามตำแหน่งหน้าที่ที่บรรจุ รวมทั้งให้การศึกษาแก่กำลังพลสำรองตามแนวทางการรับราชการทหาร

ส่วนการควบคุม มี ๒ ลักษณะ คือ การควบคุมทางการปฏิบัติ และทางบัญชี เช่น การเปลี่ยนชื่อ ภูมิลำเนา ต้องแจ้ง เป็นการตรวจสอบสภาพที่ชัดเจนว่ายังมีตัวตน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) เห็นว่า แม้การผลิตกำลังพลสำรองจะเป็นการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหารก็ตาม แต่โดยที่คณะกรรมการกำลังพลสำรองมีอำนาจหน้าที่ในการวางนโยบายและแผนพัฒนากิจการกำลังพลสำรองซึ่งรวมไปถึงการพัฒนาการผลิตกำลังพลสำรองด้วย จึงแก้ไขได้บทนิยามคำว่า “กิจการกำลังสำรอง” เป็น “กิจการกำลังพลสำรอง” เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขคำว่า “กำลังสำรอง” เป็น “กำลังพลสำรอง” แต่ได้คงความหมายของบทนิยามดังกล่าวไว้เช่นเดิมตามร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ

^{๑๙} พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒
มาตรา ๔ ให้แบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

๑.๓๑ ๑.๓๑

ข. ให้จัดตั้งกองบัญชาการหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการ ดังต่อไปนี้

๑.๓๑ ๑.๓๑

(๑๖) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

๑.๓๑ ๑.๓๑

^{๒๐} พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗
มาตรา ๑๖ กองอาสารักษาดินแดนมีหน้าที่

๑.๓๑ ๑.๓๑

(๖) เป็นกำลังสำรองส่วนหนึ่งที่พร้อมจะเพิ่มเติมและสนับสนุนกำลังทหารได้เมื่อจำเป็น

๒.๓ บทนิยามคำว่า “บัญชีบรรจุกำลัง” ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอกำหนดความหมายของบัญชีบรรจุกำลัง โดยนำแนวทางมาจากข้อ ๓๑ วรรคหนึ่ง ของข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการเตรียมพล พ.ศ. ๒๕๑๕ ที่กำหนดว่า บัญชีบรรจุกำลัง (ตพ.๕) เป็นบัญชีแสดงรายชื่อและตำแหน่งหน้าที่ตามอัตราการจัดหน่วย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ผ่านการพิจารณาบทนิยามดังกล่าวตามร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ

๒.๔ ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอมีการกำหนดบทนิยามคำว่า “การเรียกกำลังสำรองเพื่อตรวจสอบ” “การเรียกกำลังสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร” “การเรียกกำลังสำรองเพื่อปฏิบัติราชการ” “การเรียกกำลังสำรองเพื่อทดลองความพร้อม” และ “การระดมพล”

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้ตัดบทนิยามคำว่า “การเรียกกำลังสำรองเพื่อตรวจสอบ” “การเรียกกำลังสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร” “การเรียกกำลังสำรองเพื่อปฏิบัติราชการ” “การเรียกกำลังสำรองเพื่อทดลองความพร้อม” และ “การระดมพล” ออก โดยนำรายละเอียดไปกำหนดไว้ในเนื้อหาของกฎหมาย (มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖)

๒.๕ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) เพิ่มบทนิยามคำว่า “หน่วยทหาร” เพื่อกำหนดความหมายของถ้อยคำดังกล่าวให้ชัดเจนว่าหมายถึงหน่วยทหารตามที่มีการกำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการซึ่งออกตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑^{๒๑} ทั้งนี้ เพื่อกำหนดให้หน่วยทหารดังกล่าวเป็นต้นสังกัดของกำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้

๒.๖ บทนิยามคำว่า “นายจ้าง” ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอมีการกำหนดความหมายของคำว่า “นายจ้าง” ไว้เช่นเดียวกับความหมายของบทนิยามคำว่า “นายจ้าง” ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งหมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงรับลูกจ้างเข้าทำงานโดยจ่ายค่าจ้างให้และหมายความรวมถึง (๑) ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานแทนนายจ้าง (๒) ในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคลให้หมายความรวมถึงผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลและ ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลให้ทำการแทนด้วย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้แก้ไขเพิ่มเติมความหมายของบทนิยามคำว่า “นายจ้าง” โดยอ้างอิงบทนิยามตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน นอกจากนี้เนื่องจากกฎหมายนี้มีการกำหนดให้นายจ้างมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่คณะกรรมการกำลังพลสำรองเสนอแนะ รวมทั้งมีการกำหนดโทษของนายจ้างซึ่งไม่จ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างในวันลา รับราชการทหาร ทำนองเดียวกับกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารด้วย ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวที่กำหนดไว้มุ่งหมายจะใช้บังคับแก่นายจ้างในภาคเอกชนเท่านั้น สำหรับนายจ้างภาครัฐนั้น เนื่องจาก

^{๒๑} มาตรา ๒๓ การแบ่งส่วนราชการของกระทรวงกลาโหมตามที่กำหนดในมาตรา ๑๐ (๑) (๒) และ (๓) และการแบ่งส่วนราชการของกองทัพไทยตามมาตรา ๑๗ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ออกเป็นส่วนราชการระดับรองลงไปและการกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ในกรณีของข้าราชการจะมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕^{๒๒} กำหนดให้ข้าราชการสามารถลาเข้ารับการเตรียมพลตามวันเวลาในหมายเรียกนั้นโดยไม่ต้องรอรับคำสั่งอนุญาตได้อยู่แล้ว ส่วนในกรณีของพนักงานรัฐวิสาหกิจก็มีประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง มาตรฐานขั้นต่ำของสภาพการจ้างในรัฐวิสาหกิจกำหนดสิทธิในการลาเข้ารับราชการทหารไว้เช่นกัน ประกอบกับเมื่อตรวจสอบข้อบังคับของรัฐวิสาหกิจ เช่น ข้อบังคับองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ว่าด้วยการปฏิบัติงาน พ.ศ. ๒๕๓๕^{๒๓} ก็มีข้อกำหนดทำนองเดียวกับข้าราชการ

๒.๗ ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอมีการกำหนดบทนิยามคำว่า “ภาวะไม่ปกติ” “สถานการณ์ฉุกเฉิน” “ภูมิลำเนากำลังสำรอง” และ “ลูกจ้าง”

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้ตัดบทนิยามคำว่า “ภาวะไม่ปกติ” ออก เนื่องจากไม่มีการใช้คำดังกล่าวในร่างพระราชบัญญัติที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมแล้ว และตัดบทนิยามคำว่า “สถานการณ์ฉุกเฉิน” ออก เนื่องจากมีการใช้คำดังกล่าวในมาตรา ๒๖ เพียงแห่งเดียว และไม่จำเป็นต้องนิยามความหมายไว้เนื่องจากการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินย่อมเป็นไปตาม

๒๒

ส่วนที่ ๗

การลาเข้ารับการตรวจเลือกหรือเข้ารับการเตรียมพล

ข้อ ๓๑ ข้าราชการที่ได้รับหมายเรียกเข้ารับการตรวจเลือก ให้รายงานลาต่อผู้บังคับบัญชา ก่อนวันเข้ารับการตรวจเลือกไม่น้อยกว่า ๔๘ ชั่วโมง ส่วนข้าราชการที่ได้รับหมายเรียกเข้ารับการเตรียมพลให้ รายงานลาต่อผู้บังคับบัญชาภายใน ๔๘ ชั่วโมงนับแต่เวลารับหมายเรียกเป็นต้นไปและให้ไปเข้ารับการตรวจเลือก หรือเข้ารับการเตรียมพลตามวันเวลาในหมายเรียกนั้นโดยไม่ต้องรอรับคำสั่งอนุญาต และให้ผู้บังคับบัญชาเสนอ รายงานลาไปตามลำดับจนถึงหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงหรือหัวหน้าส่วนราชการ

ในกรณีที่ข้าราชการตามวรรคหนึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงให้รายงานลาต่อรัฐมนตรี เจ้าสังกัด ถ้าเป็นหัวหน้าส่วนราชการให้รายงานลาต่อปลัดกระทรวงหรือหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรง แล้วแต่กรณี

ข้อ ๓๒ เมื่อข้าราชการที่ลาพ้นจากการเข้ารับการตรวจเลือกหรือเข้ารับการเตรียมพลแล้ว ให้มารายงานตัวกลับเข้าปฏิบัติราชการตามปกติต่อผู้บังคับบัญชาภายใน ๗ วัน เว้นแต่กรณีที่มีเหตุจำเป็น ปลัดกระทรวง หัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรง หัวหน้าส่วนราชการ หรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัดตามข้อ ๓๑ อาจขยายเวลา ให้ได้แต่รวมแล้วไม่เกิน ๑๕ วัน

^{๒๓} ข้อ ๓๘ ให้ผู้ปฏิบัติงานเข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อมตามที่ได้รับหมายเรียกโดยไม่ต้องยื่นใบลา แต่ต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ โดยด่วน

ผู้เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความ พร้อมที่พร้อมตามวรรคแรก ให้รายงานต่อผู้บังคับบัญชาเป็นลายลักษณ์อักษร เว้นแต่กรณีมีเหตุ จำเป็นเร่งด่วน ให้รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบในโอกาสแรก

เมื่อพ้นจากการเข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อมพร้อมแล้ว ให้รีบกลับมารายงานตนพร้อมด้วยหนังสือที่เกี่ยวข้องในการนั้น ต่อผู้บังคับบัญชาโดยเร็ว

ข้อ ๓๙ ให้จ่ายค่าจ้างแก่ผู้ปฏิบัติงานในวันลาเพื่อรับราชการทหารในการเรียกพล เพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อมพร้อมตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร เท่าเวลาที่ลาตามอัตราที่ได้รับอยู่ แต่ถ้าพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้วไม่สามารถรายงานตัวเพื่อเข้าปฏิบัติงานภายใน ๗ วัน ให้งดจ่ายค่าจ้างหลังจากนั้นไว้จนถึงวันเข้าปฏิบัติงาน เว้นแต่กรณีที่มีเหตุจำเป็น ผู้อำนวยการจะให้จ่ายค่าจ้าง ระหว่างนั้นต่อไปอีกก็ได้ แต่ไม่เกิน ๑๕ วัน

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ตัดบทนิยามคำว่า “ภูมิลำเนา กำลังสำรอง” ออก เนื่องจากผู้แทนกระทรวงกลาโหมชี้แจงว่า วัตถุประสงค์ของการกำหนดภูมิลำเนา กำลังสำรองก็เพื่อประโยชน์ในการแจ้งคำสั่งที่อยู่ให้ไว้ จึงได้แก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาที่กำหนด เกี่ยวกับสถานที่ติดต่อในการส่งหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกหรือระดมพลไว้ให้ชัดเจนโดยไม่จำเป็นต้อง กำหนดบทนิยามคำว่า “ภูมิลำเนา กำลังสำรอง” แต่อย่างไรก็ดี อีกทั้งได้ตัดบทนิยามคำว่า “ลูกจ้าง” ออก เนื่องจากลูกจ้างจะมีทั้งที่ทำงานอยู่ในภาครัฐและภาคเอกชน

๒.๘ บทนิยามคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอมีการ กำหนดความหมายของบทนิยามดังกล่าวว่า เจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) เห็นว่า การกำหนดความหมายตามที่ กระทรวงกลาโหมเสนอ อาจไม่มีความชัดเจน แม้มาตรา ๕ จะกำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้ง พนักงานเจ้าหน้าที่ก็ตาม จึงเห็นควรแก้ไขการกำหนดความหมายของคำดังกล่าวเพื่อให้เป็นตามแบบ การร่างกฎหมายและเรื่องเสร็จที่ ๑๐๗/๒๕๕๒ ที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) เคยตรวจ พิจารณา

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๒๔}

คณะกรรมการกฤษฎีกาวิสามัญฯ มีประเด็นอภิปรายเกี่ยวกับบทนิยามคำว่า “กิจการ กำลังพลสำรอง” ว่า สมควรแก้ไขความหมายของบทนิยามดังกล่าวโดยตัดเรื่องการระดมพลออก หรือไม่ เนื่องจากการระดมพลตามกฎหมายว่าด้วยรับราชการทหารนั้น สามารถเรียกกำลังสำรอง ของประเทศได้ทั้งหมดอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเหตุผลที่กำหนดความหมายของ “กิจการ กำลังพลสำรอง” ให้ครอบคลุมถึง “การเรียกกำลังพลสำรองหรือการระดมพล” ด้วยนั้น ก็เพื่อให้ การดำเนินการทั้งระบบของกำลังพลสำรองอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายฉบับเดียวกัน ซึ่งจะทำให้การใช้ และการจัดการกำลังพลสำรองมีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น และลดความสับสนในทางปฏิบัติทั้งแก่ เจ้าหน้าที่และกำลังพลสำรอง จึงเห็นควรคงถ้อยคำตามร่างฯ ที่เสนอ

<p>มาตรา ๔ ในกรณีที่มีพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง กฎ ข้อบังคับ หรือระเบียบใดบัญญัติถึงสิทธิหรือหน้าที่ในการรับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือ เพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพลตามกฎหมายว่าด้วยการ รับราชการทหาร ให้การรับราชการทหารดังกล่าวหมายความถึงการรับ ราชการทหารของกำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้ และหมายความ รวมถึงการลาเพื่อปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่ พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดสิทธิหรือหน้าที่ของกำลังพลสำรองไว้เป็น อย่างอื่น</p>	<p>(การรองรับบทบัญญัติ ในกฎหมายอื่น ที่ กำหนดสิทธิหน้าที่ ในการรับราชการทหาร ตามกฎหมายว่าด้วย การรับราชการทหาร)</p>
--	---

^{๒๔}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกาวิสามัญร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ วันอังคาร ที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘, ครั้งที่ ๕ วันจันทร์ ที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๘ หน้า ๘-๑๕, ครั้งที่ ๗/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ หน้า ๔-๕, ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๑-๑๓, ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๓
- รายงานของคณะกรรมการกฤษฎีกาวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดให้บทบัญญัติในกฎหมายอื่นที่กำหนดสิทธิหน้าที่ในการรับราชการทหาร ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร ให้หมายความถึงการรับราชการทหารของกำลังพลสำรอง ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เพื่อไม่จำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายที่มีบทบัญญัติดังกล่าวเป็นรายฉบับ

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๒๕}

๒.๑ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้เพิ่มมาตราดังกล่าวเพื่อกำหนด รongรับบทบัญญัติในกฎหมายอื่นที่กำหนดสิทธิหน้าที่ในการรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับ ราชการทหาร ให้หมายความถึงการรับราชการทหารของกำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้ เช่น สิทธิใน การลา และโดยที่สิทธิหน้าที่ในการรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยรับราชการทหารนั้นไม่มีกรณี การลาเพื่อปฏิบัติราชการ จึงได้เพิ่มเติมความให้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า สิทธิหน้าที่ในการรับราชการทหาร ดังกล่าวหมายความรวมถึงการลาเพื่อปฏิบัติราชการด้วย ซึ่งจะทำให้กำลังพลสำรองได้รับสิทธิหน้าที่ เช่นเดียวกับการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และการ ระดมพล ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

ทั้งนี้ ได้เพิ่มข้อยกเว้นกรณีที่พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดสิทธิหรือหน้าที่ของ กำลังพลสำรองไว้เป็นอย่างอื่น เพื่อป้องกันปัญหาการตีความกรณีที่มีกฎหมายกำหนดสิทธิหรือหน้าที่ ไว้แตกต่างกัน

๒.๒ ตัวอย่างกฎหมายที่มีบทบัญญัติถึงการรับราชการทหารตามมาตรา ดังกล่าว^{๒๖} เช่น

- พระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔
- พระราชบัญญัติกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมอำเภอ พ.ศ. ๒๕๐๓
- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๒๑
- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๐๓
- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๓๕
- พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน
- ประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง มาตรฐานขั้นต่ำ

ของสภาพการจ้างในรัฐวิสาหกิจ ซึ่งออกตามมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจ สัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓

๒.๓ ตัวอย่างกฎหมายที่กำหนดหลักการในทำนองให้ถ้อยคำหรือการดำเนินการ ในกฎหมายหนึ่งหมายความว่าถ้อยคำหรือการดำเนินการในกฎหมายหนึ่งซึ่งนำมาเป็นแบบในการ

^{๒๕}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๔ วันศุกร์ ที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๒ ครั้งที่ ๙ วันศุกร์ ที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๘

- บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... (เรื่องเสร็จที่ ๘๓๒/๒๕๕๘) หน้า ๓-๔

^{๒๖}โปรดดูบันทึกข้อความฝ่ายกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๑ (เรื่องเสร็จที่ ๑๐๗/๒๕๕๒)

เขียนมาตราดังกล่าว ได้แก่ มาตรา ๕^{๒๗} แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗ และ มาตรา ๕^{๒๘} แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗^{๒๘}

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๓๐}

คณะกรรมการวิสามัญฯ เห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ และระเบียบ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ (มาตรารักษาการ)

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้มีหน้าที่ดูแลการปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๓๑}

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้แก้ไขวรรคสอง โดยตัดการกำหนดให้ ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศ ต้องประกาศราชกิจจานุเบกษาออก เนื่องจากเห็นว่าควรกำหนดให้ เฉพาะกฎกระทรวงเท่านั้นที่ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา ส่วนกรณีข้อบังคับ ระเบียบ และ ประกาศ จำเป็นจะต้องประกาศราชกิจจานุเบกษาหรือไม่ ให้เป็นไปตามความเหมาะสม โดยหาก เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกย่อมอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการที่ต้อง

^{๒๗} มาตรา ๕ ในกรณีที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดอ้างถึงการประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบัน สาขาเภสัชกรรม หรือผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบัน สาขาเภสัชกรรม ให้หมายความถึงการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม หรือผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมตามพระราชบัญญัตินี้

^{๒๘} มาตรา ๕ ในกรณีที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดอ้างถึงการประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบัน สาขาทันตกรรม หรือผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบัน สาขาทันตกรรม ให้หมายความถึงการประกอบวิชาชีพทันตกรรม หรือผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมตามพระราชบัญญัตินี้

^{๒๙} โปรดดูบันทึกข้อความฝ่ายกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๑ (เรื่องเสร็จที่ ๑๐๗/๒๕๕๒)

^{๓๐} โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๕, ครั้งที่ ๗/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๔

- รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

^{๓๑} โปรดดูบันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๔ วันศุกร์ ที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษาอยู่แล้ว แต่หากเป็นการวางระเบียบหรือการบังคับภายในหน่วยงาน ก็ไม่จำเป็นต้องกำหนดบังคับให้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแต่อย่างใด

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๓๒}

คณะกรรมการวิสามัญฯ เห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มีการแก้ไข

<p>หมวด ๑ คณะกรรมการกำลังพลสำรอง</p> <hr/> <p>มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกำลังพลสำรอง” เรียกโดยย่อว่า “คกส.” ประกอบด้วย</p> <p>(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ</p> <p>(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นรองประธานกรรมการ</p> <p>(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนสิบเก้าคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนกลาโหม เจ้ากรมเสมียนตรา เจ้ากรมพระธรรมนูญ เจ้ากรมกำลังพลทหาร เจ้ากรมยุทธการทหาร และผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน</p> <p>(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอแนะของกรรมการตาม (๓) จำนวนไม่เกินห้าคน</p> <p>ในกรณีที่มิใช่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง</p> <p>ให้เจ้ากรมการสรรพกำลังกลาโหมเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เจ้ากรมกำลังพลทหารบก เจ้ากรมกำลังพลทหารเรือ และเจ้ากรมกำลังพลทหารอากาศ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ</p>	<p>(องค์ประกอบของ คณะกรรมการกำลัง พลสำรอง)</p>
---	--

^{๓๒}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๕, ครั้งที่ ๗/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๔

- รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการกำลังพลสำรอง โดยเน้นองค์ประกอบส่วนที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง เนื่องจากกิจการกำลังพลสำรองเป็นเรื่องการรักษาความมั่นคงของชาติซึ่งเป็นภารกิจของส่วนราชการเป็นหลัก

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๓๓}

ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ กำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ เพื่อให้ประธานกรรมการสามารถสั่งการไปยังหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้ และให้ “ปลัดกระทรวงพาณิชย์” “ปลัดกระทรวงยุติธรรม” “อัยการสูงสุด” และ “อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์” เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง เนื่องจาก

- ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เกี่ยวข้องกับบริษัท ห้างร้านภาคเอกชนที่กำลังพลสำรองทำงานในระหว่างการเรียกเข้ารับราชการทหารตามประเภทของการเตรียมพล
- ปลัดกระทรวงยุติธรรม เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรมกำลังพลสำรองที่หลีกเลี่ยงขัดขืนตามบทกำหนดโทษให้เป็นรูปธรรม
- อัยการสูงสุด เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีอาญาของกำลังพลสำรองที่หลีกเลี่ยงขัดขืนตามบทกำหนดโทษ
- อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ต่อสาธารณะเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบด้านกิจการกำลังพลสำรอง

นอกจากนี้ ในส่วนของกรรมการที่มาจากฝ่ายพลเรือนอื่นๆ มีความเกี่ยวข้องในการสนับสนุนกิจการกำลังพลสำรอง ดังนี้

- ปลัดกระทรวงการคลัง เกี่ยวข้องกับระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ ด้านงบประมาณในการขอสิทธิประโยชน์อื่นที่จะดำเนินการภายหลังกฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้
- ปลัดกระทรวงคมนาคม เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์สำหรับการเดินทางโดยสารถยานพาหนะประเภทต่างๆ ของกำลังพลสำรองที่มารายงานตัว ณ หน่วยทหารที่มาบรรจุอยู่
- ปลัดกระทรวงมหาดไทย เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนเจ้าหน้าที่ของมหาดไทยในการดำเนินการตรวจสอบสภาพและการบริหารจัดการกำลังพลสำรองซึ่งมีฐานะเป็นส่วนหนึ่งของกำลังคนในการสนับสนุนกิจการความมั่นคงแห่งชาติด้วย
- ปลัดกระทรวงแรงงาน เกี่ยวข้องกับการคุ้มครอง ดูแล และสนับสนุนแรงงานในบริษัท ภาครัฐและเอกชนที่กำลังพลสำรองทำงานในระหว่างการเรียกเข้ารับราชการทหารตามประเภทของการเตรียมพล
- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนนักเรียน นักศึกษาเข้ารับการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร
- เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เกี่ยวข้องกับนโยบายการทหารกับการเศรษฐกิจและอื่นๆ อันเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติให้สอดคล้องกัน เพื่อให้กิจการทหารและ

^{๓๓}โปรดดูบันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๔ วันศุกร์ ที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๓ และครั้งที่ ๗ วันศุกร์ ที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๒

กระทรวง ทบวง กรม และองค์การอื่นๆ ของรัฐ สามารถประสานกันได้อย่างใกล้ชิดเป็นผลดีต่อความมั่นคงแห่งชาติ^{๓๔}

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ ดังนี้

๒.๑ เพิ่ม “เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน” เป็นกรรมการ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลภาพรวมอัตรากำลังของข้าราชการทั้งประเทศ และตัดตำแหน่ง “ปลัดกระทรวงพาณิชย์” “ปลัดกระทรวงยุติธรรม” “อัยการสูงสุด” และ “อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์” ออก เนื่องจากไม่ได้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการร่วมกำหนดนโยบายที่เกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง ทั้งนี้ เพื่อมิให้องค์ประกอบของ คคส. มีจำนวนมากเกินไปอันจะทำให้การดำเนินงานของ คคส. มีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น โดยหากการดำเนินการใดที่ คคส. จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นซึ่งไม่อยู่ในองค์ประกอบของ คคส. เช่น การประชาสัมพันธ์ คคส. ก็อาจตั้งให้ผู้แทนหน่วยงานดังกล่าวมาร่วมเป็น คณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการตามที่กรรมการมอบหมายได้

๒.๒ ย้ายความที่กำหนดให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นรองประธาน ไปกำหนดเป็นวรรคสอง โดยกำหนดให้ชัดเจนว่าเฉพาะกรณีที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม เท่านั้นเพื่อมิให้เกิดปัญหาการตีความในกรณีที่ไม่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม รวมทั้งระบุให้เฉพาะรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมอบหมายเป็นรองประธาน กรรมการคนที่สอง ในกรณีที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมากกว่าหนึ่งคน ทำนองเดียวกับ มาตรา ๖^{๓๕} แห่งพระราชบัญญัติกำหนดวิถียุทธศาสตร์ผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๘๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติกำหนดวิถียุทธศาสตร์ผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๘

^{๓๔} หนังสือกระทรวงกลาโหม ด่วนที่สุด ที่ กท ๐๒๐๒/๑๑๘๘ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๑ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา (เรื่องเสร็จที่ ๑๐๗/๒๕๕๒)

^{๓๕} มาตรา ๖ ให้สภาการศึกษาวิชาการทหาร ประกอบด้วย

(๑) นายกสภาการศึกษาวิชาการทหาร ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

(๒) กรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เสนาธิการทหาร เสนาธิการทหารบก เสนาธิการทหารเรือ เสนาธิการทหารอากาศ เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารเรือ เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารอากาศ ผู้บัญชาการโรงเรียนแผนที่ ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรือ และผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรือ อากาศนวมินทราชดิยาธิราช

(๓) กรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเก้าคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งมีได้เป็นนายทหารประจำการ และต้องเป็นพลเรือนอย่างน้อย หกคน โดยคำแนะนำของสภาการศึกษาวิชาการทหาร

ในกรณีที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหาร และอุปนายกสภาการศึกษาวิชาการทหาร

ในกรณีที่ไม่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ให้ปลัดกระทรวงกลาโหมเป็นอุปนายกสภาการศึกษาวิชาการทหาร

ให้มีเลขาธิการหนึ่งคน แต่งตั้งและถอดถอนโดยนายสภาการศึกษาวิชาการทหารตามมติของสภาการศึกษาวิชาการทหาร

๒.๓ แก้ไขเพิ่มเติมที่มาของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมาจากการแต่งตั้งของคณะรัฐมนตรี โดยกำหนดให้ต้องมาจากข้อเสนอแนะของกรรมการโดยตำแหน่ง ทั้งนี้ เพื่อให้มีการกลั่นกรองบุคคลซึ่งเหมาะสมจะมาเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิยิ่งขึ้น ซึ่งการกำหนดให้กรรมการโดยตำแหน่งเป็นผู้กลั่นกรองจะช่วยลดการแทรกแซงจากทางการเมือง ประกอบกับลักษณะอำนาจหน้าที่ของ คคส. ซึ่งเป็นเพียงการเสนอแนะนโยบายต่างๆ มิได้มีอำนาจหน้าที่ในการให้คุณให้โทษแก่บุคคลใด จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไว้เป็นการเฉพาะ

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๓๖}

คณะกรรมการการวิสามัญฯ เห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มีการแก้ไข

<p>มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี</p> <p>เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่</p> <p>กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้</p>	<p>(วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ)</p>
--	---------------------------------------

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ เพื่อมิให้กรรมการผู้หนึ่งผู้ใดอยู่ในตำแหน่งนานจนเกินไป และเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นซึ่งมีความสามารถและมีประสบการณ์ที่แตกต่างกันได้ผลัดเปลี่ยนกันเข้ามาเป็นกรรมการเพื่อให้ได้ความเห็นที่หลากหลาย โดยไม่ให้เกิดการผูกขาดในตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่ง^{๓๗}

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๓๕)

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภาการศึกษาวิชาการทหาร

^{๓๖}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๕, ครั้งที่ ๗/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๔-๑๕

- รายงานของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

^{๓๗} ดังจะเห็นได้จากแนวคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องเสรีจที่ ๔๗๐/๒๕๓๑ เรื่องเสรีจที่ ๕๑๖/๒๕๔๓ เรื่องเสรีจที่ ๑๕๐/๒๕๕๑ เรื่องเสรีจที่ ๓๘๗/๒๕๕๒ เรื่องเสรีจที่ ๕๐๘/๒๕๕๔ และเรื่องเสรีจที่ ๑๘๒/๒๕๕๖

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๓๘}

เป็นไปตามร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ ซึ่งการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคราวละสองปี มีลักษณะทำนองเดียวกับวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภากลาโหมผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมาตรา ๔๔^{๓๙} แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้แต่ไม่เกินสองวาระ และวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้าราชการทหาร ซึ่งมาตรา ๖^{๔๐} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๒๑ กำหนดให้มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปีเช่นกัน

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๔๑}

คณะกรรมการกฤษฎีกาวิสามัญฯ เห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มีการแก้ไข

<p>มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ</p> <p>(๑) ตาย</p> <p>(๒) ลาออก</p> <p>(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก</p> <p>(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย</p> <p>(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ</p>	<p>(การพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ)</p>
--	--

^{๓๘}โปรดดูบันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๔ วันศุกร์ ที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๓ ครั้งที่ ๗ วันศุกร์ ที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๒ และครั้งที่ ๙ วันศุกร์ ที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ หน้า ๒ และหน้า ๖

^{๓๙}มาตรา ๔๔ สมาชิกสภากลาโหมตามมาตรา ๔๒ (๒๖) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี นับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งและอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ไม่เกินสองวาระ

ในกรณีสมาชิกสภากลาโหมตามมาตรา ๔๒ (๒๖) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมอาจแต่งตั้งผู้อื่นแทนได้ และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของสมาชิกซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

^{๔๐}มาตรา ๖ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแต่งตั้งตามมาตรา ๕ ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี ถ้าตำแหน่งกรรมการว่างลงก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแทนภายในกำหนดสามสิบวัน ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการแทนนั้น ให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะแต่งตั้งให้เป็นกรรมการอีกก็ได้

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการใหม่ให้กรรมการนั้นปฏิบัติหน้าที่ไปก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการใหม่

^{๔๑}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกาวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๖, ครั้งที่ ๗/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๕-๑๖

- รายงานของคณะกรรมการกฤษฎีกาวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(๖) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกแม้จะมีการรอกการลงโทษ เว้นแต่เป็นการรอกการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือ ความผิดลหุโทษ

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดกรณีที่เกี่ยวข้องเป็นเหตุให้พ้นจากตำแหน่ง นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๕๒}

ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอมีการระบุเหตุที่คณะรัฐมนตรีจะให้กรรมการ ดังกล่าวออกจากตำแหน่ง คือ ต้องบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อน ความสามารถ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้ตัดการกำหนดเหตุผลในกรณีคณะรัฐมนตรี ให้ออกตาม (๓) ออก เนื่องจากการที่คณะรัฐมนตรีต้องระบุเหตุผลในการให้กรรมการออกจาก ตำแหน่งอาจส่งผลให้เกิดการเสื่อมเสียแก่ชื่อเสียงของกรรมการดังกล่าว ประกอบกับคณะกรรมการ ชุดนี้ไม่ได้มีอำนาจหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์อื่นใด จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดในกฎหมาย ให้คณะรัฐมนตรีระบุเหตุผลในการให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิออกจากตำแหน่งไว้ด้วย อย่างไรก็ตาม โดยที่มติคณะรัฐมนตรีที่ให้กรรมการออกจากตำแหน่งถือเป็นคำสั่งทางปกครอง ซึ่งตามกฎหมาย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองบัญญัติให้ผู้ออกคำสั่งต้องระบุเหตุผลประกอบคำสั่งไว้ด้วยแล้ว การให้เหตุผลประกอบจึงต้องดำเนินการอยู่แล้วแม้จะมีได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนในมาตรานี้

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๕๓}

คณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มีการ แก้ไข

<p>มาตรา ๙ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อน วาระ หรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้น ในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ใน ตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้น อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่วาระเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้</p>	<p>(การแต่งตั้งกรรมการ แทนตำแหน่งที่ว่าง หรือแต่งตั้งเพิ่ม)</p>
---	---

^{๕๒}โปรดดูบันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๗ วันศุกร์ ที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๒

^{๕๓}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๖

- รายงานของคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

<p>ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระหรือ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปพ้นจากตำแหน่ง ให้ คคส. ประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่จนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่</p>	<p>(องค์ประกอบของ คคส. กรณีที่มี กรรมการพ้นจาก ตำแหน่ง)</p>
---	---

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือมีการแต่งตั้งเพิ่ม และกำหนดองค์ประกอบของ คคส. กรณีที่มีกรรมการพ้นจากตำแหน่ง เพื่อให้กรรมการที่เหลืออยู่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๔๔}

ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอกำหนดให้เฉพาะกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ คคส. ประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุตามมาตรา ๘ ก็ให้ คคส. ประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดปัญหาการตีความว่าต้องอนุโลมนำบทบัญญัติในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระมาใช้ด้วยหรือไม่ ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ในเรื่องเสร็จที่ ๗๑๕/๒๕๕๗^{๔๕} และความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ในเรื่องเสร็จที่ ๙๖๓/๒๕๕๗^{๔๖}

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๔๗}

คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มีการแก้ไข

<p>มาตรา ๑๐ ให้ คคส. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๑) เสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรองและการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกำลังพลสำรอง</p>	<p>(อำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการ)</p>
---	-------------------------------------

^{๔๔}โปรดดูบันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๗ วันศุกร์ ที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๒-๓ ครั้งที่ ๙ วันศุกร์ ที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๘

^{๔๕}บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง องค์ประกอบคณะกรรมการตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๔

^{๔๖}บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การทำหน้าที่ประธานกรรมการนวัตกรรมแห่งชาติ

^{๔๗}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๖

- รายงานของคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(๒) กำหนดแนวทางการปฏิบัติและการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับ
กิจการกำลังพลสำรอง

(๓) เสนอแนะแผนการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองและกำลัง
สำรองอื่น ๆ

(๔) เสนอแนะการกำหนดสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ให้แก่กำลังพล
สำรองและนายจ้างที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนให้ลูกจ้างซึ่งเป็นกำลัง
พลสำรองเข้ารับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำลังพลสำรองในกิจการที่เกี่ยวกับกำลัง
พลสำรอง เพื่อทำหน้าที่ในการเสนอแนะนโยบาย กำหนดหลักเกณฑ์ แนวทางปฏิบัติที่จำเป็น
ในการเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา ตลอดจนเสนอแนะการกำหนดสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับ
กิจการพลสำรอง ต่อคณะรัฐมนตรี กระทรวงกลาโหม สภากลาโหม หรือหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจ
หน้าที่ดำเนินการเรื่องนั้นๆ

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๔๘}

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างฯ
ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ โดยแก้ไขจากการ “กำหนดนโยบายกิจการกำลังพลสำรอง” เป็น
“เสนอแนะนโยบายกิจการกำลังพลสำรอง” โดยให้นำไปกำหนดรวมเข้ากับอำนาจหน้าที่
ในการเสนอแนะเพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับกำลังพลสำรอง เนื่องจากการดำเนินการ
ตามอำนาจหน้าที่ของ คคส. บางประการ ควรต้องผ่านความเห็นชอบของสภากลาโหมซึ่งดูแลนโยบาย
การทหารตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ ด้วย และแก้ไข
เพิ่มเติมจากการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ เป็นการเสนอแนะการกำหนด
สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับร่างมาตรา ๓๖ ที่กำหนดให้การได้รับสิทธิประโยชน์เป็นไป
ตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๔๙}

คณะกรรมการการวิสามัญฯ เห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มี
การแก้ไข

มาตรา ๑๑ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจ (การประชุม)
ดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการ
ทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุม คคส. โดยอนุโลม

^{๔๘}โปรดดูบันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๔ วันศุกร์ ที่
๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๗ ครั้งที่ ๗ วันศุกร์ ที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๘

^{๔๙}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้
- บันทึกการประชุมคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง
พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๙
- รายงานของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดหลักเกณฑ์การประชุม คคส. ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ซึ่งเป็นกฎหมายกลางที่บัญญัติหลักเกณฑ์และวิธีการการดำเนินการดังกล่าวครบทั้งกระบวนการแล้ว ประกอบกับการประชุม คคส. มิได้มีกระบวนการใดที่ต้องบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะแตกต่างจากกฎหมายดังกล่าว

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๕๐}

ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ นอกจากจะกำหนดให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลมแล้ว ยังกำหนดว่า “ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” เพื่อให้กระทรวงกลาโหมสามารถออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประชุมของ คคส. รวมทั้งกำหนดเบี้ยประชุมของ คคส. ได้ทำนองเดียวกับสภากลาโหม

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ โดยตัดความที่ให้อำนาจในการออกกฎกระทรวงออก เนื่องจากการประชุมของ คคส. ควรปฏิบัติตามมาตรฐานกลางที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางปกครอง สำหรับการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการประชุมนั้น คคส. สามารถกำหนดแนวทางปฏิบัติดังกล่าวได้โดยไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ในกฎกระทรวง ส่วนการได้รับเบี้ยประชุมของ คคส. นั้น เมื่อ คคส. เป็นกรรมการตามกฎหมายซึ่งมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดความในส่วนนี้ไว้อีก

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๕๑}

คณะกรรมการวิสามัญฯ เห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มีการแก้ไข

<p>มาตรา ๑๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คคส. อาจขอให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่งข้อมูลหรือเอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวข้องมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาหรืออาจขอให้บุคคลใด ๆ มาชี้แจงด้วยก็ได้</p>	<p>(การขอให้ส่งข้อมูลหรือเอกสารหรือมาชี้แจง)</p>
---	--

^{๕๐}โปรดดูบันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๕ วันจันทร์ ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๑

^{๕๑}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๙

- รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

คกส. อาจขอให้หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ส่งข้อมูลหรือเอกสารหรือมาชี้แจงเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ได้

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๕๒}

ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ กำหนดให้ คกส. มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้ส่งข้อมูลหรือเอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวข้องได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ โดยแก้ไขให้สอดคล้องกับข้อสังเกตของกระทรวงยุติธรรมที่เห็นว่า อำนาจหน้าที่ของ คกส. ในการออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้ส่งข้อมูลหรือเอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาจเกินไปกว่าความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ของ คกส. ซึ่งไม่มีอำนาจในเชิงตรวจสอบ พิจารณา หรือวินิจฉัยชี้ขาด โดยได้แก้ไขเป็น ให้ คกส. อาจขอให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐส่งข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณา หรือเชิญบุคคลใด มาชี้แจงด้วยก็ได้

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๕๓}

คณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มีการแก้ไข

<p>มาตรา ๑๓ ให้กรมการสรรพกำลังกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของ คกส. โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) วางแผนและประสานงานการดำเนินการของ คกส.</p> <p>(๒) รวบรวมเอกสารและข้อมูล ตลอดจนส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ในกิจการกำลังพลสำรอง</p> <p>(๓) เป็นศูนย์กลางการติดต่อประสานงานในการดำเนินงานทั้งปวงเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรองและสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>(๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่ คกส. มอบหมาย</p>	<p>(สำนักงานเลขานุการของ คกส.)</p>
--	------------------------------------

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดอำนาจหน้าที่ของกรมการสรรพกำลังกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ในฐานะสำนักงานเลขานุการของ คกส.

^{๕๒}โปรดดูบันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๕ วันจันทร์ ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๑ ครั้งที่ ๙ วันศุกร์ ที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๒

^{๕๓}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๙

- รายงานของคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๕๔}

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้แก้ไขเพิ่มเติมความใน (๓) แตกต่างไปจากร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอเล็กน้อย โดยเพิ่มการกำหนดหน้าที่ให้กรมการสรรพกำลังกลาโหมทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการติดต่อประสานงานในด้านสิทธิประโยชน์ด้วย เพื่อให้อำนาจหน้าที่ครอบคลุมภารกิจมากยิ่งขึ้น

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๕๕}

คณะกรรมการกฤษฎีกา ได้อภิปรายประเด็นการใช้ถ้อยคำคำว่า “สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม” ซึ่งแตกต่างกับมาตรา ๑๐ (๒) แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ใช้คำว่า “สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงกลาโหม” แล้ว เห็นว่าตามแนวทางการร่างกฎหมาย รูปแบบการใช้คำว่า “สำนักงานปลัดกระทรวง...(ชื่อกระทรวง)...” จะใช้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม เนื่องจากทุกกระทรวงจะมีหน่วยงานที่ชื่อสำนักงานปลัดกระทรวงทุกแห่ง การใช้ถ้อยคำในรูปแบบดังกล่าวก็เพื่อให้ทราบว่าหมายถึงกระทรวงใด ส่วนรูปแบบการใช้คำว่า “สำนักงานปลัดกระทรวง...(ชื่อกระทรวง)...” จะปรากฏในกฎหมายอื่นที่นอกเหนือจากกฎหมายข้างต้น โดยมีเหตุผลที่ใช้ถ้อยคำในรูปแบบดังกล่าว ก็เพื่อให้การใช้ถ้อยคำมีความกระชับและเข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และป้องกันความสับสนในการตีความว่าจะกำหนดถึงหน่วยงานนิติบุคคลเพียงองค์กรเดียวหรือทั้งสององค์กร นอกจากนี้ การใช้ถ้อยคำในรูปแบบนี้ยังสอดคล้องกับหนังสือเวียนของสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๙๐๔/ว ๔๕ ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๒๘ ที่วางแนวทางเกี่ยวกับการใช้ชื่อส่วนราชการและตำแหน่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา จึงเห็นว่าควรคงความตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มีการแก้ไข

<p>มาตรา ๑๔ คกส. จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ คกส. มอบหมายก็ได้</p> <p>การประชุมคณะอนุกรรมการให้นำมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม</p>	<p>(อนุกรรมการ)</p>
---	---------------------

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดอำนาจหน้าที่ คกส. ในการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ คกส. มอบหมายได้

^{๕๔}โปรดดูบันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๓ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๒ หน้า ๑๒ และ ครั้งที่ ๑๐ วันพฤหัสบดี ที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๒ หน้า ๑๔

^{๕๕}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๙-๑๐

- รายงานของคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการรับบุคคลเข้าเป็นกำลังสำรอง เพื่อกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่สมัครเข้าเป็นกำลังพลสำรอง ประเภทของบุคคลที่จะถูกคัดเลือกเป็นกำลังพลสำรอง รวมทั้งกำหนดเวลาการเป็นกำลังพลสำรอง ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนถึงสิทธิหน้าที่ของบุคคลในการเข้ารับราชการทหารเป็นกำลังพลสำรอง

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๕๔}

ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ กำหนดวิธีการคัดเลือกไว้ในบทนิยามคำว่า “กำลังสำรอง” ไว้หมายความว่า บุคคลที่มีใช้ทหารประจำการและทหารกองประจำการ ที่กระทรวงกลาโหมคัดเลือกตามคุณสมบัติที่ได้กำหนดไว้จากนายทหารสัญญาบัตรกองหนุน นายทหารสัญญาบัตรนอกราชการ นายทหารสัญญาบัตรนอกกอง นายทหารประทวนกองหนุน ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ หรือทหารกองเกิน และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งสำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหารตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนดเพื่อบรรจุลงในบัญชีแสดงรายชื่อและตำแหน่งหน้าที่ตามอัตราการจัดของหน่วยทหาร ซึ่งกระทรวงกลาโหมจะทำการเรียกเข้ารับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้

ทั้งนี้ นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน นายทหารสัญญาบัตรนอกราชการ นายทหารสัญญาบัตรนอกกอง เป็นกลุ่มของนายทหารสัญญาบัตร ซึ่งแบ่งประเภทตามข้อบังคับทหารว่าด้วยการแบ่งประเภทนายทหารสัญญาบัตร ที่ ^{๑๑/๑๖๓๖}_{๒๔๘๒} ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๔๘๒ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม สำหรับนายประทวนกองหนุน ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ และทหารกองเกิน เป็นกลุ่มของนายทหารประทวน พลทหาร และทหารกองเกิน ซึ่งแบ่งประเภทตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน หมายถึง นายทหารสัญญาบัตรซึ่งไม่มีตำแหน่งราชการประจำในกระทรวงกลาโหม และกระทรวงกลาโหมสั่งให้เป็นนายทหารสัญญาบัตรประเภทนี้โดยถืออายุเป็นเกณฑ์ คือ

- ยศ ร.ต. ถึง ร.อ. อายุไม่เกิน ๔๕ ปี
- ยศ พ.ต. ถึง พ.ท. อายุไม่เกิน ๕๐ ปี
- ยศ พ.อ. ถึง นายพล อายุไม่เกิน ๕๕ ปี

นายทหารสัญญาบัตรนอกราชการ หมายถึง นายทหารสัญญาบัตรซึ่งไม่มีตำแหน่งราชการประจำในกระทรวงกลาโหม และกระทรวงกลาโหมสั่งให้เป็นนายทหารสัญญาบัตรประเภทนี้ โดยมีอายุพ้นเกณฑ์นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน แล้วเป็นนายทหารสัญญาบัตรประเภทนี้ คือ

- ยศ ร.ต. ถึง ร.อ. อายุไม่เกิน ๕๕ ปี
- ยศ พ.ต. ถึง พ.ท. อายุไม่เกิน ๖๐ ปี
- ยศ พ.อ. ถึง นายพล อายุไม่เกิน ๖๕ ปี

^{๕๔}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๒ วันศุกร์ ที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๓ ครั้งที่ ๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๑

- รายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๔-๖

นายทหารสัญญาบัตรนอกกอง หมายถึง นายทหารสัญญาบัตรซึ่งไม่มีตำแหน่งราชการประจำในกระทรวงกลาโหม และกระทรวงกลาโหมสั่งให้เป็นนายทหารสัญญาบัตรประเภทนี้หรือในทางปฏิบัติ ได้แก่ นายทหารสัญญาบัตรซึ่งโอนไปรับราชการในกระทรวงอื่น

นายทหารประทวนกองหนุน หมายถึง

- นายทหารประทวนที่ปลด (ลาออก) จากประจำการ และอายุไม่เกิน ๔๖ ปี
- นักศึกษาวิชาทหารซึ่งสำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร พ.ศ. ๒๕๐๓ และได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นทหารกองหนุนตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ และได้รับการแต่งตั้งยศเป็นนายทหารประทวนกองหนุน โดยอยู่ในประเภททหารกองหนุนชั้นต่างๆ รวม ๒๓ ปี

ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ หมายถึง ทหารที่ปลดจากกองประจำการ โดยรับราชการในกองประจำการจนครบกำหนด หรือทหารกองเกินซึ่งสำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร และได้ขึ้นกองประจำการแล้วปลดเป็นกองหนุนตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗

ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ หมายถึง

- ทหารกองเกินเมื่อมีอายุครบกำหนดปลดตามลำดับ ดังนี้
- อายุ ๓๐ ปีบริบูรณ์ เป็น ทหารกองหนุนชั้นที่ ๒
- อายุ ๔๐ ปีบริบูรณ์ เป็น ทหารกองหนุนชั้นที่ ๓
- อายุ ๔๖ ปีบริบูรณ์ เป็น พันราชการทหารประเภทที่ ๒
- ทหารที่ปลดจากกองประจำการ โดยรับราชการในกองประจำการยังไม่ครบกำหนด แต่ต้องจำขังหรือจำคุกมีกำหนดวันที่จะต้องลงทัณฑ์หรือต้องโทษรวมได้ไม่น้อยกว่า ๑ ปี หรือผู้ซึ่งกระทรวงกลาโหมเห็นว่า จะทำให้เสียเสียแก่ราชการทหารด้วยประการใดๆ ก็ดี จะปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ก็ได้

ทหารกองเกิน หมายถึง ชายที่มีสัญชาติเป็นไทยตามกฎหมายซึ่งมีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีบริบูรณ์ และยังไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์ ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๖ หรือผู้ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๘ แล้ว ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้เพิ่มบทบัญญัติขึ้นโดยนำวิธีการและประเภทของบุคคลที่กระทรวงกลาโหมจะรับสมัครคัดเลือกจากบทนิยามคำว่า “กำลังสำรอง” มากำหนดไว้ให้ชัดเจน โดยตัด “นายทหารประทวนกองหนุน” ออก เนื่องจากรวมอยู่ในความหมายของ “ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑” แล้ว และตัด “ผู้ซึ่งสำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร” ออก เนื่องจากในกรณีของผู้ชายซึ่งสำเร็จการฝึกวิชาทหารจะต้องขึ้นทหารกองหนุนและทหารกองเกินด้วยอยู่แล้ว ส่วนกรณีของผู้หญิงซึ่งสำเร็จการฝึกวิชาทหารนั้นเนื่องจากผู้หญิงไม่มีหน้าที่ในการรับราชการทหารตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗^{๕๙} จึงไม่ควรถูกบังคับให้ต้องเข้าเป็นกำลังพลสำรอง แต่อย่างไรก็ดี ผู้หญิงอาจเข้าเป็นกำลังพลสำรองได้ตามความสมัครใจ โดยวิธีการรับสมัครตามร่างมาตรา ๑๕ (๑) รวมทั้งระบุประเภทของกฎหมายลำดับรองที่จะมีการออกตามมาตรา^{๖๐}นี้ให้ชัดเจน

สำหรับเหตุที่กำหนดให้การกำหนดระยะเวลาการเป็นกำลังพลสำรองต้องอยู่ในรูปแบบของ “กฎกระทรวง” ซึ่งต่างจากการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะสมัครเข้าเป็นกำลังพลสำรอง รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการในการรับสมัครบุคคลดังกล่าวที่ตามร่าง

^{๕๙}มาตรา ๗ ชายที่มีสัญชาติเป็นไทยตามกฎหมาย มีหน้าที่รับราชการทหารด้วยตนเองทุกคน

มาตรานี้กำหนดให้ดำเนินการโดยการออกเป็น “ข้อบังคับ” นั้น เนื่องจากเห็นว่าการกำหนดระยะเวลาการเป็นกำลังพลสำรองมีลักษณะเป็นการกำหนดสิทธิหน้าที่ของบุคคล จึงควรดำเนินการในรูปของกฎกระทรวง ซึ่งต้องผ่านการพิจารณาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีด้วย ส่วนการดำเนินการที่กำหนดให้ออกเป็นข้อบังคับนั้น เป็นกิจการที่เป็นรายละเอียดในทางปฏิบัติของกระทรวงกลาโหมเท่านั้น และแม้การกำหนดคุณสมบัติลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่สมัครเข้าเป็นกำลังพลสำรองจะมีผลใช้บังคับกับบุคคลภายนอก แต่การจะสมัครเข้าเป็นกำลังพลสำรองหรือไม่ยังอยู่บนพื้นฐานของความสมัครใจของแต่ละบุคคลจึงมิใช่กฎที่บังคับให้บุคคลต้องกระทำการใด

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๖๐}

คณะกรรมการการวิสามัญฯ ได้อภิปรายประเด็นกรณีการรับบุคคลที่มีเพศสภาพไม่ตรงกับเพศกำเนิดเข้าเป็นกำลังพลสำรองแล้ว เห็นว่า ร่างพระราชบัญญัตินี้มีได้ห้ามรับบุคคลที่มีเพศสภาพไม่ตรงกับเพศกำเนิดเข้าเป็นกำลังพลสำรองแต่อย่างใด อย่างไรก็ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๓๗ (พ.ศ. ๒๕๑๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกระทรวง ฉบับที่ ๗๕ (พ.ศ. ๒๕๕๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗^{๖๑} กำหนดให้บุคคลที่มีเพศสภาพไม่ตรงกับเพศกำเนิดถูกจัดให้เป็นบุคคลจำพวกที่ ๒ ซึ่งในการตรวจคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการทหารเจ้าหน้าที่จะคัดเลือกบุคคลจำพวกที่ ๑ ก่อน ถ้ามีไม่พอกับจำนวนที่ต้องการ จึงจะเลือกจากคนจำพวกที่ ๒ คณะกรรมการการวิสามัญฯ จึงเห็นคงความตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอ

^{๖๐}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๐-๑๒, ครั้งที่ ๙ วันจันทร์ ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๔-๕

- รายงานของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

^{๖๑}ข้อ ๓ ในการตรวจร่างกาย ให้คณะกรรมการแบ่งคนที่ได้ตรวจเลือกออกเป็น ๔ จำพวก

๑. ๒. ๓. ๔.

๑. ๒. ๓. ๔.

จำพวกที่ ๒ ได้แก่คนซึ่งมีร่างกายที่เห็นได้ชัดว่าไม่สมบูรณ์ดีเหมือนคนจำพวกที่ ๑ แต่ไม่ถึง

ทุพพลภาพ คือ

๑. ๒. ๓. ๔.

๑. ๒. ๓. ๔.

(๑๒) ภาวะเพศสภาพไม่ตรงกับเพศกำเนิด (Gender Identity Disorder)

๑. ๒. ๓. ๔.

๑. ๒. ๓. ๔.

ข้อ ๕ วิธีคัดเลือกนั้นให้เลือกคนจำพวกที่ ๑ ซึ่งมีขนาดสูงตั้งแต่หนึ่งเมตรหกสิบเซนติเมตรขึ้นไปก่อน ถ้ามีจำนวนมากกว่าจำนวนที่ต้องการก็ให้จับสลาก

ถ้าคนจำพวกที่ ๑ ซึ่งมีขนาดสูงตั้งแต่หนึ่งเมตรหกสิบเซนติเมตรขึ้นไปมีไม่พอกับจำนวนที่ต้องการ ให้เลือกขนาดสูงถัดรองลงมาตามลำดับจนพอกับความต้องการ ถ้าเลือกถึงขนาดใดเกินจำนวนต้องการให้จับสลากเฉพาะขนาดนั้น

ถ้าคนจำพวกที่ ๑ มีไม่พอกับจำนวนที่ต้องการ ให้เลือกจากคนจำพวกที่ ๒ ถ้ายังไม่พอกอีกก็ให้เลือกจากคนที่ได้รับการผ่อนผันโดยวิธีเดียวกับที่กล่าวในวรรคหนึ่งและวรรคสอง

คนจำพวกที่ ๓ ให้เรียกมาตรวจเลือกในคราวถัดไป เมื่อคณะกรรมการตรวจเลือกได้ตรวจเลือกแล้วยังคงเป็นคนจำพวกที่ ๓ อยู่ รวม ๓ ครั้ง ให้งดเรียก

<p>มาตรา ๑๖ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่บรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองในบัญชีบรรจุกำลัง โดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) กรณีการเข้าเป็นกำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๕ (๑) ให้บรรจุรายชื่อลงในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารที่กำลังพลสำรองแจ้งความประสงค์</p> <p>(๒) กรณีการเข้าเป็นกำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๕ (๒) ให้บรรจุรายชื่อลงในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารตามภูมิลำเนาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร</p> <p>หลักเกณฑ์และวิธีการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองในบัญชีบรรจุกำลัง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ</p> <p>เมื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้กำลังพลสำรองทราบ</p>	<p>(การบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรอง)</p>
--	--------------------------------------

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

การบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองลงในบัญชีบรรจุกำลัง

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๒๒}

ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอกำหนดหลักการไว้เพียงกว้างๆ ว่า ให้กระทรวงกลาโหมบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารและแจ้งให้กำลังพลสำรองทราบ โดยรายละเอียดให้เป็นไปตามกฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ของกระทรวงกลาโหม

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ โดยเพิ่มวิธีการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองในบัญชีบรรจุกำลังตามวิธีการเข้าเป็นกำลังพลสำรองให้ชัดเจน คือ กรณีที่มาจากกรับสมัครให้บรรจุรายชื่อลงในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารที่กำลังพลสำรองแจ้งความประสงค์ ส่วนกรณีที่มาจากการคัดเลือกให้บรรจุรายชื่อลงในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารตามภูมิลำเนาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

อนึ่ง สำหรับประเด็นที่ต้องแยกการบัญญัติเกี่ยวกับบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองเป็นอีกมาตราหนึ่งโดยไม่กำหนดรวมกับบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการรับบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๕ ก็เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้นและทำให้เข้าใจได้ง่ายกว่าการกำหนดรวมเป็นมาตราเดียวกัน ซึ่งจะสอดคล้องกับการจัดเรียงลำดับบทบัญญัติในมาตราต่อไป

^{๒๒}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๒ วันศุกร์ ที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๓

- รายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๔-๖

๓. การพิจารณาในชั้นสถานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๒๓}

คณะกรรมการการวิสามัญฯ มีข้อสังเกตว่า เพื่อให้ นายจ้าง ได้ทราบล่วงหน้าว่า ลูกจ้างของตนได้เข้าเป็นกำลังพลสำรองซึ่งอาจถูกเรียกเข้ารับราชการทหารได้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนในการจัดการทรัพยากรบุคคลในสถานประกอบการ กระทรวงกลาโหมควรมีการแจ้งให้ นายจ้าง ได้ทราบถึงการเข้าเป็นกำลังพลสำรองของลูกจ้างในสถานประกอบการ รวมทั้งแผนการเรียกเข้ารับราชการทหารประจำปีด้วย

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่มีการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองผู้ใดลงในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารต่างไปจากสังกัดหน่วยทหารตามภูมิลาเนาทหาร ให้หน่วยทหารที่กำลังพลสำรองมีรายชื่อบรรจุอยู่แจ้งการบรรจุรายชื่อของกำลังพลสำรองให้หน่วยทหารตามภูมิลาเนาทหารซึ่งกำลังพลสำรองผู้นั้นสังกัดอยู่ทราบ	(การบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองแตกต่างไปจากสังกัดหน่วยทหารตามภูมิลาเนาทหาร)
--	--

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

การแจ้งการบรรจุรายชื่อของกำลังพลสำรองให้หน่วยทหารตามภูมิลาเนาทหารซึ่งกำลังพลสำรองผู้นั้นสังกัดอยู่ทราบ กรณีที่มีการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองผู้ใดลงในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารต่างไปจากสังกัดหน่วยทหารตามภูมิลาเนาทหาร เพื่อมิให้มีการเรียกกำลังพลสำรองเข้าช้อนกับการเรียกทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๒๔}

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้เพิ่มร่างมาตรา ๑๗ เพื่อกำหนดให้มีการแจ้งกรณีที่มีการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองลงในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารต่างไปจากสังกัดหน่วยทหารตามภูมิลาเนาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร เพื่อมิให้เกิดการเรียกเข้ารับราชการทหารตามร่างพระราชบัญญัตินี้และพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๔๗ ซ้ำซ้อนกัน อีกทั้งจะเป็นประโยชน์ต่อการควบคุมบัญชีของกองทัพ

๓. การพิจารณาในชั้นสถานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๒๕}

คณะกรรมการการวิสามัญฯ เห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มี การแก้ไข

^{๒๓}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการการวิสามัญฯพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๒, ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๓-๑๔, ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๓-๕

- รายงานของคณะกรรมการการวิสามัญฯพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สถานิติบัญญัติแห่งชาติ

^{๒๔}โปรดดูรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๖

^{๒๕}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการการวิสามัญฯพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๒

- รายงานของคณะกรรมการการวิสามัญฯพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สถานิติบัญญัติแห่งชาติ

<p>มาตรา ๑๘ เพื่อประโยชน์แก่การดำเนินกิจการกำลังพลสำรอง ในกรณีที่กำลังพลสำรองผู้ใดประสงค์จะขอเปลี่ยนการบรรจุรายชื่อในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารหนึ่งไปอีกหน่วยทหารหนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่อาจพิจารณาอนุญาตให้ดำเนินการได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับ</p> <p>การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ต้องได้รับความยินยอมจากหน่วยทหารที่กำลังพลสำรองประสงค์จะไปบรรจุรายชื่อในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารดังกล่าว</p> <p>เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๖ วรรคสาม และมาตรา ๑๗ โดยอนุโลม</p>	<p>(การเปลี่ยนการบรรจุรายชื่อไปหน่วยทหารอื่น)</p>
---	---

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำลังพลสำรองอาจขอเปลี่ยนการบรรจุรายชื่อในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารหนึ่งไปอีกหน่วยทหารหนึ่งได้ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่การปฏิบัติหน้าที่ของกำลังพลสำรอง แต่การดำเนินการดังกล่าวต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับ

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๖๖}

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้เพิ่มร่างมาตรา ๑๘ เพื่อให้มีการเปลี่ยนการบรรจุรายชื่อในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารหนึ่งไปอีกหน่วยทหารหนึ่งได้ เมื่อได้รับความยินยอมจากหน่วยทหารที่กำลังพลสำรองประสงค์จะไปบรรจุรายชื่อในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารดังกล่าว เนื่องจากโดยหลักแล้ว เมื่อบรรจุอยู่ในหน่วยทหารใดแล้วจะเปลี่ยนหน่วยทหารไม่ได้ เพื่อประโยชน์ในการคุมกำลังในแต่ละพื้นที่ แต่ถ้าทั้งสองหน่วยยินยอมและสามารถเกลี้ยอัตรากำลังได้ ก็ให้เป็นอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นหลักการทำนองเดียวกับการโอนย้ายข้าราชการพลเรือน

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๖๗}

คณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มีการแก้ไข

<p>มาตรา ๑๙ ให้กำลังพลสำรองพ้นจากการเป็นกำลังพลสำรอง</p> <p>เมื่อ</p> <p>(๑) ครบกำหนดเวลาการเป็นกำลังพลสำรองตามที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง</p>	<p>(การพ้นจากการเป็นกำลังพลสำรอง)</p>
--	---------------------------------------

^{๖๖}โปรดดูรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๗

^{๖๗}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๒

- รายงานของคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- (๒) เข้ารับราชการทหารตามมาตรา ๓๐
 (๓) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำลังพลสำรองพ้นจากการเป็นกำลังพลสำรองเมื่อครบกำหนดเวลาการเป็นกำลังพลสำรองตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเมื่อเข้ารับราชการทหารเป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๔/๑^{๖๘} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือกรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๖๙}

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้เพิ่มร่างมาตรา ๑๙ เพื่อกำหนดเหตุแห่งการพ้นจากการเป็นกำลังพลสำรองไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน โดยในกรณีการลาออกจากการเป็นกำลังพลสำรองนั้น เนื่องจากผู้แทนกระทรวงกลาโหมชี้แจงว่า การจะให้กำลังพลสำรองลาออกคงต้องพิจารณาประกอบกับสิทธิประโยชน์ที่กำลังพลสำรองดังกล่าวได้รับไปแล้วด้วย ซึ่งอาจต้องกำหนดหลักเกณฑ์ในรายละเอียดที่จะให้ออกได้ไว้ในกฎกระทรวงที่จะออกตามร่างมาตรา ๑๙ (๓) ดังนั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) จึงไม่ได้กำหนดเหตุแห่งการลาออกไว้เป็นการเฉพาะ

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๗๐}

คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า เห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มีการแก้ไข

ส่วนที่ ๒ หน้าที่กำลังพลสำรอง

^{๖๘} มาตรา ๔/๑ ในกรณีมีเหตุจำเป็นและสมควร กระทรวงกลาโหมอาจออกประกาศกำหนดให้รับบุคคลเข้าทำหน้าที่ทหารเป็นการชั่วคราวเพื่อปฏิบัติภารกิจใดเป็นการเฉพาะ โดยอาจเรียกชื่อและกำหนดตำแหน่งได้ตามความเหมาะสมและจะกำหนดให้มีชั้นยศทหารด้วยหรือไม่ก็ได้

กำหนดระยะเวลาการทำหน้าที่ เงินเดือนและค่าตอบแทนอย่างอื่น สิทธิประโยชน์ ระเบียบและวินัยของบุคคลตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ประกาศตามวรรคหนึ่ง เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

^{๖๙} โปรดดูรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๗-๘

^{๗๐} โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๒

- รายงานของคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

<p>มาตรา ๒๐ กำล้งพลสำรอมมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกกำล้งพลสำรอมเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพล</p> <p>การเข้ารับราชการทหารตามวรรคหนึ่ง ให้กำล้งพลสำรอมมีอำนาจหน้าที่ตามชั้นยศและตำแหน่งเช่นเดียวกับทหารประจำการและทหารกองประจำการ แล้วแต่กรณี</p> <p>การแต่งตั้งและการเลื่อนยศของกำล้งพลสำรอม ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยยศทหาร</p> <p>การผ่อนผันให้กำล้งพลสำรอมไม่ต้องเข้ารับราชการทหารตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง</p>	<p>(อำนาจหน้าที่ของกำล้งพลสำรอม)</p> <p>(การแต่งตั้งและการเลื่อนยศ)</p> <p>(การผ่อนผันไม่ต้องเข้ารับราชการทหาร)</p>
--	---

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำล้งพลสำรอมมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกกำล้งพลสำรอมเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพล หากหลีกเลี่ยงขัดขืนไม่เข้ารับราชการทหารต้องระวางโทษอาญา เว้นแต่มีเหตุที่ทำให้กำล้งพลสำรอมไม่อาจเข้ารับราชการทหารตามที่กำหนดได้

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๗๑}

ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ นอกจากจะกำหนดให้กำล้งพลสำรอมมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกกำล้งพลสำรอม เพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพลแล้ว ยังกำหนดให้ในกรณีที่มีภาวะไม่ปกติเกิดขึ้น หรือมีการประกาศกฏอัยการศึก หรือประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินของทางราชการในเขตท้องที่ซึ่งเป็นที่ตั้งภูมิลำเนาของกำล้งพลสำรอมหรือที่ตั้งหน่วยทหารที่กำล้งพลสำรอมมีรายชื่อบรรจุอยู่ แม้จะไม่ได้รับคำสั่งเรียกพล กำล้งพลสำรอมก็ต้องไปรายงานตนเองยังที่ตั้งหน่วยทหารที่ตนมีรายชื่อบรรจุอยู่โดยเร็วที่สุด โดยมีวัตถุประสงค์ปรากฏตามคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงกลาโหมว่า เพื่อให้มีการช่วยเหลือได้ทันท่วงทีเมื่อมีภาวะไม่ปกติเกิดขึ้น หรือมีการประกาศกฏอัยการศึก หรือประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินของทางราชการฯ เช่น กรณีเกิดภัยพิบัติต่างๆ โดยไม่ต้องรอคำสั่งเรียกพล ซึ่งอาจจะไม่ทันการณ์ โดยนำหลักการมาจากข้อบังคับทหาร ว่าด้วยการแบ่งประเภทนายทหารสัญญาบัตร ที่ ^{๑๑/๑๖๓๖} ๒๔๘๒ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๔๘๒

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอและมีประเด็นในการพิจารณา ดังนี้

๒.๑ เพิ่มความเป็นวรรคสอง เพื่อกำหนดให้กำล้งพลสำรอมมีอำนาจหน้าที่ตามชั้นยศและตำแหน่งเช่นเดียวกับทหารประจำการและทหารกองประจำการ ทั้งนี้ ตามที่ผู้แทนกระทรวงกลาโหมชี้แจงว่า จะมีการกำหนดยศและตำแหน่งตั้งแต่บรรจุในบัญชีบรรจุกำล้ง และอาจมี

^{๗๑}โปรดดูรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๘-๑๐

การเลื่อนยศได้เมื่อปฏิบัติหน้าที่ครบเงื่อนไขตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยการกำหนดตำแหน่ง จะพิจารณาตามความเชี่ยวชาญและสาขาอาชีพของแต่ละบุคคล เช่น ผู้บังคับหมวด ผู้บังคับหมู่ พลเล็ง หมวดปืนเล็ก เป็นต้น

๒.๒ นำความในวรรคสามของร่างเดิมมาตรา ๒๐ การแต่งตั้งและการเลื่อนยศ ของกำลังพลสำรองมากำหนดเป็นวรรคสามของร่างมาตรานี้ โดยแก้ไขเพิ่มเติมให้การดำเนินการ ดังกล่าวเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยยศทหาร

๒.๓ ตัดความในวรรคหกที่กำหนดหน้าที่ของนายจ้างในการให้ความร่วมมือออก เนื่องจากเป็นไปตามหน้าที่ที่มีกฎหมายกำหนดไว้อยู่แล้ว

๒.๔ สำหรับประเด็นข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีและสำนักงาน ก.พ.ร. เกี่ยวกับ หน้าที่ของกำลังสำรองในการไปรายงานตนในกรณีที่มีภาวะไม่ปกติเกิดขึ้นหรือมีการประกาศ กฎอัยการศึกหรือประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามร่างเดิมมาตรา ๑๖ วรรคสาม นั้น คณะกรรมการ กฎอัยการศึก (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมโดยตัดหน้าที่ดังกล่าวรวมทั้งบทกำหนดโทษในกรณีที่ไม่ไปรายงานตนตามร่างเดิมมาตรา ๒๒ ออก และกำหนดให้ในกรณีที่มีภาวะไม่ปกติเกิดขึ้นหรือมีการ ประกาศกฎอัยการศึกหรือประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินซึ่งต้องมีการระดมพลนั้น ต้องมีการแจ้งคำสั่ง ให้กำลังพลสำรองทราบ ซึ่งหากไม่สามารถแจ้งคำสั่งได้โดยวิธีปกติตามร่างมาตรา ๓๑ ก็ให้ดำเนินการ ตามร่างมาตรา ๓๒ คือ แจ้งคำสั่งเรียกโดยวิธีอื่นใดเพื่อให้กำลังพลสำรองรับทราบคำสั่งได้ อย่างสะดวกและชัดเจนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

๒.๕ สำหรับประเด็นการใช้ถ้อยคำว่า “การเรียกกำลังพลสำรอง” ซึ่งแตกต่างกับ ถ้อยคำที่มีการใช้อยู่ในมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหารฯ ที่ใช้ว่า “การเรียกพล” เพื่อจะแยกการเรียกตามกฎหมายแต่ละฉบับออกจากกันเพื่อให้ทราบว่าเป็นการเรียกตามกฎหมายใด ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดความสับสน แต่หากทางปฏิบัติกระทรวงกลาโหมประสงค์จะกำหนดแบบคำสั่งเรียก ให้เหมือนกันก็เป็นเรื่องในทางปฏิบัติของกระทรวงกลาโหม

๒.๖ สำหรับการแต่งเครื่องแบบของกำลังพลสำรองนั้น ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ชี้แจงว่า กำลังพลสำรองจะแต่งเครื่องแบบเช่นเดียวกับทหารประจำการตามแต่ละสังกัดของเหล่าทัพ โดยในกรณีที่กำลังพลสำรองยังไม่ถูกเรียกเข้ารับราชการทหารนั้น ได้สอบถามกระทรวงกลาโหม เกี่ยวกับการใช้ว่าที่ยศและการแต่งกาย ซึ่งปรากฏคำชี้แจงของกระทรวงกลาโหมเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ว่า ยศทหารเป็นยศที่ได้รับพระราชทาน การใช้ว่าที่ยศสามารถใช้ได้ทุกกรณี เว้นแต่กรณีเกี่ยวกับการ กระทำความผิดหรือการขึ้นศาล ไม่ควรใช้ว่าที่ยศประกอบชื่อในการดำเนินการดังกล่าว ส่วนการแต่งกาย สำหรับผู้ที่เป็นกำลังพลสำรอง มีระเบียบว่าด้วยการแต่งกายกำหนดให้ผู้ที่จบ รด.ปี ๕ ซึ่งได้ยศตั้งแต่ว่าที่ นายทหารสัญญาบัตรกองหนุนขึ้นไป สามารถแต่งกายได้ในทุกโอกาส นอกจากนี้ เมื่อกำลังพลสำรอง ถูกเรียกเข้ารับราชการทหารจะสามารถถืออาวุธได้เนื่องจากจะมีฐานะเช่นเดียวกับทหารประจำการ

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๗๒}

คณะกรรมการการวิสามัญฯ เห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มีการแก้ไข

^{๗๒}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๒

- รายงานของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

มาตรา ๒๑ การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อม ให้กระทำตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ	(หลักเกณฑ์และวิธีการเรียกกำลังพลสำรอง)
---	--

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดให้หลักเกณฑ์และวิธีการในการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อมเป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๗๓}

ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ กำหนดให้การเรียกกำลังพลสำรอง เพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อม ให้กระทำได้ตั้งแต่ในเวลาปกติ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ของกระทรวงกลาโหม

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ โดยตัดความที่กำหนดให้กระทำได้ตั้งแต่ในเวลาปกติออก เพราะการกำหนดเพียงว่า “...ให้กระทำตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด” ก็สามารถเข้าใจได้ และกำหนดรูปแบบการออกหลักเกณฑ์และวิธีการให้ชัดเจนโดยให้ทำเป็นข้อบังคับตามที่ผู้แทนกระทรวงกลาโหมชี้แจง

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๗๔}

คณะกรรมการการวิสามัญ เห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๒ การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ ให้กระทำได้ เพื่อเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับการตรวจสอบสภาพ ตรวจสอบบัญชีเตรียมกำลังพลสำรอง และซักซ้อมระเบียบการ เพื่อประโยชน์ในการเตรียมความพร้อมในการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพล	(กรอบการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ)
---	--

^{๗๓}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๔ วันศุกร์ ที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๒, ครั้งที่ ๕ วันจันทร์ ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๒

- รายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๑

^{๗๔}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๓

- รายงานของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดกรอบให้การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ ต้องอยู่ภายใต้ขอบเขต และวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ โดยได้นำหลักการการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ มาจาก ข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการเตรียมพล พ.ศ. ๒๕๑๕^{๗๕}

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๗๖}

ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอได้กำหนดบทนิยามคำว่า “การเรียกกำลังสำรองเพื่อตรวจสอบ” ไว้หมายความว่า การเรียกกำลังสำรองเข้ารับการตรวจสอบสภาพ ตรวจสอบบัญชี เตรียมกำลังสำรอง และซักซ้อมระเบียบการ เพื่อประโยชน์ในการเตรียมความพร้อมในการเรียกกำลังสำรอง เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ เพื่อทดลองความพร้อมพร้อม หรือการระดมพล

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีการแก้ไขเพิ่มเติม โดยนำความในบทนิยาม คำว่า “การเรียกกำลังสำรองเพื่อตรวจสอบ” มากำหนดไว้ในมาตรานี้เพื่อเป็นกรอบในการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบให้กระทำได้อย่างเต็มที่เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด ซึ่งผู้แทนกระทรวงกลาโหมได้อธิบายการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบบัญชี” ว่าเป็นการตรวจสอบบัญชีที่อยู่หรือสถานที่ทำงานของกำลังพลสำรองเพื่อประโยชน์ในการส่งหมายเรียก

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๗๗}

คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มี การแก้ไข

<p>มาตรา ๒๓ การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร ให้กระทำได้ เพื่อเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับการฝึก ศึกษา หรือทบทวนวิชาทหาร เพื่อให้มีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>(กรอบการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร)</p>
--	---

^{๗๕}ข้อ ๕ การเรียกพลเพื่อตรวจสอบ คือ การเรียกบุคคลตามข้อ ๑๓ เข้ารับการตรวจสอบสภาพ ตรวจสอบบัญชี และซักซ้อมระเบียบการ ทั้งนี้ เพื่อก่อให้เกิดผลสมบูรณ์ในการที่จะปฏิบัติการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร หรือการเรียกพลเพื่อทดลองความพร้อมพร้อม หรือการระดมพลตามแผน

^{๗๖}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๔ วันศุกร์ ที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๒, ครั้งที่ ๕ วันจันทร์ ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๒

- รายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๑

- รายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๖๐/๒๕๕๑) ๓๗/๒๕๕๑ วันอังคารที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ หน้า ๔-๕ (เรื่องเสร็จที่ ๑๐๗/๒๕๕๒)

^{๗๗}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๓

- รายงานของคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดกรอบให้การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร ต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตและวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ โดยได้นำหลักการการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร มาจากข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการเตรียมพล พ.ศ. ๒๕๑๕

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๗๘}

ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอได้กำหนดบทนิยามคำว่า “การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร” ไว้หมายความว่า การเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับการฝึกหรือทบทวนวิชาทหาร เพื่อให้มีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยนำความมาจากบทนิยามคำว่า “การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร” มากำหนดไว้ในมาตรานี้เพื่อเป็นกรอบในการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหารให้กระทำได้อย่างได้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา ได้เพิ่มคำว่า “ศึกษา” เพื่อให้สอดคล้องและครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ให้มีการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อการดังกล่าวตามที่ผู้แทนกระทรวงกลาโหมชี้แจง

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๗๙}

คณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มีการแก้ไข

<p>มาตรา ๒๔ การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อปฏิบัติราชการ ให้กระทำได้ในกรณีจำเป็นเพื่อเรียกกำลังพลสำรองเข้าปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม ในการปฏิบัติการกิจที่ต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะ หรือเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> <p>การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อปฏิบัติราชการตามวรรคหนึ่ง ต้องกระทำการเป็นการชั่วคราวและเท่าที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติการกิจตามที่มีคำสั่งเรียกเท่านั้น</p>	<p>(กรอบการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อปฏิบัติราชการ)</p>
---	---

^{๗๘}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๔ วันศุกร์ ที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๒, ครั้งที่ ๕ วันจันทร์ ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๓

- รายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๒

^{๗๙}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๓

- รายงานของคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อปฏิบัติราชการ ให้กระทำได้เฉพาะในกรณีจำเป็น ในการปฏิบัติภารกิจที่ต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะ หรือการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อมิให้เป็น การสร้างภาระให้แก่บุคคลเพิ่มขึ้นไปมากกว่ากฎหมายที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน และเพื่อให้สอดคล้อง กับอนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๑๐๕ ว่าด้วยการยกเลิกแรงงานบังคับ และสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการเกณฑ์แรงงานที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๑ เคยให้การรับรองไว้

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๔๐}

ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ กำหนดบทนิยามคำว่า “การเรียกกำลังสำรอง เพื่อปฏิบัติราชการ” หมายความว่า การเรียกกำลังสำรองเข้าปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ ของกระทรวงกลาโหม หรือตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยนำความมาจาก บทนิยามคำว่า “การเรียกกำลังสำรองเพื่อปฏิบัติราชการ” โดยกำหนดกรอบของการเรียกกำลังพล สำรองเพื่อปฏิบัติราชการให้กระทำได้เท่าที่จำเป็น และต้องเป็นการปฏิบัติราชการที่มีใช้ลักษณะ ของการทำงานประจำ แต่อาจเป็นงานที่กระทรวงกลาโหมขาดกำลังเป็นการชั่วคราว คือ การปฏิบัติ ภารกิจที่ต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะ หรือการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาจากภัยพิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทั้งนี้ เพื่อมิให้เป็น การสร้างภาระให้แก่บุคคลเพิ่มขึ้นไปมากกว่ากฎหมายที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน อีกทั้งหากเปิดกว้างให้ สามารถเรียกกำลังพลสำรองเพื่อปฏิบัติราชการได้เป็นการทั่วไปแล้ว จะมีผลเป็นการเพิ่มอัตรากำลัง และอาจขัดต่ออนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๑๐๕ ว่าด้วยการยกเลิกแรงงาน บังคับ และสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการเกณฑ์แรงงานที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๑ เคยให้การรับรองไว้

^{๔๐}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๒ วันจันทร์ ที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๑, ครั้งที่ ๓ วันจันทร์ ที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๑-๒, ครั้งที่ ๔ วันศุกร์ ที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๒, ครั้งที่ ๕ วันจันทร์ ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๒

- รายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๒-๑๓

- บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... (เรื่องเสร็จที่ ๘๓๒/๒๕๕๘) หน้า ๖

สำหรับการที่จะให้กำลังพลสำรองมาปฏิบัติราชการให้แก่กระทรวงกลาโหม เป็นการทั่วไป ควรดำเนินการตามมาตรา ๓๐ คือ การรับสมัครกำลังพลสำรองเพื่อทำหน้าที่ทหาร เป็นการชั่วคราวซึ่งจะสอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ ทหาร พ.ศ. ๒๕๒๑ ที่ให้มีการรับสมัครบุคคลเพื่อทำหน้าที่ทหารเป็นการชั่วคราวได้อยู่แล้ว

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๕๑}

คณะกรรมการวิสามัญฯ เห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มีการแก้ไข

<p>มาตรา ๒๕ การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อทดลองความพร้อมพร้อม ให้กระทำได้เพื่อเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับการทดสอบแผนหรือเตรียมรับ สถานการณ์ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามแผนที่กำหนด</p>	<p>(กรอบการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อทดลองความพร้อมพร้อม)</p>
--	---

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดกรอบให้การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อทดลองความพร้อมพร้อม ต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตและวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ โดยได้นำหลักการการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อทดลองความพร้อมพร้อม มาจากข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการเตรียมพล พ.ศ. ๒๕๑๕^{๕๒}

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๕๓}

ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอได้กำหนดบทนิยามคำว่า “การเรียกกำลังสำรองเพื่อทดลองความพร้อมพร้อม” ไว้หมายความว่า หมายความว่า การเรียกกำลังสำรองเข้ารับการทดสอบแผนหรือเตรียมรับสถานการณ์ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามแผนที่กำหนด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยนำความในบทนิยามคำว่า “การเรียกกำลังสำรองเพื่อทดลองความพร้อมพร้อม” มากำหนดไว้ในมาตรานี้เพื่อเป็นกรอบในการ

^{๕๑}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๓

- รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

^{๕๒}ข้อ ๗ การเรียกพลเพื่อทดลองความพร้อมพร้อม คือ การเรียกบุคคลตามข้อ ๒๔ เข้ามาทดสอบแผนหรือเตรียมรับสถานการณ์ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามแผนที่กำหนด

^{๕๓}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๔ วันศุกร์ ที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๒, ครั้งที่ ๕ วันจันทร์ ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๓

- รายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๓-๑๔

เรียกกำลังพลสำรองเพื่อทดลองความพร้อมให้กระทำใ้ภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ คำว่า “ความพร้อมพร้อม” เป็นถ้อยคำที่มีอยู่ในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๕๔^{๕๔}

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๕๕}

คณะกรรมการวิสามัญฯ เห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มีการแก้ไข

<p>มาตรา ๒๖ การระดมพล ให้กระทำใ้ในเวลาที่มีการประกาศ (การระดมพล) สถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือกรณีที่มีการรบหรือการสงคราม จนถึงขั้นที่ต้องมีการระดมสรรพกำลังของชาติ</p> <p>การระดมพล ให้กระทำใ้โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา</p>	
---	--

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดกรอบให้การระดมพล ต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตและวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ โดยการระดมพลให้กระทำใ้โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๕๖}

ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ กำหนดให้การระดมพลกระทำใ้โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกาเช่นเดียวกับการระดมพลตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร^{๕๗} ส่วนรอบที่จะเรียกระดมพลได้นั้นกำหนดอยู่ในบทนิยามคำว่า “การระดมพล” ซึ่งมีความหมายว่า การเรียกกำลังสำรองเข้าปฏิบัติหน้าที่เมื่อประเทศชาติอยู่ในภาวะไม่ปกติหรือในสถานการณ์ฉุกเฉิน

^{๕๔} มาตรา ๓๖ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพล

กระทรวงกลาโหมมีอำนาจกำหนดให้ทำการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อมตามที่เห็นสมควร ส่วนการระดมพลให้กระทำใ้โดยพระราชกฤษฎีกา

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๕๕} โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๓

- รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

^{๕๖} โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๔ วันศุกร์ ที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๒, ครั้งที่ ๕ วันจันทร์ ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๓

- รายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๔

^{๕๗} มาตรา ๓๖

ฯลฯ

ฯลฯ

กระทรวงกลาโหมมีอำนาจกำหนดให้ทำการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อมตามที่เห็นสมควร ส่วนการระดมพลให้กระทำใ้โดยพระราชกฤษฎีกา

ฯลฯ

ฯลฯ

และมีการนิยามความหมายของคำว่า “ภาวะไม่ปกติ” ไว้หมายความว่า ภาวะในระหว่างเวลาที่ประเทศมีภัยจากการกระทำของศัตรูอย่างรุนแรงภายในประเทศ หรือจากการรุกรานจากภายนอกประเทศ จนถึงขั้นที่ต้องมีการระดมสรรพกำลังของชาติ และรวมถึงการรบหรือการสงคราม โดยนำแนวทางมาจากความหมายที่กำหนดอยู่ในผนวก ก ประกอบคำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ ๓๗๗/๕๒ เรื่อง การระดมสรรพกำลังของกระทรวงกลาโหม ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๒^{๘๘} และข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการเตรียมพล พ.ศ. ๒๕๑๕^{๘๙}

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยนำความในบทนิยามคำว่า “การระดมพล” และ “ภาวะไม่ปกติ” มากำหนดไว้ในมาตรานี้เพื่อเป็นกรอบในการระดมพล เพื่อเป็นหลักประกันด้านสิทธิและเสรีภาพให้แก่กำลังพลสำรองว่าจะถูกเรียกมารับราชการทหาร เฉพาะตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น

ทั้งนี้ ในการพิจารณาบทบัญญัติดังกล่าวได้มีการสอบถามความหมายของคำว่า “ระดมสรรพกำลังของชาติ” ซึ่งได้รับการชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงกลาโหมว่า ถ้อยคำดังกล่าวปรากฏอยู่ในแผนฝึกกำลังและทรัพยากรของชาติเพื่อการป้องกันประเทศซึ่งสภาความมั่นคงแห่งชาติเสนอ นายกรัฐมนตรีเพื่อความเห็นชอบเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ มีความหมายว่า การดำเนินการเพื่อรวบรวมและจัดระเบียบทรัพยากรของชาติ ทำให้ทรัพยากรของชาติอยู่ในลักษณะพร้อมที่จะนำไปใช้ และใช้ทรัพยากรที่เตรียมไว้แล้วนั้นสนองความต้องการที่จะเกิดขึ้นในภาวะไม่ปกติ โดยสรุป คือ เป็นการเตรียมความพร้อมของบุคคลและสิ่งของเพื่อนำไปใช้ในภาวะไม่ปกติ

สำหรับเนื้อหาของพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๒๖ เป็นเพียงการกำหนดว่าให้มีการระดมพลเมื่อใด สำหรับรายละเอียดในการดำเนินการต่างๆ อาจต้องมีการออกเป็นระเบียบปฏิบัติต่อไป ทำนองเดียวกับการระดมพลตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ที่กำหนดให้การระดมพลตราเป็นพระราชกฤษฎีกา แต่สำหรับวิธีปฏิบัติในการระดมพลจะกำหนดอยู่ในข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการเตรียมพล พ.ศ. ๒๕๑๕

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๙๐}

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้พิจารณาประเด็นต่างๆ ดังนี้

^{๘๘} ๓. ภาวะไม่ปกติ หมายถึง ภาวะในระหว่างเวลาที่ประเทศมีภัยจากการกระทำของศัตรูอย่างรุนแรงภายในประเทศ หรือจากการรุกรานจากภายนอกประเทศ จนถึงขั้นที่ต้องมีการระดมสรรพกำลังของชาติ และรวมถึงการรบ/การสงคราม

ฯลฯ

ฯลฯ

๑๙. การระดมพล หมายถึง การเรียกกำลังพลสำรองเข้าบรรจุหน่วยทหาร เมื่อประเทศชาติอยู่ในสถานการณ์ที่คับขัน เพื่อขยายกำลังตามอัตราสงคราม

^{๘๙} ข้อ ๒๖ การระดมพล คือ การเรียกบุคคลตามข้อ ๒๙ เข้าบรรจุหน่วยในเมื่อประเทศชาติอยู่ในสถานการณ์คับขัน เพื่อเตรียมป้องกันหรือเพื่อปราบการจลาจล หรือเพื่อขยายกำลังตามอัตราสงคราม

^{๙๐} โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๓

- รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(๑) เหตุผลความจำเป็นที่ต้องกำหนดเรื่องการระดมพลไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เป็นการเฉพาะ โดยไม่ดำเนินการระดมพลตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ทั้งนี้ เพื่อให้การเรียกใช้กำลังพลสำรองสามารถดำเนินการได้โดยเบ็ดเสร็จในกฎหมายฉบับเดียวกัน ประกอบกับการรายงานตัวของกำลังพลสำรองตามร่างพระราชบัญญัตินี้มีความแตกต่างจากการรายงานตัวตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ที่ทหารกองหนุนทุกคนต้องไปรายงานตัวที่มณฑลทหารบกจังหวัดทหารบกที่ใกล้ที่สุดเนื่องจากไม่มีสังกัดที่แน่นอน แต่กรณีการระดมพลกำลังพลสำรองตามร่างพระราชบัญญัตินี้ กำลังพลสำรองต้องไปรายงานตัวกับหน่วยทหารที่ตนสังกัด

(๒) เหตุผลที่ต้องแยกบทบัญญัติเกี่ยวกับการระดมพลไว้เป็นอีกมาตราหนึ่ง โดยไม่บัญญัติรวมกับบทบัญญัติการเรียกกำลังพลสำรองตามมาตรา ๒๔ เพื่อกำหนดกรอบของการเรียกและการระดมพลให้ชัดเจนเพื่อเป็นหลักประกันว่าการเรียกและการระดมพลจะกระทำได้อย่างเฉพาะกรณีตามกรอบที่กฎหมายกำหนดไว้

<p>มาตรา ๒๗ กำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ได้รับ ยกเว้นการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความ พรั่งพร้อม และการระดมพลตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร และให้การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้แทน</p>	<p>(การได้รับยกเว้นการ เรียกพลและระดมพล ตามกฎหมายว่าด้วย การรับราชการทหาร)</p>
--	--

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้ จะได้รับยกเว้นการเรียกพล เพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพรั่งพร้อม และการระดมพลตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร และให้การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้แทน ทั้งนี้ เพื่อมิให้ซ้ำซ้อนกับหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๕๑}

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้เพิ่มบทบัญญัติดังกล่าวขึ้นเพื่อมิให้บุคคล ต้องถูกบังคับให้มีหน้าที่ตามกฎหมายสองฉบับ จึงกำหนดให้กำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ได้รับยกเว้นการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพรั่งพร้อม และการ ระดมพลตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร และให้การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเป็นไปตาม พระราชบัญญัตินี้แทน ทั้งนี้ เพื่อมิให้ซ้ำซ้อนกับหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร แต่เมื่อบุคคลดังกล่าวพ้นจากการเป็นกำลังพลสำรองตามร่างพระราชบัญญัตินี้แล้ว ก็อาจต้องกลับไป อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติรับราชการทหารฯ อีกได้ นอกจากนี้ ในทางปฏิบัติเมื่อทหารกองเกิน หรือทหารกองหนุนซึ่งมีรายชื่อบรรจุในบัญชีบรรจุกำลังตามร่างพระราชบัญญัตินี้ จะมีการหมายเหตุ ไว้ในบัญชีตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ เพื่อมิให้มีการเรียกบุคคลดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหารฯ ซ้ำซ้อนกับการเรียกกำลังพลสำรองตามร่างพระราชบัญญัตินี้

^{๕๑}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- รายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๕
- บันทึกข้อความกองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน (ฝ่ายกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน) ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘

วัตถุประสงค์ของบทบัญญัติมาตรา ๒๗ แตกต่างกับบทบัญญัติมาตรา ๔ คือ มาตรา ๒๗ มีวัตถุประสงค์เพื่อมิให้มีการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารกับกฎหมายฉบับนี้ซ้ำซ้อนกัน จึงต้องกำหนดไว้ให้ชัดเจนว่าเมื่อกำลังพลสำรองเข้ารับราชการตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ในขณะที่รับราชการนั้นจะไม่ถูกเรียกตัวเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และการระดมพลตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารในขณะเดียวกันอีก ส่วนมาตรา ๔ เป็นการรองรับบทบัญญัติในกฎหมายอื่นที่กำหนดสิทธิหน้าที่ในการรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร ให้หมายความถึงสิทธิหน้าที่ของกำลังพลสำรองในการรับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย เช่น สิทธิในการลา

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๒๖}

คณะกรรมการการวิสามัญ เห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มีการแก้ไข

<p>มาตรา ๒๘ ให้กระทรวงกลาโหมมีอำนาจหน้าที่จัดเตรียม (หน้า ที่ ข อ ง   อำนาจการ และดำเนินการในกิจการกำลังพลสำรอง ทั้งนี้ ให้เป็นไปตาม กระทรวงกลาโหม)   วิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ</p>
---

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดให้กระทรวงกลาโหมมีอำนาจหน้าที่จัดเตรียม อำนาจการ และดำเนินการในกิจการกำลังพลสำรองตามวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๒๗}

หลักการเป็นไปตามร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดให้กระทรวงกลาโหมเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อม และการระดมพลเข้ารับราชการทหาร เนื่องจากตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗^{๒๘} เมื่อกระทรวงกลาโหม

^{๒๖}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๔

- รายงานของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

^{๒๗}โปรดดูรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๕-๑๖

^{๒๘}มาตรา ๓๖ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพล

กระทรวงกลาโหมมีอำนาจกำหนดให้ทำการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อมตามที่เห็นสมควร ส่วนการระดมพลให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

การเรียกเข้ารับราชการทหารตามวรรคหนึ่ง ให้กระทรวงกลาโหมเป็นผู้จัดเตรียมและอำนาจการ และให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ดำเนินการเรียกและส่งทหารเข้ารับราชการตามความประสงค์ของกระทรวงกลาโหม

ประสงค์จะเรียกทหารกองหนุนและทหารกองเกิน จะต้องแจ้งไปยังกระทรวงมหาดไทยเพื่อให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการออกหมายเรียกพลให้ แต่ตามร่างพระราชบัญญัตินี้กระทรวงกลาโหมสามารถดำเนินการเองได้โดยไม่ต้องดำเนินการผ่านกระทรวงมหาดไทย

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๕๕}

คณะกรรมการวิสามัญฯ เห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มีการแก้ไข

<p>มาตรา ๒๙ กำลังพลสำรองซึ่งถูกเรียกเข้ารับราชการทหารตาม มาตรา ๒๐ ถ้าไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับราชการทหาร หรือไม่อยู่จนกว่า การรับราชการทหารแล้วเสร็จ ให้ถือว่ากำลังพลสำรองนั้นหลีกเลี่ยงชั้น ไม่เข้ารับราชการทหาร เว้นแต่</p> <p>(๑) ข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยปัจจุบันทัน ด่วนให้ไปราชการอันสำคัญยิ่ง หรือไปราชการต่างประเทศโดยคำสั่งของ เจ้ากระทรวง</p> <p>(๒) นักเรียนซึ่งออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ ตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง</p> <p>(๓) ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในสถานที่ราชการ หรือโรงงาน อื่นใด ในระหว่างที่มีการรบหรือการสงคราม อันเป็นอุปสรรคในการรบหรือ การสงครามและอยู่ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหม</p> <p>(๔) บุคคลซึ่งกำลังปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยทหารในราชการสนาม</p> <p>(๕) เกิดเหตุสุดวิสัย</p> <p>(๖) ป่วยไม่สามารถจะมาได้ โดยให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและ เชื่อถือได้มาแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในวันที่เรียกเข้ารับราชการทหาร</p> <p>(๗) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>กรณีตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ต้องได้รับการผ่อนผันเฉพาะ คราวจากรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมาย</p>	<p>(การหลีกเลี่ยงชั้น ไม่เข้ารับราชการ ทหารและเหตุยกเว้น)</p>
---	---

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดเหตุที่ไม่ให้ถือว่ากำลังพลสำรองหลีกเลี่ยงชั้นไม่เข้ารับราชการทหาร
 ซึ่งเป็นเหตุทำนองเดียวกับมาตรา ๒๗^{๕๖} แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗

การผ่อนผันไม่ต้องเรียกหรือไม่ต้องเข้ารับราชการทหารตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
 และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

^{๕๕}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง
 พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๔-๑๕

- รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. ....
 สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๙๗}

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) เพิ่มบทบัญญัติขึ้นใหม่เพื่อกำหนดเหตุยกเว้นให้แก่กำลังพลสำรองในกรณีที่กำลังพลสำรองมีเหตุจำเป็นซึ่งไม่อาจมาตามที่เราเรียกได้ ซึ่งเหตุที่กำหนดไว้ใน (๑) ถึง (๖) เป็นเหตุทำนองเดียวกับมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติบริหารราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ และได้เพิ่มความใน (๗) เพื่อให้สามารถกำหนดเหตุอื่นในกฎกระทรวงเพิ่มขึ้นได้ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงหรือเหตุที่อาจเปลี่ยนแปลงไปได้ในอนาคต

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๙๘}

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้พิจารณาประเด็นต่างๆ ดังนี้

(๑) การยกเว้นตามมาตรา ๒๙ (๑) มีสองกรณี คือ กรณีที่หนึ่ง ข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งผู้บังคับบัญชาโดยปัจจุบันทันด่วนให้ไปราชการอันสำคัญยิ่ง และกรณีที่สอง การไปราชการต่างประเทศโดยคำสั่งของเจ้ากระทรวง ซึ่งมีระเบียบข้อบังคับที่ทุกกระทรวงต้องถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันว่าข้าราชการจะไปต่างประเทศได้ต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีเจ้ากระทรวง เพียงแต่ปัจจุบันรัฐมนตรีได้มีการมอบอำนาจให้หัวหน้าส่วนราชการอนุมัติแทน

(๒) เหตุสุดวิสัยตามมาตรา ๒๙ (๕) เป็นกรณีอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ซึ่งยังไม่สามารถยกตัวอย่างได้ทั้งหมดเนื่องจากอาจมีหลายกรณี กฎหมายจึงจำเป็นต้องกำหนดไว้

^{๙๖}มาตรา ๒๗ ทหารกองเกินซึ่งถูกเรียกต้องมาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือกตามกำหนดหมายนั้นโดยนำใบสำคัญทหารกองเกิน บัตรประจำตัวประชาชน และประกาศนียบัตรหรือหลักฐานการศึกษาแสดงด้วย ถ้าไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับการตรวจเลือก หรือไม่อยู่จนกว่าการตรวจเลือกแล้วเสร็จให้ถือว่าทหารกองเกินนั้นหลีกเลี่ยงขัดขืนไม่มาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือก เว้นแต่

(๑) ข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งผู้บังคับบัญชาโดยปัจจุบันทันด่วนให้ไปราชการอันสำคัญยิ่งหรือไปราชการต่างประเทศโดยคำสั่งของเจ้ากระทรวง

(๒) นักเรียนซึ่งออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๓) ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในสถานที่ราชการ หรือโรงงานอื่นใด ในระหว่างที่มีการรบหรือการสงคราม อันเป็นอุปกรณีในการรบหรือการสงครามและอยู่ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหม

(๔) บุคคลซึ่งกำลังปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยทหารในราชการสนาม

(๕) เกิดเหตุสุดวิสัย

(๖) ไปเข้าตรวจเลือกที่อื่น

(๗) ป่วยไม่สามารถจะมาได้ โดยให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้มาแจ้งต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือก

กรณีตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ต้องได้รับการผ่อนผันเฉพาะคราวจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย

^{๙๗}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๖ วันศุกร์ ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๑

- รายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๗-๑๘

^{๙๘}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๕-๑๗, ครั้งที่ ๙ วันจันทร์ ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๕

- รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เพื่อให้มีการวินิจฉัยตีความเป็นรายกรณีไป โดยเทียบเคียงหลักเกณฑ์จากความหมายของคำว่า “เหตุสุดวิสัย”^{๙๙} ตามที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติไว้มาประกอบการพิจารณา

(๓) เหตุยกเว้นตามมาตรานี้จะเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์หรือข้อขัดแย้งหรือข้อขัดแย้งไม่เข้ารับราชการทหารในการเป็นกำลังพลสำรองตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ ซึ่งมีบทกำหนดโทษทางอาญา ในทางปฏิบัติกระทรวงกลาโหมจึงควรออกข้อบังคับหรือคำสั่งเพื่อวางแนวทางการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องนี้ให้ชัดเจนเพื่อให้ผู้บังคับใช้ดำเนินการไปในแนวทางเดียวกัน และจะเป็นการป้องกันหรือจำกัดมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติ หรือเป็นช่องทางในการช่วยเหลือหรือกลั่นแกล้งกันในทางที่มีชอบด้วยกฎหมายได้

<p>มาตรา ๓๐ กระทรวงกลาโหมอาจรับสมัครกำลังพลสำรองเพื่อทำหน้าที่ทหารเป็นการชั่วคราวได้ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร</p> <p>กำลังพลสำรองที่เข้ารับราชการทหารตามวรรคหนึ่ง ให้พ้นจากการเป็นกำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้</p>	<p>(การรับสมัครกำลังพลสำรองเพื่อเข้ารับราชการทหารเป็นการชั่วคราว)</p>
--	---

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

เพื่อให้กระทรวงกลาโหมสามารถรับสมัครกำลังพลสำรองเพื่อทำหน้าที่ทหารเป็นการชั่วคราวได้ตามมาตรา ๔/๑^{๑๐๐} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งกำลังพลสำรองดังกล่าวจะพ้นจากการเป็นกำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๙ และมาตรา ๓๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัตินี้

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๑๐๑}

ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ กำหนดให้กระทรวงกลาโหมมีอำนาจรับสมัครกำลังพลสำรองเพื่อเข้ารับราชการทหารเป็นการชั่วคราวได้ในอัตราชั้นยศหรือตำแหน่งตามที่

^{๙๙} มาตรา ๘ คำว่า “เหตุสุดวิสัย” หมายความว่า เหตุใด ๆ อันจะเกิดขึ้นก็ตี จะให้ผลพิบัติคดีเป็นเหตุที่ไม่อาจป้องกันได้แม้ทั้งบุคคลผู้ต้องประสบหรือใกล้จะต้องประสบเหตุนั้นจะได้จัดการระมัดระวังตามสมควรอันพึงคาดหมายได้จากบุคคลในฐานะและภาวะเช่นนั้น

^{๑๐๐} มาตรา ๔/๑ ในกรณีมีเหตุจำเป็นและสมควร กระทรวงกลาโหมอาจออกประกาศกำหนดให้รับบุคคลเข้าทำหน้าที่ทหารเป็นการชั่วคราวเพื่อปฏิบัติภารกิจใดเป็นการเฉพาะ โดยอาจเรียกชื่อและกำหนดตำแหน่งได้ตามความเหมาะสมและจะกำหนดให้มีชั้นยศทหารด้วยหรือไม่ก็ได้

กำหนดระยะเวลาการทำงานที่ เงินเดือนและค่าตอบแทนอย่างอื่น สิทธิประโยชน์ ระเบียบและวินัยของบุคคลตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ประกาศตามวรรคหนึ่ง เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

^{๑๐๑} โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๕ วันจันทร์ ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๓

- รายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๗-๑๘

กระทรวงกลาโหมกำหนด โดยกำหนดเวลา หลักเกณฑ์ และวิธีการในการรับราชการทหารให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้แก้ไขเพิ่มเติมแตกต่างจากร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ โดยกำหนดวิธีการรับสมัครให้เชื่อมโยงกับการรับสมัครทหารเป็นการชั่วคราว ตามมาตรา ๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีการออกกฎกระทรวงกำหนดกำหนดระยะเวลาการทำหน้าที่ เงินเดือนและค่าตอบแทนอย่างอื่น สิทธิประโยชน์ ระเบียบและวินัย ของบุคคลเข้าทำหน้าที่ทหารเป็นการชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการรับบุคคลเข้าเป็นทหารชั่วคราวไว้แล้ว อย่างไรก็ตาม ในรายละเอียดกระทรวงกลาโหมอาจต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติม กฎกระทรวงดังกล่าวเพื่อให้เหมาะสมกับการรับกำลังพลสำรองเข้าเป็นทหารชั่วคราวต่อไป ดังนั้น ในประเด็นข้อสังเกตของสำนักงาน ก.พ.ร. ที่เห็นว่า กระทรวงกลาโหมยังมีความจำเป็นที่จะต้องบรรจุกำลังสำรองดังกล่าวเข้ารับราชการทหารเป็นการชั่วคราวเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนกำลังพลดังกล่าวหรือไม่ จึงไม่เป็นปัญหาแต่อย่างใด เนื่องจากบทบัญญัติดังกล่าวเป็นการกำหนดที่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมที่มีอยู่แล้วตามกฎหมายในปัจจุบัน มิได้เป็นการกำหนดอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมขึ้นใหม่แต่อย่างใด

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๑๐๒}

คณะกรรมการการวิสามัญฯ เห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มี การแก้ไข

<p style="text-align: center;">ส่วนที่ ๓ การแจ้ง</p>	
<p>มาตรา ๓๑ การแจ้งการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๖ วรรคสาม การเรียกกำลังพลสำรอง หรือการระดมพล ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียก แล้วแต่กรณี โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งหนังสือหรือคำสั่งดังกล่าวทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้กำลังพลสำรอง ณ สถานที่ติดต่อ ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) กำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๕ (๑) ให้แจ้ง ณ สถานที่ที่กำลังพลสำรองระบุไว้ในขณะสมัครเข้าเป็นกำลังพลสำรอง</p> <p>(๒) กำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๕ (๒) ให้แจ้ง ณ สถานที่ที่มีการส่งหมายเรียกพลหรือคำสั่งเรียกพลตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร</p>	<p>(การแจ้งคำสั่งเรียกกำลังพลสำรอง)</p>

^{๑๐๒}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๗

- รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่ากำลังพลสำรองได้รับหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกแล้ว เมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ

นอกจากการส่งหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกตามวิธีการในวรรคหนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่อาจนำส่งหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกให้แก่กำลังพลสำรองโดยตรงได้

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

การเรียกกำลังพลสำรองหรือการระดมพล ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกแล้วแต่กรณี ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ณ สถานที่ตามที่กฎหมายกำหนด หรืออาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำส่งหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกให้แก่กำลังพลสำรองโดยตรงก็ได้

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๑๐๓}

ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอกำหนดให้การเรียกกำลังสำรองหรือการระดมพลให้ทำเป็นหนังสือคำสั่งเรียกพล และให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำส่งคำสั่งเรียกพลให้กับกำลังสำรองโดยตรงหรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ณ ภูมิลำเนากำลังสำรอง ก็ได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีการแก้ไขเพิ่มเติมแตกต่างจากร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ โดยแก้ไขเพิ่มเติมสถานที่ให้มีการจัดส่งหรือหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกให้สอดคล้องกับวิธีการรับสมัครกำลังพลสำรองแต่ละประเภทให้เหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น โดยกำลังพลสำรองซึ่งมาจากวิธีการรับสมัคร ให้แจ้ง ณ สถานที่ที่กำลังพลสำรองระบุไว้ในขณะสมัครเข้าเป็นกำลังพลสำรอง ส่วนกำลังพลสำรองที่มาจากวิธีการคัดเลือกจากทหารกองหนุนหรือทหารกองเกิน ให้แจ้ง ณ สถานที่ที่มีการส่งหมายเรียกพลหรือคำสั่งเรียกพลตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

สำหรับระยะเวลาเจ็ดวันที่ให้ถือว่ารับแจ้งนั้น สอดคล้องกับระยะเวลาการแจ้งตามมาตรา ๗๑^{๑๐๔} แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

^{๑๐๓}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๕ วันจันทร์ ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๓ ครั้งที่ ๖ วันศุกร์ ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๑

- รายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๘-๑๙

^{๑๐๔} มาตรา ๗๑ การแจ้งโดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ตอบรับให้ถือว่าได้รับแจ้งเมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีภายในประเทศ หรือเมื่อครบกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีส่งไปยังต่างประเทศ เว้นแต่จะมีการพิสูจน์ได้ว่าไม่มีการได้รับหรือได้รับก่อนหรือหลังจากวันนั้น

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๑๐๕}

คณะกรรมการการวิสามัญฯ พิจารณาแล้วมีข้อสังเกตว่า การแจ้งคำสั่งเรียกกำลังพลสำรองเพื่อเข้ารับราชการทหาร กระทรวงกลาโหมควรดำเนินการออกข้อบังคับเพื่อวางกรอบแนวทางการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อเข้ารับราชการทหาร โดยในกรณีทั่วไปซึ่งเป็นไปตามแผนการเรียกเข้ารับราชการทหาร ควรส่งหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกตามร่างมาตรา ๓๑ วรคสอง เป็นการล่วงหน้าตามระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้กำลังพลสำรองได้มีเวลาในการเตรียมความพร้อมก่อนการเข้ารับราชการทหาร

<p>มาตรา ๓๒ ในกรณีที่ไม้อาจดำเนินการแจ้งตามวิธีการที่กำหนดในมาตรา ๓๑ ได้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกนั้นไว้ในที่ที่เห็นได้ง่าย ณ สถานที่ตามมาตรา ๓๑ เว้นแต่ในกรณีที่มีการระดมพล การแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้กระทำโดยวิธีอื่นใดเพื่อให้กำลังพลสำรองรับทราบคำสั่งได้อย่างสะดวกและชัดเจน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>การแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่ากำลังพลสำรองได้รับหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกเมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันปิดหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียก หรือวันที่ถือว่าได้รับคำสั่งเรียกตามที่กำหนดในกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี</p>	<p>(การแจ้งโดยวิธีการอื่น)</p>
---	--------------------------------

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

หากไม่อาจดำเนินการได้ให้ปิดหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกนั้น เว้นแต่ในกรณีที่มีการระดมพล การแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้กระทำโดยวิธีอื่นใดเพื่อให้กำลังพลสำรองรับทราบคำสั่งได้อย่างสะดวกและชัดเจนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๑๐๖}

ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ กำหนดให้ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่อาจส่งหนังสือหรือคำสั่งเรียกพลโดยตรงหรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับได้ ให้ดำเนินการโดยวิธีการปิดคำสั่งเรียกพลไว้ในที่ที่เห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนากำลังสำรอง เพียงวิธีการเดียวเท่านั้น

^{๑๐๕}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๖-๙, ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๕
- รายงานของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

^{๑๐๖}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๕ วันจันทร์ ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๓ ครั้งที่ ๖ วันศุกร์ ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๑
- รายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๙

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีการแก้ไขเพิ่มเติมแตกต่างจากร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ ดังนี้

๒.๑ นำความมาจากวรรคสองของร่างเดิมมาตรา ๑๗ การแจ้งคำสั่งเรียกกำลังพลสำรองในกรณีที่ไม่อาจแจ้งตามวิธีปกติได้มากำหนดไว้เป็นอีกมาตราหนึ่ง

๒.๒ กำหนดวิธีการแจ้งเพิ่มเติมสำหรับกรณีที่ไม่สามารถแจ้งคำสั่งการระดมพลได้ตามปกติ เนื่องจากเป็นกรณีที่ต้องการระดมสรรพกำลังโดยเร่งด่วน จึงควรกำหนดให้สามารถแจ้งคำสั่งโดยวิธีอื่นใดเพื่อให้กำลังพลสำรองรับทราบคำสั่งได้อย่างสะดวกและชัดเจน เช่น การโฆษณาทางโทรทัศน์ วิทยุ หรือหนังสือพิมพ์ เป็นต้น ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งจะทำให้สามารถกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่พัฒนาได้ง่ายขึ้น

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๑๐๖}

คณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มีการแก้ไข

<p>มาตรา ๓๓ ในกรณีที่กำลังพลสำรองประสงค์จะเปลี่ยนแปลงสถานที่ติดต่อตามมาตรา ๓๑ ให้กำลังพลสำรองแจ้งไปยังหน่วยทหารที่ตนมีรายชื่อบรรจุอยู่ตามแบบที่กำหนดในข้อบังคับ และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแล้ว ให้ถือว่าสถานที่ดังกล่าวเป็นสถานที่ติดต่อ</p>	<p>(การเปลี่ยนแปลงสถานที่ติดต่อ)</p>
--	--------------------------------------

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

เพื่อให้กำลังพลสำรองสามารถแจ้งเปลี่ยนสถานที่ติดต่อที่จะให้มีการส่งคำสั่งเรียกพลได้ โดยแจ้งไปยังหน่วยทหารที่ตนมีรายชื่อบรรจุอยู่ตามแบบที่กำหนดในข้อบังคับ และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแล้ว ให้ถือว่าสถานที่ดังกล่าวเป็นสถานที่ติดต่อ

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๑๐๘}

ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ กำหนดให้กำลังสำรองที่ประสงค์ไปอยู่ต่างท้องที่หรือไปจากท้องที่ ซึ่งเป็นภูมิลำเนา กำลังสำรองของตนเกินกว่าสามสิบวัน ให้กำลังสำรองแจ้งการเปลี่ยนแปลงภูมิลำเนา กำลังสำรองไปยังหน่วยทหารที่ตนมีรายชื่อบรรจุอยู่ภายในสามสิบวันนับแต่

^{๑๐๖}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๙

- รายงานของคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

^{๑๐๘}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๖ วันศุกร์ ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๑

- รายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๙

วันที่มีการเปลี่ยนแปลงภูมิลำเนา กำลังสำรอง โดยได้กำหนดความหมายของคำว่า “ภูมิลำเนา กำลังสำรอง” ว่า ถิ่นที่อยู่อันเป็นแหล่งสำคัญ ที่ตั้งทำการหาเลี้ยงชีพ หรือที่อยู่ตามหลักฐานทะเบียนบ้าน ที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎร ที่กำลังสำรองนำมาแสดงเป็นหลักฐาน และปรากฏอยู่ในเอกสารประกอบบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหาร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีการแก้ไขเพิ่มเติมแตกต่างไปจากร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ โดยแก้ไขจากการกำหนดภูมิลำเนา กำลังสำรองเป็นการแจ้งเปลี่ยนที่อยู่ ที่จะให้มีการจัดส่งคำสั่งเรียก เพื่อให้สอดคล้องกับที่ผู้แทนกระทรวงกลาโหมชี้แจง

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๑๐๙}

คณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๔ กำลังพลสำรองผู้ใดเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล หรือแก้ไขเลขประจำตัวประชาชน ให้ผู้นั้นแจ้งการเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุลหรือการแก้ไขเลขประจำตัวประชาชนไปยังหน่วยทหารที่ตนมีรายชื่อบรรจุอยู่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล หรือแก้ไขเลขประจำตัวประชาชน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ	(การแจ้งเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล หรือเลขประจำตัวประชาชน)
---	--

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำลังพลสำรองซึ่งเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล หรือแก้ไขเลขประจำตัวประชาชน ให้แจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไปยังหน่วยทหารที่ตนมีรายชื่อบรรจุอยู่ หากไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษอาญา

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๑๑๐}

หลักการของร่างฯ เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมเสนอ ซึ่งมีลักษณะทำนองเดียวกับมาตรา ๑๒ ทวิ^{๑๑๑} แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ แต่ได้เพิ่มเรื่องการแก้ไข

^{๑๐๙}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๙-๑๐

- รายงานของคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

^{๑๑๐}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๖ วันศุกร์ ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๑

- รายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๒๐

^{๑๑๑}มาตรา ๑๒ ทวิ บุคคลซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๖ หรือทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนผู้ใดได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล ให้ผู้นั้นนำหลักฐานไปแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่เป็นภูมิลำเนาทหารทราบบนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอนุญาต ให้นายอำเภอออกใบรับให้และแก้ไขสำคัญ

เลขประจำตัวประชาชนเพื่อให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น^{๑๑๒} ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยนำความจากรรคสามของมาตรา ๑๕ เดิม มากำหนดเป็นอีกมาตราหนึ่ง และเรียงลำดับเนื้อหาของกฎหมายให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๑๑๓}

คณะกรรมการการวิสามัญฯ พิจารณาเห็นว่า การแจ้งการเปลี่ยนชื่อตัว หรือชื่อสกุล หรือแก้ไขเลขประจำตัวประชาชนของกำลังพลสำรอง ควรกำหนดให้สามารถกระทำโดยสะดวก และไม่ควรกำหนดให้กำลังพลสำรองต้องดำเนินการดังกล่าวโดยการนำพยานหลักฐานมาแจ้งยังหน่วยทหารที่สังกัดเพียงวิธีการเดียวเท่านั้น ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการในเรื่องนี้สามารถกระทำได้โดยช่องทางหรือวิธีการที่จะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่กำลังพลสำรองยิ่งขึ้น จึงได้แก้ไขเพิ่มเติมให้กระทรวงกลาโหมออกข้อบังคับเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการในเรื่องนี้ได้

หมวด ๓ วินัย	
<p>มาตรา ๓๕ กำลังพลสำรองที่เข้ารับราชการทหารตามมาตรา ๒๐ ต้องอยู่ในวินัยทหารตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร เช่นเดียวกับทหารประจำการหรือทหารกองประจำการ แล้วแต่กรณี</p>	<p>(วินัยของกำลังพลสำรอง)</p>

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

ในขณะที่เข้ารับราชการทหาร กำลังพลสำรองต้องอยู่ในวินัยทหารตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร เช่นเดียวกับทหารประจำการหรือทหารกองประจำการ แล้วแต่กรณี

และบัญชีให้ถูกต้อง ในกรณีหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญที่จังหวัดเป็นผู้ออก ให้ส่งผู้ว่าราชการจังหวัดและสัสดีจังหวัดจัดการแก้ไข

^{๑๑๒} การแก้ไขเลขประจำตัวประชาชนอาจเกิดขึ้นได้ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ออกเลขประจำตัวประชาชนซ้ำหรือผิดพลาดไม่ตรงกับกับข้อเท็จจริงตามรายการในทะเบียนบ้านหรือคำขอ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้เคยมีหนังสือ ที่ มท ๐๓๑๐.๕/ว ๒๕๓๙ ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ แจ้งเวียนแนวทางปฏิบัติการแก้ไขปัญหาเลขประจำตัวประชาชนและการปรับปรุงฐานข้อมูลทะเบียนกลาง นอกจากนี้ ตามข้อ ๕๔ แห่งระเบียบกรมการปกครอง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ ก็ได้กำหนดให้ในกรณีที่บัตรซึ่งพิมพ์รายการชื่อตัว ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด หรือเลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือบัตรไม่ตรงกับข้อเท็จจริงตามรายการในทะเบียนบ้าน หรือคำขอ บ.ป.๑ และบัตรซึ่งติดรูปถ่ายสลับตัวผู้ถือบัตรจะต้องส่งคืนบัตรดังกล่าวแก่พนักงานเจ้าหน้าที่โดยเร็ว ให้ดำเนินการแก้ไขตามวิธีการที่กรมการปกครองกำหนด

^{๑๑๓} โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๙-๑๐, ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๐-๑๒, ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ หน้า ๔

- รายงานของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๑๑๔}

ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ กำหนดให้กำลังสำรองที่มีรายชื่อบรรจุอยู่ในบัญชีบรรจุกำลัง ที่ถูกเรียกเข้ารับราชการทหาร หรือสมัครเข้ารับราชการทหารเป็นการชั่วคราว ต้องอยู่ในวินัยทหารตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร โดยให้มีฐานะเช่นเดียวกับข้าราชการทหารหรือทหารกองประจำการ แล้วแต่กรณี ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหารหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีข้อสังเกตว่า การกำหนดให้กำลังสำรองมีฐานะเช่นเดียวกับข้าราชการทหาร หรือทหารกองประจำการอาจจะไม่เหมาะสม

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีและวัตถุประสงค์ที่ผู้แทนกระทรวงกลาโหมประสงค์ที่จะกำหนดทบบัญญัติดังกล่าว เพื่อให้กำลังสำรองที่ถูกเรียกเข้ารับราชการทหารต้องอยู่ในวินัยทหารเช่นเดียวกับทหารกองประจำการตามตำแหน่งอัตรา และชั้นยศเดิมแล้ว ได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยตัดคำว่า “มีฐานะ” ออก เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่ผู้แทนกระทรวงกลาโหมชี้แจง

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๑๑๕}

คณะกรรมการการวิสามัญฯ เห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มีการแก้ไข

หมวด ๔ สิทธิประโยชน์	
<p>มาตรา ๓๖ กำลังพลสำรองมีสิทธิได้รับค่าตอบแทน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าอาหาร ค่าพาหนะ ค่าเช่าที่พัก การรักษาพยาบาล และสิทธิประโยชน์อื่นตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง</p>	<p>(สิทธิประโยชน์ของกำลังพลสำรอง)</p>

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดสิทธิประโยชน์ที่กำลังพลสำรองจะได้รับเพื่อจูงใจให้บุคคลสมัครเข้ามาเป็นกำลังพลสำรอง โดยกำลังพลสำรองมีสิทธิได้รับค่าตอบแทน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าอาหาร ค่าพาหนะ

^{๑๑๔}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๖ วันศุกร์ ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๑

- รายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๒๐

^{๑๑๕}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๐

- รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ค่าเช่าที่พัก การรักษาพยาบาล และสิทธิประโยชน์อื่น ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๑๑๖}

ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ กำหนดให้กำลังสำรองที่มีรายชื่อบรรจุอยู่ในบัญชีบรรจุกำลัง ที่ถูกเรียกเข้ารับราชการทหาร หรือสมัครเข้ารับราชการทหารเป็นการชั่วคราวตามวิธีการที่กระทรวงกลาโหมกำหนด มีสิทธิได้รับค่าตอบแทน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าอาหาร ค่าพาหนะ ค่าเช่าที่พัก การรักษาพยาบาล หรือสิทธิประโยชน์อื่น ตามระเบียบที่กระทรวงกลาโหมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ซึ่งสิทธิประโยชน์อื่นๆ เช่น สิทธิการลดหย่อนค่าโดยสารพาหนะ หรือสิทธิในการเข้าพัก ณ สถานที่พักตากอากาศของกองทัพ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังกำหนดให้กำลังสำรองดังกล่าว มีสิทธิได้รับการแต่งตั้งและการเลื่อนยศตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงกลาโหมกำหนด รวมทั้งกำหนดให้นายจ่าที่ให้ลูกจ้างเข้ารับราชการทหารได้รับการพิจารณาสิทธิประโยชน์อื่นที่เหมาะสมตามหลักเกณฑ์ที่ คกส. กำหนด โดยบัญญัติไว้ในกฎกระทรวงด้วย โดยผู้แทนกระทรวงกลาโหมได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ว่า เพื่อให้นายจ้างสามารถนำค่าจ้างที่ต้องจ่ายให้แก่ลูกจ้างในระหว่างที่ลูกจ้างเข้ารับราชการทหารตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาลดหย่อนภาษีได้ โดยได้ศึกษาเทียบเคียงกับกฎหมายของต่างประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศออสเตรเลีย ที่มีการให้สิทธิประโยชน์แก่นายจ้างในกรณีดังกล่าวด้วย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีการแก้ไขเพิ่มเติมแตกต่างจากร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ ดังนี้

๒.๑ นำความที่กำหนดเกี่ยวกับการแต่งตั้งและการเลื่อนยศของกำลังสำรองไปกำหนดไว้เป็นวรรคสามของมาตรา ๒๐ เพื่อให้การเรียงลำดับเนื้อหาของกฎหมายมีความต่อเนื่องกับวรรคสองของมาตรา ๒๐ ที่กำหนดเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของกำลังพลสำรองซึ่งเป็นไปตามชั้นยศ

๒.๒ ตัดความที่กำหนดเกี่ยวกับการรับสิทธิประโยชน์ของนายจ้างตามหลักเกณฑ์ที่ คกส. กำหนด โดยบัญญัติไว้ในกฎกระทรวงออก เนื่องจากได้ตัดการกำหนดหน้าที่ของนายจ้างที่ต้องให้ความร่วมมือออก เพราะเป็นไปตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้อยู่แล้ว อีกทั้งการกำหนดสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายนั้นจะกระทำได้ที่กรอบอำนาจของกฎหมายแม่บท ซึ่งมีอาจออกกฎกระทรวงให้ขัดหรือแย้งกับกฎหมายอื่นๆ ได้ เช่น การลดหย่อนภาษีซึ่งตามประมวลกฎหมายรัษฎากรให้กระทำได้โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ดังนั้น การให้สิทธิประโยชน์แก่นายจ้างในเรื่องอื่นใดที่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม ควรกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำลังสำรองในการเสนอแนะและประสานงานกับส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดสิทธิประโยชน์ต่างๆ ให้แก่นายจ้างตามมาตรา ๑๐ (๔) ซึ่งอาจต้องมีการดำเนินการตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒.๓ สำหรับประเด็นข้อสังเกตของสำนักงานงบประมาณเกี่ยวกับภาระงบประมาณที่เพิ่มขึ้นจากสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่กำลังสำรองพึงจะได้รับเมื่อกฎหมายมีผลบังคับใช้ ซึ่งควรให้

^{๑๑๖}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๖ วันศุกร์ ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๒

- รายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๒๐-๒๑

กระทรวงกลาโหมเสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีรองรับตามความจำเป็นและความเหมาะสมต่อไป นั้น ผู้แทนกระทรวงกลาโหมได้รับที่จะไปดำเนินการตามข้อสังเกตของสำนักงบประมาณต่อไป

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๑๑๗}

คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาแล้วมีข้อสังเกตว่า ในขณะที่กำลังพลสำรองถูกเรียกเข้ารับราชการทหาร กรณีที่กำลังพลสำรองดังกล่าวเป็นลูกจ้างจะมีสิทธิได้รับค่าจ้างในขณะที่เข้ารับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองแรงงานด้วย แต่หากกำลังพลสำรองเป็นผู้ประกอบกิจการหรืออาชีพอิสระซึ่งจะไม่มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนดังกล่าว รวมทั้งอาจสูญเสียรายได้จากการเข้ารับราชการทหารในช่วงเวลานั้นด้วย ดังนั้น เพื่อให้การกำหนดสิทธิประโยชน์ให้แก่กำลังพลสำรองตามร่างมาตรา ๓๖ เป็นไปโดยเสมอภาค จึงควรมีการกำหนดสิทธิประโยชน์ให้แก่กำลังพลสำรองซึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการหรืออาชีพอิสระด้วย

หมวด ๕ บทกำหนดโทษ	
<p>มาตรา ๓๗ กำลังพลสำรองผู้ใดหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับราชการทหารในการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>กำลังพลสำรองผู้ใดหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับราชการทหารในการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อม หรือในการระดมพลตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี</p>	<p>(บทกำหนดโทษกรณีหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับราชการทหาร)</p>

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดโทษกำลังพลสำรองซึ่งหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับราชการทหาร โดยในกรณีการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท ส่วนกรณีการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อม และการระดมพล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี

^{๑๑๗}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๐, ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๕-๖

- รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๑๑๘}

ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอมีการกำหนดโทษความผิดฐานหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับราชการทหาร รวมทั้งกรณีที่ไม่อยู่จนกว่าการเข้ารับราชการดังกล่าวแล้วเสร็จ โดยแยกกรณีการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ และกรณีการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อม และการระดมพลออกเป็นคนละมาตราตามอัตราโทษที่แตกต่างกัน โดยเทียบเคียงอัตราโทษจำคุกตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร^{๑๑๙}

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีการแก้ไขเพิ่มเติมและประเด็นในการพิจารณา ดังนี้

๒.๑ รวมการกำหนดโทษความผิดฐานหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับราชการทหาร มากำหนดไว้ในมาตราเดียวกัน แต่แยกออกเป็นสองวรรคตามอัตราโทษที่แตกต่างกัน

๒.๒ นำการกำหนดโทษกรณีที่ไม่อยู่จนกว่าการเข้ารับราชการดังกล่าวแล้วเสร็จไปกำหนดเป็นมาตรา ๓๘

๒.๓ กรณีกำลังพลสำรองไม่ได้รับคำสั่งเรียกหรือได้รับคำสั่งเรียกล่าช้าทำให้ไม่สามารถมาตามที่เรียกได้ หากกำลังพลสำรองสามารถพิสูจน์ได้ว่าตนไม่มีเจตนาหลีกเลี่ยงที่จะไม่เข้ารับราชการทหาร อาจถือว่าเป็นกรณีที่ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๒๙ กำลังพลสำรองย่อมไม่ต้องรับโทษ

๒.๔ สำหรับประเด็นเขตอำนาจศาลนั้น การหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่เข้ารับราชการทหารตามมาตรานี้ต้องขึ้นศาลยุติธรรมทำนองเดียวกับกรณีทหารกองหนุนและทหารกองเกินตามกฎหมายว่าด้วยรับราชการทหาร

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๑๒๐}

คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มีการแก้ไข

<p>มาตรา ๓๘ กำลังพลสำรองผู้ใดหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่อยู่รับราชการทหารตามมาตรา ๒๐ จนครบกำหนดเวลาตามที่กำหนดในคำสั่ง</p>	<p>(บทกำหนดโทษกรณีไม่อยู่รับ</p>
---	---

^{๑๑๘}โปรดดูรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๒๒

^{๑๑๙}มาตรา ๔๗ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนผู้ใดหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๖ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนผู้ใดหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม หรือในการระดมพลตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงสี่ปี

^{๑๒๐}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๐-๑๑

- รายงานของคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เรียกโดยมิได้รับอนุญาต หรือไม่มาปฏิบัติราชการเมื่อพ้นกำหนดอนุญาต มาแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดฐานหนีราชการและต้องระวางโทษ ตามกฎหมายว่าด้วยอาญาทหาร และให้นำบทบัญญัติตามกฎหมาย ว่าด้วยอาญาทหารในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจลงทัณฑ์ในความผิดต่อวินัย ทหารมาใช้บังคับแก่การกระทำความผิดนี้	ราชการทหาร จนครบกำหนด)
---	---------------------------

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดโทษกำลังพลสำรองซึ่งหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่อยู่รับราชการทหาร
ในการเรียก จนครบกำหนดเวลาตามที่กำหนดในคำสั่งเรียกโดยมิได้รับอนุญาต หรือไม่มาปฏิบัติ
ราชการเมื่อพ้นกำหนดอนุญาตมาแล้ว โดยกำลังพลสำรองดังกล่าวมีความผิดฐานหนีราชการทหาร
ตามประมวลกฎหมายว่าด้วยอาญาทหาร^{๑๒๑}

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๑๒๒}

ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมมีการกำหนดโทษกำลังสำรองซึ่งไม่อยู่จนกว่าการเข้ารับ
ราชการทหารแล้วเสร็จแยกออกเป็นสองมาตรา คือ ในกรณีการเรียกกำลังสำรองเพื่อตรวจสอบ
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และกรณีการเรียก
กำลังสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ เพื่อทดลองความพร้อม หรือในการระดมพล
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี

^{๑๒๑} มาตรา ๔๕ ผู้ใดเป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตร ชั้นประทวน ชั้นนายสิบ ชั้นจ่า หรือเป็น
พลทหารก็ดี ถ้าและมันขาดจากหน้าที่ราชการโดยมิได้รับอนุญาต หรือมันขาดจากราชการในเมื่อพ้นกำหนดอนุญาต
มาแล้วก็ดี แม้เป็นไปด้วยความเจตนาจะหลีกเลี่ยงจากราชการตามคำสั่งให้เดินกองทหาร หรือเดินเรือไปจากที่
หรือคำสั่งเรียกระดมเตรียมศึกนั้นไซ้ ท่านว่ามันมีความผิดฐานหนีราชการ อีกนัยหนึ่งมันขาดจากราชการ จนถึง
กำหนดที่จะกล่าวต่อไปนี้ คือ

- ๑) ขาด ๒๔ ชั่วโมง ต่อหน้าราชศัตรู
- ๒) ขาด ๓ วัน ถ้ามิใช่ต่อหน้าราชศัตรู แต่ในเวลาสงครามหรือในเขตที่ใช้กฎอัยการศึก
- ๓) ขาด ๑๕ วัน ในที่และเวลาอื่นๆ นอกจากที่กล่าวมาแล้วดังนี้ไซ้ ท่านว่ามันมีความผิด
ฐานหนีราชการดุจกัน

มาตรา ๔๖ ผู้ใดกระทำความผิดฐานหนีราชการ ท่านว่ามันต้องระวางโทษตามสมควรแก่เหตุ
ดังจะว่าต่อไปนี้ คือ

- ๑) ถ้ามันหลบหนีไปเข้าอยู่กับพวกราชศัตรู ท่านว่าโทษมันถึงตาย
- ๒) ถ้ามันกระทำความผิดนั้นต่อหน้าราชศัตรู ท่านให้ลงอาญาจำคุกมันไว้จนตลอดชีวิต
หรือมิฉะนั้นให้จำคุกมันไว้สี่สิบปี
- ๓) ถ้ามันมิได้กระทำความผิดนั้นต่อหน้าราชศัตรู แต่ได้กระทำในเวลาสงคราม หรือในเขต
ซึ่งอยู่ในอำนาจกฎอัยการศึก ท่านให้ลงอาญาจำคุกมันไว้ตั้งแต่ปีหนึ่งขึ้นไปจนถึงสิบห้าปี
- ๔) ถ้ามันกระทำความผิดนั้นในเวลา หรือที่อื่นนอกจากที่วามมาแล้วท่านให้ลงอาญาจำคุกมัน
ผู้กระทำความผิดนั้นไว้ไม่เกินกว่าห้าปี

^{๑๒๒} โปรดดูรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๒ (๔/๒๕๕๘)
๔๐/๒๕๕๗ วันจันทร์ ที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๔ และครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒
มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๒๒-๒๓

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีการแก้ไขเพิ่มเติมแตกต่างไปจากร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ ดังนี้

๑) นำบทกำหนดในกรณีที่กำลังพลสำรองไม่อยู่จนกว่าการเข้ารับราชการทหาร แล้วเสร็จทั้งสองกรณีมากำหนดรวมไว้เป็นมาตราเดียวกัน และแก้ไขการกำหนดอัตราโทษจากเดิมที่มีการกำหนดอัตราโทษเป็นการเฉพาะ โดยให้เป็นความผิดฐานหนีราชการตามประมวลกฎหมายอาญาทหาร

๒) เหตุที่การกำหนดถึงการหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่อยู่รับราชการทหาร โดยอ้างอิง ๒๐ แทนการอ้างอิงมาตรา ๒๙ ที่กำหนดฐานความผิดที่ให้ถือว่ากำลังพลสำรองหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่เข้ารับราชการทหาร เนื่องจากการหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่เข้ารับราชการทหารตาม มาตรา ๒๙ มีการกำหนดโทษโดยแยกออกเป็นสองกรณี คือ กรณีไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับราชการทหารตามมาตรา ๓๗ และกรณีไม่อยู่รับราชการทหารจนครบกำหนดเวลาตามมาตรา ๓๙ ดังนั้น จึงอ้างอิงถึงเหตุแห่งการเรียกตามมาตรา ๒๐ แทนการอ้างอิงมาตรา ๒๙

๓) การหนีราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยอาญาทหารขึ้นศาลทหาร ส่วนกรณีเรียกแล้วไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับราชการทหารขึ้นศาลยุติธรรม

๓. การพิจารณาในชั้นสถานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๑๒๓}

คณะกรรมการกฤษฎีกาฯ พิจารณาเห็นว่า เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าการกระทำ ความผิดฐานหนีราชการทหารตามมาตรานี้ เป็นความผิดที่สามารถนำบทบัญญัติมาตรา ๘^{๑๒๔} แห่งประมวลกฎหมายอาญาทหาร ในส่วนที่บัญญัติให้ผู้บังคับบัญชาตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร มีอำนาจลงทัณฑ์แก่ทหารที่กระทำความผิดดังกล่าวแทนการดำเนินคดีอาญาได้ ในกรณีที่พิจารณา เห็นว่าการกระทำความผิดเป็นการเล็กน้อยไม่สำคัญ ซึ่งปัจจุบันกระทรวงกลาโหมได้ออกข้อบังคับ ว่าด้วยการลงทัณฑ์ทหารขาดหนีราชการ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาใช้บังคับกับกรณีนี้ด้วยแล้ว ดังนั้น จึงได้

^{๑๒๓}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกาฯ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๑-๑๒, ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๙-๑๓, ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๔-๗, ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ หน้า ๕-๑๖, ครั้งที่ ๑๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘ หน้า ๘-๑๕

- รายงานของคณะกรรมการกฤษฎีกาฯ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สถานิติบัญญัติแห่งชาติ

^{๑๒๔}มาตรา ๘ การกระทำความผิดอย่างใด ๆ ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แห่งประมวลกฎหมายนี้ ถ้าผู้มีอำนาจบังคับบัญชาตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหารพิจารณาเห็นว่าเป็นการเล็กน้อย ไม่สำคัญ ให้ถือเป็นความผิดต่อวินัยทหาร และให้มีอำนาจลงทัณฑ์ตามมาตรา ๗ เว้นแต่ผู้มีอำนาจแต่งตั้งตุลาการ ตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหารจะสั่งให้ส่งตัวผู้กระทำความผิดไปดำเนินคดีในศาลทหาร หรือจะมีการดำเนินคดีนั้นในศาลพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลทหาร จึงให้เป็นไปตามนั้น

มาตรา ๗ ผู้มีอำนาจบังคับบัญชาตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร มีอำนาจลงทัณฑ์แก่ทหาร ผู้กระทำความผิดต่อวินัยทหารตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร ไม่ว่าจะเป็นการกระทำความผิดในหรือนอก ราชอาณาจักร

แก้ไขถ้อยคำในมาตรานี้ให้ชัดเจนและเป็นไปตามหลักการดังกล่าว ทั้งนี้ ในการแก้ไขเพิ่มเติมผู้แทนกรมพระธรรมนูญได้เห็นชอบและชี้แจงว่าการแก้ไขเพิ่มเติมร่างมีความชัดเจนและไม่น่าจะเป็นปัญหาในการตีความกฎหมายด้วยแล้ว

<p>มาตรา ๓๙ กำลังพลสำรองในบัญชีบรรจุกำลังผู้ที่ไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>	<p>(บทกำหนดโทษกรณี การไม่แจ้งเปลี่ยนชื่อ ตัว ชื่อสกุล หรือ แก้ไขเลขประจำตัว ประชาชน)</p>
--	--

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดโทษกำลังพลสำรองซึ่งไม่แจ้งการเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล หรือการแก้ไขเลขประจำตัวประชาชน ไปยังหน่วยทหารที่ตนมีรายชื่อบรรจุอยู่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล หรือแก้ไขเลขประจำตัวประชาชน ซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๑๒๕}

ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ นอกจากจะมีการกำหนดโทษกำลังสำรองที่ไม่แจ้งการเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล หรือการแก้ไขเลขประจำตัวประชาชนแล้ว ยังมีการกำหนดโทษกำลังพลสำรองซึ่งไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงภูมิลำเนากำลังสำรองไปยังหน่วยทหารที่ตนมีรายชื่อบรรจุอยู่ภายในสามสิบวันด้วย ซึ่งกำหนดอัตราโทษจำคุกไว้ไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีการแก้ไขเพิ่มเติมแตกต่างไปจากร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอ ดังนี้

๑) ตัดบทกำหนดโทษกรณีที่ไม่แจ้งเปลี่ยนแปลงภูมิลำเนากำลังพลสำรองออก เนื่องจากได้แก้ไขเพิ่มเติมให้การแจ้งเปลี่ยนสถานที่ติดต่อตามมาตรา ๓๓ เป็นไปตามความประสงค์ของกำลังพลสำรอง อย่างไรก็ตาม หากกำลังพลสำรองไม่แจ้งเปลี่ยนสถานที่ติดต่อ ทำให้ไม่ได้รับคำสั่งเรียกเข้ารับราชการทหาร กำลังพลสำรองอาจมีความผิดฐานหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาเข้ารับราชการทหารตามมาตรา ๓๗ ได้

๒) ปรับอัตราโทษจาก “จำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” เป็น “จำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

^{๑๒๕}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- รายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๒๓

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๙ วันศุกร์ ที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๒

ทั้งนี้ เพื่อให้อัตราโทษจำคุกสอดคล้องกับมาตรา ๔๓^{๑๒๖} แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ แต่ได้แก้ไขอัตราโทษปรับให้สอดคล้องกับอัตราโทษที่ใช้ในปัจจุบัน

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๑๒๗}

คณะกรรมการวิสามัญฯ เห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มี การแก้ไข

<p>มาตรา ๔๐ นายจ้างผู้ใดไม่จ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นกำลังพลสำรองในวันลาเพื่อรับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท</p>	<p>(บทกำหนดโทษ นายจ้าง)</p>
--	-----------------------------

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดโทษนายจ้างซึ่งไม่จ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นกำลังพลสำรองในวันลาเพื่อรับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมีอัตราโทษเช่นเดียวกับบทบัญญัติมาตรา ๑๔๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๑๒๘}

ร่างฯ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอกำหนดโทษนายจ้างที่ไม่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนให้ลูกจ้างเข้ารับราชการทหาร โดยให้ระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้แก้ไขเพิ่มเติมฐานความผิดของนายจ้างให้ชัดเจน โดยเทียบเคียงกับกรณีที่ลูกจ้างต้องลาเพื่อไปรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร ซึ่งมีการกำหนดหน้าที่ของนายจ้างในการจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างในวันลาเพื่อรับราชการทหาร หากไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท ทั้งนี้ ตามมาตรา ๕๘^{๑๒๙} และมาตรา ๑๔๖^{๑๓๐} แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ อย่างไรก็ตาม แม้มาตรา ๔

^{๑๒๖} มาตรา ๔๓ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๒ ทวิ หรือมาตรา ๑๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บุคคลใดได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๖ แล้ว แต่ยังไม่เป็นทหารกองเกิน ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๑๒ ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

^{๑๒๗} โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๒-๑๓

- รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

^{๑๒๘} โปรดดูรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๒๔

^{๑๒๙} มาตรา ๕๘ ให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างในวันลาเพื่อรับราชการทหารตามมาตรา ๓๕ เท่ากับค่าจ้างในวันทำงานตลอดระยะเวลาที่ลา แต่ปีหนึ่งต้องไม่เกินหกสิบวัน

^{๑๓๐} มาตรา ๑๔๖ นายจ้างผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๕ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา

แห่งพระราชบัญญัตินี้จะกำหนดให้การรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร ให้หมายความถึงการรับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย แต่เนื่องจากไม่อาจอนุโลมโทษตามกฎหมายอื่นมาใช้บังคับได้^{๑๓๑} คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) จึงได้กำหนดโทษไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้ให้ชัดเจน

การที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดโทษเฉพาะ “นายจ้าง” ซึ่งมีการนิยามความหมายไว้ในมาตรา ๔ ไว้หมายถึง นายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานเท่านั้น เป็นการเทียบเคียงกับกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร ซึ่งปัจจุบันก็กำหนดโทษเฉพาะนายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานเท่านั้น

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๑๓๒}

คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า เห็นชอบตามร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอโดยไม่มีการแก้ไข

บทเฉพาะกาล	
<p>มาตรา ๔๑ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการกำลังพลสำรอง ประกอบด้วย กรรมการตามมาตรา ๖ (๑) (๒) (๓) วรรคสอง และวรรคสาม เพื่อปฏิบัติหน้าที่เท่าที่จำเป็นไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ (๔) ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ</p>	<p>(บทเฉพาะกาลรองรับคณะกรรมการ)</p>

๖๕ มาตรา ๖๖ มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗๗ มาตรา ๙๙ มาตรา ๑๐๘ มาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๓ มาตรา ๑๑๔ มาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๗ หรือไม่บอกกล่าวล่วงหน้า ตามมาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๓๙ (๒) หรือ (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

^{๑๓๑}บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามบทเฉพาะกาลของพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ (เรื่องเสร็จที่ ๒๙๗/๒๕๔๕) คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่) ได้เคยให้ความเห็นว่า เมื่อมาตรา ๘๖ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่ได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งว่าให้นำบทกำหนดโทษมาใช้บังคับด้วย การนำบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บรักษา น้ำมันเชื้อเพลิงมาใช้บังคับจึงไม่รวมถึงบทกำหนดโทษสำหรับกรณีที่กระทำความผิดโดยไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าว กล่าวคือ เมื่อมีการประกอบกิจการโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ต่ออายุใบอนุญาตในระหว่างที่ยังไม่มีการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ กรณีนี้ไม่อาจนำบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษา น้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๕๓๙ มาใช้บังคับได้

^{๑๓๒}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๓-๑๔, ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๓-๑๔

- รายงานของคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อให้มีคณะกรรมการทำหน้าที่แทนคณะกรรมการกำลังพลสำรองในช่วงเริ่มแรกไปพลางก่อนในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้การดำเนินการตามกฎหมายนี้ไม่หยุดชะงัก

๒. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๑๓๓}

คณะกรรมการการวิสามัญฯ ได้เพิ่มบทบัญญัติดังกล่าวขึ้นเพื่อรองรับให้คณะกรรมการกำลังพลสำรองในวาระเริ่มแรก ประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่งตามมาตรา ๖ (๑) (๒) (๓) วรรคสองและวรรคสาม เพื่อให้สามารถทำหน้าที่เท่าที่จำเป็นไปพลางก่อน เช่น การเรียกประชุมเพื่อเห็นชอบในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ หรือการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐ ฯลฯ โดยได้กำหนดระยะเวลาการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

<p>มาตรา ๔๒ ในวาระเริ่มแรก การรับบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๕ ให้กระทำได้เมื่อพ้นสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ</p>	<p>(บทเฉพาะกาลเพื่อทอดระยะเวลาการรับบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรอง)</p>
---	--

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดให้การรับบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๕ กระทำได้เมื่อพ้น ๒๔๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เพื่อให้มีการดำเนินการออกอนุบัญญัติต่างๆ ให้แล้วเสร็จก่อนที่จะรับบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรอง อันจะทำให้บุคคลดังกล่าวได้รับทราบถึงสิทธิและหน้าที่ของกำลังพลสำรองก่อนที่จะเข้ามาเป็นกำลังพลสำรอง

๒. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๑๓๔}

^{๑๓๓}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ หน้า ๔-๕, ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๓-๘, ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๔, ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๗-๑๐

- รายงานของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

^{๑๓๔}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ หน้า ๔-๕, ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๓-๘, ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๔, ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๗-๑๐

- รายงานของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้เพิ่มบทบัญญัติดังกล่าวขึ้นเพื่อคงหลักการเดิมของ มาตรา ๒ ที่กระทรวงกลาโหมเสนอไว้ โดยกรณีการรับบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๕ ให้กระทำได้เมื่อพ้น ๒๔๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เพื่อให้กระทรวงกลาโหม ดำเนินการออกกฎกระทรวง หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องให้แล้วเสร็จเสียก่อน จึงจะดำเนินการรับสมัคร บุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรอง ซึ่งจะทำการกำลังพลสำรองได้รับทราบถึงสิทธิและหน้าที่ในการเข้าเป็น กำลังพลสำรองอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อเป็นการสร้างมาตรการจูงใจให้สมัครเข้าเป็นกำลังพล สำรอง

<p>มาตรา ๔๓ ให้นำกฎกระทรวง กฎ ข้อบังคับ ระเบียบแบบแผน ประกาศ คำสั่ง หรือมติของสภากลาโหมในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดให้ ทหารกองเกินและทหารกองหนุนมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียก พลหรือระดมพล ที่ออกตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับกับการรับราชการ ทหารของกำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีการ ออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือระเบียบ ตามพระราชบัญญัตินี้ขึ้นใช้ บังคับ</p> <p>การดำเนินการออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือระเบียบตาม วรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้รัฐมนตรี รายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ</p>	<p>(บทเฉพาะกาลรองรับ กฎหมายลำดับรอง)</p>
--	--

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับให้นำกฎกระทรวง กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ แบบแผน ประกาศ คำสั่ง หรือมติของสภากลาโหมในส่วนที่เกี่ยวเนื่องกับการกำหนดให้ทหารกองเกิน และทหารกองหนุนมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลหรือระดมพล ที่ออกตาม พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับ กับ การรับราชการทหารของกำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีการออก กฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้ขึ้นใช้บังคับ

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๑๓๕}

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้เพิ่มบทบัญญัติดังกล่าวขึ้นเพื่อให้ ในระหว่างที่ยังไม่มีการออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำ

^{๑๓๕}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๖ วันศุกร์ ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๒
- รายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ครั้งที่ ๘ (๓๐/๒๕๕๘) ๓/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๒๔-๒๕
- บันทึกข้อความกองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘

กฎกระทรวง กฎ ข้อบังคับ ระเบียบแบบแผน ประกาศ คำสั่ง หรือมติของสภากลาโหมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดให้ทหารกองเกินและทหารกองหนุนมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลหรือระดมพล ที่ออกตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ มาใช้บังคับกับการรับราชการทหารของกำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน

อนึ่ง เหตุที่มาตรา ๔๑ ไม่กำหนดให้นำพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ มาใช้บังคับด้วย เนื่องจากการตราพระราชกฤษฎีกาตามกฎหมายดังกล่าวมีเพียงกรณีเดียว คือ การตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อการระดมพล ซึ่งจะมีผลใช้บังคับเป็นคราวๆ ไป และที่ผ่านมาไม่เคยมีการตราพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวแต่อย่างใด

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๑๓๖}

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้เพิ่มวรรคสอง เพื่อกำหนดบทเร่งรัดให้กระทรวงกลาโหมดำเนินการออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือระเบียบ ให้แล้วเสร็จภายใน ๒๔๐ วัน โดยในกรณีหากไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาดังกล่าว ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐมนตรีที่ต้องรายงานผลต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ทราบผลการดำเนินการและอุปสรรคหรือเหตุผลที่ยังไม่สามารถออกอนุบัญญัติให้แล้วเสร็จได้^{๑๓๗}

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติที่กำหนดให้กระทรวงกลาโหมดำเนินการออกกฎหมายลำดับรอง ดังนี้

- กฎกระทรวงกำหนดเวลาเป็นกำลังพลสำรอง และยกเว้นการเป็นกำลังพลสำรอง (มาตรา ๑๕ วรรคสอง)
- ข้อบังคับกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการรับสมัครหรือคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรอง (มาตรา ๑๕ วรรคสาม)
- ข้อบังคับกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองในบัญชีบรรจุกำลัง (มาตรา ๑๖ วรรคสอง)
- ข้อบังคับกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเปลี่ยนการบรรจุรายชื่อในบัญชีบรรจุกำลัง (มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง)
- กฎกระทรวงกำหนดกรณีอื่นที่ให้กำลังพลสำรองพ้นจากการเป็นกำลังพลสำรอง (มาตรา ๑๙ (๓))

^{๑๓๖}โปรดดูเอกสาร ดังต่อไปนี้

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๕, ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๘ วันจันทร์ ที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๘-๑๐

- รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

^{๑๓๗} ความในมาตรา ๔๑ วรรคสอง เป็นไปตามแนวทางการร่างกฎหมายตามบันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓๐/๒๕๔๙ เมื่อวันพุธ ที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๙ หน้า ๖-๗ และร่างพระราชบัญญัติที่เคยผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เช่น มาตรา ๑๐๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ และ มาตรา ๑๐๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘

- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการผ่อนผันให้กำลังพลสำรองไม่ต้องเข้ารับราชการทหาร (มาตรา ๒๐ วรรคสี่)
  - ข้อบังคับกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบเพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อม (มาตรา ๒๑)
  - ข้อบังคับกำหนดวิธีการจัดเตรียม อำนาจการ และดำเนินการในกิจการกำลังพลสำรอง (มาตรา ๒๘)
  - กฎกระทรวงกำหนดกรณีอื่นที่ให้อีกว่ากำลังพลสำรองหลักเลี้ยงขัดขึ้นไม่เข้ารับราชการทหาร (มาตรา ๒๙ (๗))
  - กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งคำสั่งเรียกโดยวิธีการอื่น (มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง)
  - ข้อบังคับกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งการเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล หรือแก้ไขเลขประจำตัวประชาชน (มาตรา ๓๔)
  - ระเบียบกำหนดค่าตอบแทน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าอาหาร ค่าพาหนะ ค่าเช่าที่พัก การรักษาพยาบาล และสิทธิประโยชน์อื่นของกำลังพลสำรอง (มาตรา ๓๖)
-